

REPUBLIKA

Rok XV.

ŁÓDŹ, WTOREK, DNIA 1 CZERWCA 1937 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr 148

NIEMCY ZBOMBARDOWALI ALMERIE

Wczoraj rano flota niemiecka otworzyła ogień artyleryjski na port i miasto. — Ofiarą bombardowania padło 19 zabitych z pośród ludności cywilnej. — 39 domów uległo zburzeniu

Zbrojna demonstracja niemiecka w Hiszpanii wywołała poruszenie w całym świecie

WALENCJA, 31 maja. (PAT) Ministerstwo obrony narodowej komunikuje, że według urzędowych wiadomości, otrzymanych z Almerii, dziś rano około godz. 5.30 nadeszła wiadomość, że pancernik i 4 kontrtorpedowce niemieckie zbliżają się do Almerii od strony Kartagenu.

O godz. 5.45 okręty te znajdowały się w odległości 20 km., a zbliżywszy się na odległość 12 km., OTWORZYŁY OGIEŃ BEZ ŻADNEGO UPRZEDZENIA. OSTRZELIWANE BYŁO CAŁE MIASTO.

Liczba wystrzelonych pocisków wynosiła około 200. Baterie nadbrzeżne odpowiedziały 60 wystrzałami, trafiając — jak się zdaje — jeden z okrętów.

O godz. 6.50 eskadra niemiecka przerwała ogień, ukrywając się poza zasłoną dymną.

Gubernator cywilny Almerii zawiadomił ministra wojny narodowej, że OFIARĄ DZISIEJSZEGO BOMBARDOWANIA PADŁO 19 ZABITYCH I 55 RANNYCH.

Miasto było ostrzeliwane pociskami o kalibrze 205 mm. Kontrtorpedowce niemieckie, pełniący służbę kontrolną na tym odcinku wybrzeża, obserwowali bombardowanie miasta przez eskadrę niemiecką.

„Akcja odwetowa zamknięta”

Dalsza wysyłka okrętów niemieckich na wody hiszpańskie

BERLIN, 31 maja. (PAT) Jak wynika z komunikatu urzędowego niemieckiego biura informacyjnego po zbombardowaniu fortyfikacji portu wojennego w Almerii, Berlin nie swą odwetową uważa za zamkniętą.

Włochy i Niemcy wycofały się

z kontroli morskiej i komitetu nieinterwencji. — Nota niemiecka do komitetu londyńskiego

Okręty niemieckie otrzymały rozkaz strzelania do statków i samolotów hiszpańskich

RZYM, 31 maja. (PAT) Agencja „Stefani” ogłasza następujący komunikat: „Powtarzające się ataki hiszpańskich samolotów rządowych na okręty wojenne i niemieckie, wykazały jasno istnienie ukartowanego z góry planu napaści na siły morskie, wysłane przez oba państwa dla pełnienia kontroli morskiej w ramach komitetu nieinterwencji. Wobec tego rząd rzeszowski POSTANOWIŁ WYCOFAĆ OKRETY Z MIEDZYNARODOWEJ AKCJI KONTROLNEJ.”

Wieloletni z komitetu londyńskiego, dopóki nie otrzyma pełnych gwarancji przeciwko powtarzaniu się tego rodzaju faktów. Rząd Rzeszy zastrzega sobie oczywiście możliwość zadecydowania o zarządzeniach, jakie wyda w odpowiedzi.

Anglia i Francja zachowują spokój

W Londynie twierdzą, że Niemcy nie będą zaostrzać sytuacji

Londyn, 31 maja. (PAT). Sytuacja, wywołana przez incydent z pancernikiem „Deutschland”, traktowana jest w Londynie poważnie, ale ocena dalszego rozwoju wydarzeń nie ma zbyt pesymistycznego charakteru. Angielskie koła miarodajne z zadowoleniem podkreślają fakt, że kompetencje londyńskiego komitetu nieinterwencji zostały potwierdzone we wczorajszym komunikacie berlińskim, z czego wynika, iż rząd Rzeszy będzie usiłował rozwiązać sytuację w porozumieniu z komitetem.

Admiralicja brytyjska wskazuje, że bombardowanie w drodze represji portu Almerii jest poniekąd dowodem, iż rząd Rzeszy nie zamierza zbyt zastrzekać sytuacji. W przeciwnym bowiem razie niemiecka flota wojenna obrałaby za cel (Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Fakt ten podkreślają tu zresztą dobitnie ze strony półrządowej dodając, że krok ten był koniecznym celem ostrzeżenia się na przyszłość przed gorszymi prowokacjami.

O decyzji swej rząd Rzeszy zawiadomił londyński komitet nieinterwencji, zaopatrując notę swą obszerną motywacją.

Wysyłkę dalszych okrętów wojennych na wody hiszpańskie uzasadnia tu względami bezpieczeństwa na przyszłość.

Urlopy w marynarce odwołane

„Deutschland” wraca do Niemiec

BERLIN, 31 maja. (PAT) Jak słychać, odwołane zostały w marynarce wojennej Rzeszy wszystkie udzielone urlopy.

Urlopowani członkowie załóg wezwania się na pokładach swych jednostek.

ani zostali do natychmiastowego stawienia.

Pancernik „Deutschland” na polecenie rządu Rzeszy odpłynął z Gibraltaru, udając się do Niemiec.

Stanowisko Włoch

RZYM, 31 maja. (PAT) Włoskie koła półrządowe oświadczają, że naród włoski solidaryzuje się całkowicie z narodem niemieckim wobec faktu zbombardowania okrętu „Deutschland”.

Nie można przewidzieć wszystkich środków, jakie zostaną przedsięwzięte, ale zważywszy na równoległość punktów widzenia Rzymu i Berlina na sprawy hiszpańskie należy spodziewać się, iż reakcja rządu niemieckiego będzie taka sama, jak reakcja rządu włoskiego.

„Deutschland”, zawiadamia o wycofaniu okrętów niemieckich z akcji kontroli międzynarodowej oraz o powstrzymaniu się od udziału w naradach komitetu nieinterwencji do czasu uzyskania należytych gwarancji, że tego rodzaju wypadki będą na przyszłość niemożliwione.

Jak się okazuje, pierwotne żądanie ambasady niemieckiej zwołania dziś jeszcze plenarnego posiedzenia komitetu nieinterwencji wynikało na tle nieporozumienia co do instrukcji otrzymanych z Berlina.

Admiralicja brytyjska wskazuje, że bombardowanie w drodze represji portu Almerii jest poniekąd dowodem, iż rząd Rzeszy nie zamierza zbyt zastrzekać sytuacji. W przeciwnym bowiem razie niemiecka flota wojenna obrałaby za cel (Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Dziś otwarcie OGRODU „Kawiarni Europejskiej”

CODZIENNE KONCERT

pod dyr. TEODORA RYDERA.

Ceny umiarkowane.

PROTEST RZĄDU MADRYCKIEGO W GENEWIE

przeciw nowej napaści na całość i niepodległość Hiszpanii. — Jak Niemcy motywują zastosowany odwet?

PARYŻ, 31 maja.

(PAT) Z Genewy donoszą: Przedstawiciel rządu w Walencji przy Lidze Narodów del Vayo wręczył sekretarzowi generalnemu Ligi notę, w której informuje i prosi o natychmiastowe poinformowanie państw — członków Ligi o wydarzeniach w Ibizie i Almerii, które — zdaniem rządu hiszpańskiego — stanowią nową napadę na niepodległość i całość Hiszpanii.

Nota podaje, że bombardowanie Almerii spowodowało śmierć 19 osób, w tym 5 kobiet i 1 dziecka oraz zniszczyło 35 domów. Rząd w Walencji czeka na rozwój dyskusji w londyńskim Komite-

land” i portu Almeria, nastąpiło odprężenie. W kołach urzędowych zresztą nieinterwencji, zanim powzięcie decyzję, czy zgodnie ze swym prawem zażąda niezwłocznego zwołania Rady Ligi Narodów.

Berlin, 31 maja.

(PAT) Polityczne koła niemieckie oceniają sytuację poważnie, wyrażając jednocześnie głęboką nadzieję, że akcja odwetowa Niemiec zamknie na razie dalsze zaognienie sytuacji.

Gdyby wybuchła wojna...

Stany Zjednoczone z uwagą śledzą rozwój wypadków

WASZYNGTON, 31 maja.

(PAT) Sekretarz stanu Hull po otrzymaniu wiadomości o ostatnich wydarzeniach w Hiszpanii przerwał natychmiast urlop i przybył do Waszyngtonu.

Prezydent Roosevelt jest informowany o przebiegu sytuacji w Hiszpanii. Gdyby między Niemcami a Hiszpanią

wybuchła formalna wojna — Stany Zjednoczone ogłosiłaby zakaz wywozu broni, pomocy finansowej, oraz zastosowała inne środki, zgodnie z postanowieniami nowouchwalonej ustawy o neutralności.

Dalszy rozwój wypadków w Hiszpanii śledzony jest z wielką uwagą.

Statek pasażerski storpedowany

60 osób zginęło w porcie barcelońskim

LONDYN, 31 maja.

Z Barcelony donoszą, że łódź podwodna nieznanej pochodzenia zjawiła się przed wejściem do portu i wyrzuciła szereg torped przeciw okrętom stacjonującym w porcie.

Jedną z torped trafiła statek pasażerski, kursujący między Barceloną a Marsylią „Ciudad de Barcelona”, który zatonał. Zginęło 60 osób.

(PAT) Reuter donosi z Barcelony: Oficjalnie komunikują, że ta sama łódź podwodna, która zatopila „Ciudad de Barcelona”, atakowała bezskutecznie transportowiec hiszpański „Torroka”, a jeszcze przed tym ostrzeliwała mały żaglowiec „Szanada”.

Pocisk zabił na pokładzie żaglowca jednego członka załogi a ranił dwóch.

TOWARZYSTWO ZACHĘTY DO HODOWLI KONI W POLSCE

zawiadamia, że w dniach najbliższych zostanie otwarty

W ŁODZI, ul. 6-go SIERPNIĄ Nr. 2 (róg Piotrkowskiej)

Oddział kas totalizatora, przyjmujący zakłady na

WYŚCIGI KONNE W WARSZAWIE.

KOMUNIKAT.

Właścicielka Prywatnej Szkoły Powszechnej w Łodzi MARIA WESOLKÓWNA, podaje niniejszym do wiadomości SZ. RODZICÓW i OPIEKUNÓW, że z początkiem roku szkolnego 1937/38 otwiera w Łodzi

4-ro KLASOWE PRYWATNE MĘSKIE GIMNAZJUM KUPIECKIE.

Pierwszorzędne siły pedagogiczne dolożą wszelkich starań, by szkołę utrzymać na najwyższym poziomie naukowym. Zapisy przyjmuje czasowo kancelaria przyw. szkoły pow. przy ul. GEN. PIERACKIEGO 2, tel. 207-72. O dniu egzaminów nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Anglia i Francja zachowują spokój

(Dokończenie).

swych represji w Walencji. Wybór niewielkiego portu Almerii, gdzie nie ma żadnych obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, oznacza, iż rząd niemiecki podjął represje raczej dla udzielenia satysfakcji niemieckiej opinii publicznej.

Londyn, 31 maja. (PAT).

W brytyjskich kołach oficjalnych, sytuacja jest w dalszym ciągu rozpatrywana na spokojnie i rzeczniczy brytyjskiego min. spraw zagranicznych nie widzą, aby istniały jakiegokolwiek powody do alarmów.

Czynnik brytyjskie wyrażają coby ubolewanie, że Niemcy podjęły akcję odwetową na własną rękę.

Minister Eden ma jeszcze dziś wieczorem podać do wiadomości rządu niemieckiego punkt widzenia rządu Wielkiej Brytanii.

Paryż, 31 maja. (PAT).

Agencja Havasa donosi, że pierwsze wiadomości o bombardowaniu Almerii przez okręty niemieckie powitane zostały w Paryżu zaniepokojeniem.

Rząd francuski nawiązał niezwłocznie kontakt z innymi rządami zainteresowanymi, a przede wszystkim z gabinetem londyńskim. Premier Blum przyjął przed południem ambasadora W. Brytanii Phippsa. Nie mniej jednak w Paryżu nie przypuszczają, aby pomimo powagi sytuacji, mogły wynikać jakiegokolwiek poważniejsze powikłania międzynarodowe.

Wieczorem w nastrojach kół politycznych Paryża, zaalarmowanych zbombardowaniem pancernika „Deutschland” zachowywano spokój a w inspiracjach prasy starano się o uspokajanie i łagodzenie nastrojów.

Zdarzenia i ludzie

Na bogatszy człowiek na świecie

Jest nim Nizam Hyderabadu

Delhi, w maju.

Dwie najistotniejsze cechy charakteru najbogatszego człowieka na świecie, Nizama Hyderabadu, to — ostrożność i oszczędność, a właściwie można powiedzieć skąpstwo. Największe majątki Ameryki razem wzięte, nikną w porównaniu z tym, co posiada Nizam. Jego dzienne wpływy w gotówce wynoszą 50 tysięcy dolarów, jego klejnoty mają wartość około 150 milionów dolarów, jego bryły złota oblicza się na 250 milionów dolarów. Jeśli doliczy się do tego jeszcze inne źródła, z których czerpie on kapitał, wtedy ogólny jego majątek wynosi około 10 miliardów dolarów!

Mimo to jednak Nizam pali papierosy, które kosztują mniej niż jednego centa. Kiedyś nie chciał on zapłacić 5 centów za porcję lodów w jakimś lokalu! Od lat jeździ on ciągle jednym i tym samym samochodem. Ubrania jego, które są już

zniszczone, otrzymują jego synowie, ku ich wielkiemu, zresztą, niezadowoleniu.

W przeciwieństwie do tego, co wyobrażamy sobie o indyjskich nababach, Nizam Hyderabadu zupełnie nie interesuje się rozrywkami życiowymi. Jest on natomiast wzorowym mężem i ojcem. Niedawno Nizam obchodził swój srebrny jubileusz i przy tej okazji w jaskrawy sposób wyszła na jaw jego niezwykła oszczędność. Oczywiście, że uroczystości odbyły się, poza tym jednak Nizam zrezygnował ze wszystkiego, co tylko można było opuścić. Nawet procesja słoni, która przy podobnych okazjach jest jedną z głównych atrakcji, nie odbyła się. Tylko poszczególne słonie widać było w pochodzie.

Z drugiej zaś strony Nizam pomaga wszystkim biednym w swoim państwie. Jest on prawdziwym ojcem swego kraju. W ubiegłym roku np. zakupił on o-

gromną ilość najnowocześniejszych aparatów radiowych i w każdej wiosce kazał ustawić taki aparat. Poza tym zajmuje on się bardzo wychowaniem swego narodu. Sir Akbar Hydari, minister finansów Hyderabadu, mówi o swym królewskim panu i władcy w następujący sposób:

— Żyje on nieomal w spartańskiej skromności. Pieniądze nie dla niego nie znaczą, mimo, że doskonale umie się z nimi obchodzić. Swe interesy finansowe Nizam reguluje bez niczyjej pomocy. Jego skarbiec, do którego jest tylko jeden klucz — a ten Nizam nosi zawsze na sznureczku dookoła szyi — ma tylko jedno wejście: tajne drzwi prowadzące tam z sypialni księcia.

Oprócz swych klejnotów i pieniędzy, Nizam Hyderabadu posiada 50 marmurowych pałaców, 600 samochodów, własną kolej żelazną, która zawsze jest czynna, tak że może on w każdej chwili pojechać do najdalej położonych części swego kraju.

Wszystkie te dobra są atrybutami jego godności królewskiej. Robi on z nich jednak rzadko tylko użytek. Gdyby

trzymiłowej strefy portu w Ibizie zgodny z przyjętym zwyczajem. Obyliczność, że port w Ibizie, znajdującej się pod władzą gen. Franco podlega kontroli francuskiej, nie zmienia faktycznego stanu, gdyż niejednokrotnie stawały się francuskie lub brytyjskie okręty na krótko lub dwudniowy pobyt w portach regionu walenckiego, podległych kontroli włoskiej lub niemieckiej.

Pancernik „Deutschland” znajdował się w drodze do swej dość odległej bazy w Algierze. Uprawnienie do zawinienia wewnątrz trzymiłowej strefy jednego z portów hiszpańskich nie jest kwestią wane. Wskazuje to również, że „Deutschland” nie strzelał do lotników hiszpańskich, co zresztą potwierdza fakt, iż duża część załogi znajdowała się w chwili wybuchu bomb na górnym niechronionym pokładzie.

Miękkie stanowisko komisji niemieckiej w sprawie zbombardowania Almerii po ostatnim zbrojeniu okrętu włoskiego i zagrożeniu okolicy niemieckim skłoniło rząd Rzeszy do wetu i podjęcia zarządzeń według własnego uznania. W tej sytuacji niemożliwe było pozostanie Niemiec nadal w teście nieinterwencji. Prace tego komitetu przypominają zaczynać prace Ligi Narodów.

Wojska rządowe zajęły La Granja

Madryt, 31 maja. (PAT).

Miało przyjąć wieczorem przedwicele prasy, którym oświadczył, że wojska rządowe zajęły La Granja. W toczą się dokoła dawnego pałacu królewskiego w La Granja.

Oddziały rządowe atakowały Cadebeza, duże miasto położone na drodze z La Granja do Gogorii w odległości 14 km. od tego miasta.

Akcja na odcinku Guadarrama trwała. Rano lotnictwo rządowe zbombardowało stanowiska powstańcze pod Alto Leon, drogę do Naracerada, Pascualada i z boczna góry Boqueron w odległości 2 km. od Espinar.

Atak rządowy zmierzają w wuch runkach: na północ w pobliżu Alto Leon, na południu od Segowii oraz kierunku Balsain i Alentours wychodzą z Pascaria.

Tel-Awiw, 31 maja.

„A Difae” donosi, że rząd postanowił przenieść kolejową stację w Tel-Awiwu oraz dworzec centralny z Liddy do Tel-Awiwu.

chciał, mógłby on używać diamentów o nieoszacowanej wartości jako klejnotów. Nizam jednak nigdy nie nosił takich klejnotów na sobie. Nawet jeśli posiadałby ich, nie używałby ich. Jego postępek jest niezwykły skromny. Nawet powiedziałby biedne. Jego zwyczajem są prawdziwe ascezyjne. Mieszka on w stosunkowo bardzo prostym domu, który dał mu do dyspozycji jego ojciec. Nizam rezygnuje z przyjemności myśliwskich, które dla niego byłyby tak drogie, gdyby chciał. Gdy muzeum w Londynie zaczęło zbierać diamenty, Nizam twierdził on, są mu one za drogie, aby je sprzedać.

Gdy muzeum w Londynie zaczęło zbierać diamenty, Nizam twierdził on, są mu one za drogie, aby je sprzedać. Nizam twierdził on, są mu one za drogie, aby je sprzedać. Nizam twierdził on, są mu one za drogie, aby je sprzedać.

Lionel Fitz...

Przemówienie płk. Adama Koca na ratuszu warszawskim w czasie zebrania organizacji okręgu warszawskiego O.Z.N.

Warszawa, 31 maja. (PAT). W wielkiej sali ratusza odbyło się dziś zebranie organizacyjne okręgu Warszawskiego Obozu Zjednoczenia Narodowego. Na zebraniu tym szef Obozu płk. Adam Koc wygłosił następujące przemówienie:

„Witam was, obywatele stolicy i w imieniu służby dziękuję za staniecie do szeregu zorganizowanej pracy dla narodu państwa. W rozwoju organizacyjnym obozu, idąc planowo i konsekwentnie, dojdziemy do powołania władz organizacyjnych w stolicy. Jest to chwila szczególnie ważna w życiu Obozu, gdy ludność centralnego ośrodka życia państwa Polski rozpoczyna zorganizowaną pracę ideowo-polityczną dla rozbudowy wielkiej i potężnej Polski.

Nie mogąc brać udziału ze względów technicznych w zjazdach organizacyjnych, które odbywają się obecnie w całym kraju, przy tej okazji podzielić się z wami, obywatele, doświadczeniami nabytymi w pierwszym, początkowym okresie życia Obozu.

Doświadczenie to mówi mi, że wspólna jest i jednolita wola wszystkich państwa — Polaków, dążąca do wzmożenia siły państwa polskiego, wola niepodległości, niszcząca partykularne partyjne grupowe, wroga marazmowi, odważna i rzetelna, nieulegająca rozkładowi podstępom braku wiary i bezsilności. Jesteśmy w fazie dokonywania zjednoczenia narodu, stwarzając nową atmosferę społeczno-polityczną — akt, który przynosi nam głęboko rozumianą i odważną politykę, a który głębię niepokoju i mobilizuje wrogie siły elementarne, — ponieważ wiedzą, że nie grupa, czy grupka polityczna nie będzie mogła brać dla państwa tym lub innym odcinkiem życia państwa, lecz ujmie w swe ręce politykę, karny i dyscyplinowany wewnętrznie Oboz Zjednoczenia Narodowego.

Mamy na celu stworzenie w Polsce nowej demokracji, kierowanej dobrem państwa i państwa, w której interes państwa i interes państwa są nierozdzielnie związane ze sobą wzajemnie. Zasada obrony kraju, w tym naszym systemie, nie jest ani trolizmem, ani zamknięciem, naodwrot, jest punktem wyjścia do całej metody postępowania naszego, w najszerzym tego słowa znaczeniu.

W stosowaniu tej zasady w naszym życiu dzisiejszym i przyszłym, w budowaniu państwa w swej sile moralnej i politycznej na poziomie wielkiej potęgi państwa, znajdujemy kontynuację wielkiej i potężnej Polski.

Spuściliśmy tę po Komendancie podległej odpowiedzialności nie tylko nam, ale i państwu, — siły dla wywołania obywateli, jakie na nas leżą, znaleźć musimy i — znajdziemy. W toku obrad zabrał również głos przewodniczący organizacji miejskiej O.Z.N. prezydent Starzyński, który omawiał zagadnienia przeludnienia wsi i rozbudowy.

Krwawe rozruchy w Bombaju
Tum zatakował tramwaje. — 3 zabitych i 100 rannych

(PAT) Na ulicach Bombaju doszło do krwawych zaburzeń. Tum atakował tramwaje i tramwaje. Komunikację w Bombaju przerwano. Policja użyła broni. Do Bombaju ścigane są posiłki polityczne z prowincji.

Siedmiu murzynów spłonęło

(PAT) — W m. Crisfeld (Maryland) w zwyczajnym nocnym murowaniu, zatrudnieni na plantacjach. 7 murzynów żywcem spłonęło.

dowy życia gospodarczego.

W imieniu szefa O. Z. N. prezydent Starzyński powołał prezydium okręgu Warszawskiego — centralna w następującym składzie:

Przewodniczący sen. gen. Aleksander Osinski, wiceprzewodniczący — mec. Ryszard Noskiewicz, Paweł Nowicki, Janusz Machnicki, pos. Władysław Starzak, skarbnik Arct Stanisław, zastępca skarbnika Woydat Zdzisław, sekretarz dr. Tadeusz Chrapowicki, zastępca sekretarza Wacław Szuyski, członkowie Lucjan Bogusławski, Alfred Bur-sche, Artur Fromm, dyr. Tadeusz Garbusiński, Zenon Hartman, Antoni Kamieński, Julian Kulski, Jerzy Nachlejd, Olga Małkowska, Antoni Mencil, Jan

Maciejowski, sen. Wanda Norwid-Neugebauerowa, Mieczysław Orlański, Tomasz Piskorski, Tomasz Piętkowski, Mieczysław Porowski, prof. Bohdan

Pniewski, Aleksander Rutkowski, Józef Sierakowski, Wacław Sieroszewski, Maria Śmigłowska, dr. Władysław Szenajch, pos. Włodzimierz Szczepański.

ULTRASOL

KREM • EMULSJA • OLEJEK NEGRITA

*działa, zbawia, pod-
czas kąpień słonecznych,
na powietrzu i w wodzie.*

Rektorzy u Marszałka Śmigłego-Rydza

Marszałek żywo interesował się nastrojami młodzieży i sytuacją na wyższych uczelniach

WARSZAWA, 31 maja. (PAT) W dniu 31 maja r. b. odbyły się w ministerstwie WR i OP. obrady rektorów państwowych szkół akademickich. W tym samym dniu pp. rektorzy zostali przyjęci przez Marszałka Śmigłego-Rydza w obecności ministra WR i OP prof. dr. Wojciecha Świętosławskiego oraz podsekretarza stanu prof. dr. Józefa Ujejskiego.

Marszałek wyraził życzenie, ażeby pp. rektorzy poinformowali go o obecnych warunkach pracy w szkołach akademickich oraz o nastrojach i prądach panujących wśród młodzieży.

Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego

prof. Wł. Szafer, zabrawszy głos w imieniu wszystkich rektorów, zobrazował krótko całość niedomagań życia akademickiego, podkreślając, że z jednej strony ciężkie położenie materialne młodzieży i bezrobocie absolwentów, z drugiej zaś nikłość środków finansowych potrzebnych na rozwój wyższego szkolnictwa wywołują w znacznej mierze tę sytuację, która budzi żywy niepokój całego społeczeństwa. W związku z projektem nowelizacji ustawy o szkołach akademickich, rektor Szafer wyraził przekonanie, że nowelizacja ta przyniesie niewątpliwie odprężenie pod względem moralnym.

Poza tym rektor Szafer i inni podawali charakterystykę nastrojów panujących wśród młodzieży.

Marszałek, reasumując wyniki przeprowadzonej dyskusji, dał wyraz nadziei, że przy wspólnym wysiłku czynników rządzących i władz akademickich uda się wnieść uspokojenie i wejść na drogę ogólnej poprawy warunków pracy i życia w szkołach akademickich. Marszałek mocno podkreślił znaczenie nauki dla rozwoju państwa i jego obronności, zaznaczając że coraz ściślej zespoleń prac naukowych z pracą nad doskonaleniem form życia państwowego leży mu bardzo na sercu.

Przeciw nowym obciążeniom podatkowym

na rzecz samorządu. — Sprzeczne poglądy na komisji. — Postanowiono wysłuchać opinii wicepremiera Kwiatkowskiego

Warszawa, 31 maja. Interesujące szerokie koła zagadnienie wprowadzenia nowego samorządowego dodatku do podatku dochodowego w wysokości 3 do 5 proc. dochodów powyżej 400 zł. miesięcznie — nie zostało dziś rozstrzygnięte na posiedzeniu komisji skarbowej sejmiku. Na posiedzeniu tym zarysowały się, podobnie, jak podczas poprzedniej sesji zwyczajnej sejmiku, również skrajnie rozbieżne poglądy na konieczność i celowość wprowadzenia nowego obciążenia.

Z jednej strony reprezentanci związku miast polskich z prezydentem m. Tarnopola posłem Widackim na czele zgło-

sili poprawkę do rządowego projektu noweli do ustawy o uregulowaniu finansów komunalnych, upoważniając samorządy do wprowadzenia tego nowego podatku, ale z drugiej strony, referent ustawy poseł Boładę poprawki tej nie poparł i nie włączył jej do zgłoszonej przez siebie poprawki.

W dyskusji ścierały się sprzeczne poglądy a w rezultacie ustalono, że należy zapoznać się ze stanowiskiem samorządu, a mianowicie wysłuchać opinii odpowiedzialnego kierownika gospodarczej polityki rządu na temat celowości nowego obciążenia podatkowego.

W tym celu postanowiono zaprosić na posiedzenie komisji skarbowej wicepremiera i ministra skarbu inż. Kwiatkowskiego, prosząc go równocześnie o wypowiedzenie swej opinii. Wicepremier Kwiatkowski zaproszenie przyjął i przybędzie na posiedzenie w dniu jutrzejszym. Wobec tego obrady dzisiejsze odroczone.

Zajścia antyżydowskie w Brańsku

Oenerowcy demolowali stragany. — Policja przywróciła porządek

Bielsk Podlaski, 31 maja. Do miasteczka Brańsk, podczas jarmarku przybyło kilkuset oenerowców, którzy zaczęli przemocą usuwać żydowskich straganarzy i wypędzać kupujących chrześcijan ze sklepów żydowskich.

Po południu oenerowcy zaczęli bić żydowskich przechodniów. 65-letni Abraham Sapirszajn odniósł rany tłuczone głowy i ręki. Laskami pobito 60-letnią Cywie Zabłudowską, Mojżesza Pi-kuckiego, Markusa i innych.

Następnie zdemolowano liczne stragany żydowskie, w wielu domach wybito szyby, m. in. również w bóżnicy. Żydzi uchyli się w mieszkaniach. Później przybyły do miasteczka posiłki policyjne, które przywróciły porządek.

Równe, 31 maja. Gdy rabin gminy żydowskiej w Równem S. H. Majofis, wrócił do domu z obrzędu ślubnego, został napadnięty przez kilku opryszków, którzy poturbowali go i rzucili mu kapelusz.

Policja prowadziła śledztwo dochodzenie w sprawie tego zajścia.

Balkon runął w Warszawie

i przegnił 7 dzieci. — Jedno dziecko zostało zabite

Warszawa, 31 maja. Przy ul. Pawiej 41, w domu Chawy Krellowej i Chai Kaplanowej zdarzyła się katastrofa. Balkon na 1-y m piętrze (nad bramą), w podwórzu, należącym do mieszkania Arona Josefa Gewelbe, wskutek przedrzewienia podstawy, runął w chwili, gdy na balkonie była Guta Solaj-Krysztalowa, subskatorka, która w porę cofnęła się do mieszkania — i uniknęła wypadku. Natomiast ołtarzami

katastrofy padło 7-ro dzieci, które bawiły się na podwórzu pod murem, nieopodal balkonu.

Mur, tynk oraz żelazne wwiązanie balkonu przegniły dzieci.

Dzieci opatrzyło pogotowie po czym Szpilberga i Kreplakównę przewiozło do szpitala im. Karola i Marli.

W godzinach wieczorowych Szpilberg zmarł.

Prem. Neville Chamberlain
wybrany przywódcą Stronnictwa Konserwatywnego

Londyn, 31 maja. (PAT) Na odbytym dziś zgromadzeniu partii konserwatystów wybrany został jednogłośnie Neville Chamberlain na przywódcę stronnictwa.

Jutro proces Chaskielewicz

Warszawa, 31 maja. W środę rozpocznie się w Warszawie proces Chaskielewicz, oskarżonego o zabójstwo ś. p. wachmistrza Bujaka.

Oskarżonego broni adw. Honigwill.

1.300 tys. osób korzystało z pomocy zimowej

Pół miliona dzieci miało zapewnioną strawę.—Wynik zbiórki przeszedł oczekiwania.—W gotówce i naturaliach zebrano blisko 33 miliony złotych

Przygotowania do następnej akcji pomocy zimowej

Warszawa, 31 maja. (PAT) W ministerstwie opieki społecznej odbyło się posiedzenie naczelnego wydziału wykonawczego ogólnopolskiego komitetu pomocy zimowej pod przewodnictwem min. M. Zyndram-Kościałkowskiego i przy udziale pani Marszałkowej Piłsudskiej, przewodniczącej komisji rewizyjnej. Zagajając obrady, min. Kościałkowski wygłosił przemówienie, w którym m. in. oświadczył:

„Pragnąc złożyć sprawozdanie z akcji pomocy zimowej, mógłbym właściwie ograniczyć się do rzucenia kilku suchych, ale jakże wymownych cyfr.

W grudniu 1936 r. korzystało z pomocy zimowej 322.797 rodzin i samotnych, w styczniu r. b. — 337.900, w lutym — 369.000, w marcu — 370.000 rodzin. Jeżeli weźmiemy za podstawę, że rodzina składa się przeciętnie z 4 osób, to około 1.300.000 osób miesięcznie korzystało z pomocy zimowej.

W tych samych okresach zarejestrowanych bezrobotnych było, jeśli weźmiemy dwa krańcowe miesiące: w grudniu 470.000, a pobierało zasiłki ustawowe tylko 84.000, a w marcu zarejestrowanych 523.000, a pobierających zasiłki 143.000. Jeżeli dodamy dajmy na to, w marcu liczbę pobierających zasiłki (143 tysiące) ustawowe do liczby korzystających z pomocy zimowej (369.477), otrzymamy niemal całą ilość bezrobotnych w ośrodkach miejskich.

Dalej cyfry prowadzą nas do najważniejszego momentu akcji, albowiem oprócz dorosłych dożywiano w tym okresie dzieci: w grudniu r. ub. 355.000, w styczniu b. r. 396.000, w lutym 475.000, w marcu 539.000, wreszcie w kwietniu 512.000.

Pół miliona dożywianych miesięcznie dzieci, i to przeważnie w szkołach, w przerwie między lekcjami zjedzona na gorąco strawa o dużym procencie tłuszczu i innych celowo dobieganych pożytywnych produktów. Stawiając kropkę nad „i” — jest to spokój rodziców o los skazanych na głodowanie dzieci, jest to uniknięcie chorób, z głodu plynących, jest to wreszcie nieprzerwana nauka w okresie największej biedy.

Na całą akcję pomocy zimowej zebrano w gotówce i naturaliach złotych 32 miliony 700 tysięcy, według niepełnych jeszcze danych bez uwzględnienia udziału państwa.

Drugą, bardzo istotną, cechą akcji jest jej dobrowolność.

Gdy mowa jest o przeprowadzeniu akcji, nasuwa się samo przez się pytanie najciekawsze, powiedziałabym najdroższe: czy społeczeństwo okazało zrozumienie dla tej tak wielce ważnej sprawy?

Już prasa tu i owdzie w toku akcji podawała dość liczne fakty niedotrzymania zobowiązań. Na ogół jednak biorąc, sama cyfra 32.700.000 zł. (z czego 24 miliony w gotówce i 8 milionów w naturaliach), zebranych na pomoc zimową w warunkach — przynajmniej się —

Kobiety po wielokrotnych ciążach uzyskują łatwe wypróżnienie oraz prawidłową przemianę materii przez używanie codziennie pół szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lekarzy.

Preparat zastępujący krew

Wiedeń, 31 maja.

Młody lekarz żydowski, dr. Friedrich Gottschaecker, który pracuje w wiedeńskim instytucie seroterapeutycznym, dokonał doniosłego odkrycia.

Chodzi o preparat zastępczy krwi, który posiada wszystkie właściwości krwi ludzkiej i może być użyty do transfuzji. Nowy preparat, p. n. Hemmarroesin, jest bezbarwny i trwały i może być użyty w każdej chwili, gdy zachodzi konieczność transfuzji. Preparat ten jest obecnie przedmiotem doświadczeń.

nico opóźnionego zapoczątkowania zbiórki, mówi dowodnie o tym, że pomoc zimowa pomimo, iż była przeprowadzona w najcięższym ostatnim roku długotrwałego kryzysu gospodarczego, stała się w Polsce największą akcją społeczną, jaką dotąd przeprowadzono.

Na podstawie zebranych dotąd danych, stwierdzam zarówno jako przewodniczący ogólnopolskiego komitetu pomocy bezrobotnym, działającego pod patronatem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Rydza-Śmigłego, jak i jako minister opieki społecznej, że to pierwsze doświadczenie powszechnej, dobrowolnej akcji pomocy zimowej dało wyniki, jakich mógłby nam niejeden kraj pozazdrościć.

Dla pełniejszego obrazu zaznaczę, że pewne pozostałości gotówkowe, jakich się spodziewamy, obrócone zostaną na zapoczątkowanie akcji następnej zimy, i — co najważniejsze — na dalsze dożywianie najbardziej potrzebujących, których losu ani na chwilę nie spuszcza z oka.

Po szczegółowym sprawozdaniu or-

ganizacyjnym, złożonym przez generalnego sekretarza wydziału min. Dolanowskiego i po sprawozdaniu finansowym, b. min. Augusta Zaleskiego, odbyła się dyskusja, w której poszczególni członkowie wydziału zgłaszali wnioski i projekty uchwał.

Uchwalono m. in., iż całkowita likwidacja akcji pomocy zimowej nastąpi 1 czerwca r. b. Naczelnym wydziałem i poszczególnymi komórkami organizacyjnymi będą działali nieprzerwanie, a to dla opracowania ostatecznego sprawozdania oraz opracowania zasad akcji na przyszłość.

W sprawozdaniu ministra Kościałkowskiego, dyr. Dolanowskiego i p. Augusta Zaleskiego padły rewelacyjne cyfry, które skłoniły wszystkich członków naczelnego wydziału do stwierdzenia niezwykłego wysiłku zarówno społeczeństwa jak i aparatu wykonawczego, na który składał się czynnik społeczny w komitetach obywatelskich i czynnik urzędowy w osobach administracji i aparatu technicznego Funduszu Pracy.

Oto bowiem na pierwszym inaugura-

cyjnym zebraniu, odbytym w dniu 9 października ub. r. na Zamku, padła kwota zbiórki na pomoc zimową.

W rzeczywistości zaś wynik przekroczył wszelkie oczekiwania, bowiem dotychczas zebrano w gotówce i naturaliach około 33 mln. zł. Do tego dochodzi jeszcze świadczenia ze strony państwa, które ocenia się również na przynajmniej 10 milionów zł. Pozwoliło to na przyniesienie z wydatną pomocą tak imponującej ilości, jak około 1.300 tys. osobom dorosłym i przeszło pół miliona dzieciom mieszkającym w ośrodkach miejskich.

Przebieg od BÓLU GŁOWY
KOWALSKA
PRZY PRZEBIEGU
GRYPE I KATARZE

Kiedy odbędą się wybory do samorządów

Komisaryczny zarząd m. Warszawy przedłużony do 1 października 1938 roku

Warszawa, 31 maja. Komisja administracyjna sejmiku uchwaliła dziś projekt rządowy o przedłużeniu do 1 października 1938 roku okresu urzędowania komisarycznego zarządu m. st. Warszawy.

W dyskusji część posłów sprzeciwiała się wnioskowi rządowemu, twierdząc, że stolica powinna w czasie jaknajkrótszym otrzymać samorząd pochodzący z wyboru i reprezentujący poglądy ludności. Wypowiedziano również zdanie, że stolica powinna otrzymać specjalny ustroj administracyjny odrębny od ustro-

ju innych miast wydzielonych.

Stanowisko rządu przedstawił wice-minister spraw wewnętrznych inż. Korsak, wskazując na przykład Łodzi, a mianowicie na rezultaty ostatnich wyborów i kompletną niemoc pochodzącej z niej rady miejskiej jako na dowód, że w obecnym stanie rozproszkowania społeczeństwa na wybory jest jeszcze zbyt wcześnie.

Zdaniem wicemin. Korsaka, wybory przeprowadzić będzie można później po skonsolidowaniu społeczeństwa i wykry-

stalizowaniu się opinii. Wicemin. Korsak podkreślił, że ta krystalizacja poglądów odbywa się, zarzuca się stare hasła i rastają nowe wartości społeczne. W ten proces będzie ukończony, wówczas dopiero będzie można przeprowadzić wybory. Po tych przemówieniach projekt rządowy uchwalono, ale równocześnie uchwalono rezolucję, wzywającą rząd, aby natychmiast po otwarciu najbliższej zwyczajnej sesji sejmiku przedłożył projekt ustawy o ustroju samorządu m. st. Warszawy.

Katastrofa samochodowa wicemin. Piaseckiego

Wiceminister Piasecki nie doznał żadnego szwanku, jego córka jest lekko ranna

Warszawa, 31 maja. Przy zbiegu ul. Koszykowej i Emilii Plater dziś o godzinie 8 rano samochód wiceministra komunikacji inż. Piaseckiego zderzył się z samochodem wojskowym, należącym do dywizjonu wojsk pancernych.

Samochodem ministerjalnym jechał wicemin. Piasecki z córką. P. Piasecki udawał się do Politechniki, gdzie wykładał.

Samochód wojskowy uderzył w bok

auta ministerjalnego. Limuzyna wicemin. Piaseckiego wpadła do wykupu, w którym zakładane są fundamenty szaletu podziemnego i przechyliła się na bok i zwiła przodem w głębokim dole.

Wicemin. Piasecki szwanku nie odniósł.

Córka jego doznała lekkich obrażeń. Taksówką wicemin. Piasecki z córką odjechał do swego prywatnego mieszkania.

Lekkie obrażenia odnieśli jadący samochodem wojskowym kapral Sobieński i strzelec Radke.

Samobójstwo zastępcy komisarza obrony Z.S.S.R.

z powodu „udziału w knowaniach antysowieckich”

Moskwa, 31 maja. (PAT) Gamarin, zastępca ludowego komisarza obrony, członek centralnego komitetu partyjnego, popełnił dziś samobójstwo.

Według informacji ze źródeł urzędowych, przyczyną samobójstwa Gamarina był jego „udział w knowaniach antysowieckich”.

Meżczyzna w... odmiennym stanie

Niezwykły wypadek w klinice sofijskiej

Sofia, 31 maja. (PAT) Agencja Havasa donosi z Sofii, że w jednej z tamtejszych klinik wydarzył się niezwykle wypadek z dziedziny teratologii.

Pewien wieśniak z okolic Sofii poddał się w tej klinice operacji wycięcia ogromnego guza z brzucha. Chirurg dr. Temeloffi skonstruował, że w guzie tym znajdował się lekko uformowany

piód wagi 6 kg., w którym rozróżnić można było poszczególne członki i zarzędy głowy, otoczonej błoną. Piód posiadał zaczątki organów wewnętrznych i całą sieć naczyń krwionośnych połączonej był z organizmem wieśniaka.

Operacja powiodła się i wieśniak niezadługo będzie mógł powrócić do swej rodziny, posiada on bowiem żonę i pięcioro dzieci.

Główna wygrana milion złotych

padła we Lwowie

WARSZAWA, 31 maja. Wczoraj w ostatnim dniu ciążenia loterii, główna wygrana w wysokości 10.427.100 zł. padła na nr. 10427.100. W ten sprzedany został przez jedną z loterii we Lwowie.

Przed procesem radnego Zdziechowskiego

w sądzie apelacyjnym

WARSZAWA, 31 maja. Na 11 czerwca r. b. wyznaczony warszawski sąd apelacyjny proces radnego łódzkiego Zdziechowskiego, skazanego na 4 lata więzienia za działalność w ramach Związku Zawodowego Kłusowników, Walczaków, który wówczas był w Ameryce.

Obecnie, wobec powrotu p. Zdziechowskiego, termin sprawy został wyznaczony na 11 czerwca r. b.

2 dziejów Łodzi

Dnia 1 czerwca 1387 roku, to jest 550 lat temu Łódź przechodzi na własność biskupów wrocławskich, w Starym Włocławku spisany zostaje dokument lokacyjny, pozwalający lokować Łódź na prawie niemieckim. Wystawcą aktu jest Jan, zwany przez Krzyżaków Kropidło, biskup poznański i wrocławski, za zgodą kanonika Słwki. Lokacja ta nastąpiła stosunkowo późno, bo w 55 lat po uwolnieniu mieszkańców wsi Łódź i Widzew od cieżarów prawa książęcego (1332). Pierwszym sołtysem łódzkim jest Jan, który buduje w Łodzi pierwszy młyn i pierwsze korczmy.

Czerwiec	
1	Wtorek
Dziś	Bl. Jakuba
Jutro	Marcelina
Wschód słońca	3.22
Zachód słońca	19.45
Wschód księżyca	—
Zachód księżyca	10.51
Długość dnia	15.49
Przybyło dnia	7.49

Krótkie wiadomości

LUSTRACJA WYTWÓRNI WODY SODOWEJ została przeprowadzona przez władze sanitarne. Kontrola ujawniła, że w okresie zwiększonego zapotrzebowania, niektóre wytwórnie białych, co jest bardzo szkodliwe dla zdrowia. W związku z tym komisja sporządziła szereg projektów, dwie zaś wytwórnie opieczętuwała.

BRAK DESZCZÓW spowodował duże straty, zarówno w parkach miejskich jak również w ogrodach i na polach pod Łodzią. Zasiane nowe nasiona nie wykiełkowały. W Łodzi w wielu miejscach trzeba będzie przekopać trawniki. — W sadach brak deszczów spowodował rozmnożenie się szkodliwych owadów. Już obecnie, jeśli chodzi o owoce, straty obliczane są na około 25 proc.

KONGRES KOBIEŃ ORTODOKSYJNYCH rozpoczął się wczoraj w Łodzi. W kongresie bierze udział 500 delegatów z Polski, Anglii, Niemiec, Austrii, Belgii i Stanów Zjednoczonych. Obrady, które trwać będą 3 dni, toczą się w sali Filharmonii.

ROZBIÓRKI DOMÓW DREWNIANYCH drugiej serii, wyznaczonych przez inspekcję budowlaną, rozpoczęły się w dniu wczorajszym. — Linaria przy ul. Piotrkowskiej 94. Narazie rozbrajane będzie pięć domków, na ich miejscu staną nowe budowle, bądź też ozdobne parki.

ŚWIATOWY KONGRES ARCHITEKTÓW ogólnego rozpoczyna się w niedzielę w Paryżu. Na zaproszenie komitetu organizacyjnego, na czele której stanął naczelnik wydziału plantacji miejskich inż. Rogowicz. Kongres omówi m. in. nowe zdobycze w dziedzinie zastrzeżenia miast.

JUTRO, W ŚRODĘ, do poboru głównego stały się winni: — na komisję poborową nr. 1 przy Zamku Królewskim 34 — mężczyźni rocznika 1916, zamieszkałych na terenie V komisariatu policji, o nazwiskach na litery S, Sz, zaś na komisję poborową nr. 2 przy ul. Piotrkowskiej 165 — mężczyźni rocznika, zamieszkałych na terenie XIII komisariatu policji, o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G.

Od Wydawnictwa

„Gazeta Przemysłu i Handlu Włókienniczego”

Do dzisiejszego numeru „Republiki” dołączamy pierwszy numer „Gazety Przemysłu i Handlu Włókienniczego”, która od teraz ukazywać się będzie jako odrębny dwutygodnik, stale, w dniach 1 i 15 każdego miesiąca.

Dyżury aptek

Nocny dyżur aptek następujące apteki: H. Duszykiewiczowa (Złotowska 87), J. Hartman (Złotowska 24), W. Rowińska (Plac Wolności 2), A. Perelman i S-ka (Cegielińska 32), J. Cymer (Włocławska 37), W. Danielecki (Piotrkowska 127), F. Wójcicki (Napiórkowska 20), K. Kempf (Karłowicza 40).

Nowe postulaty włóknarzy

będą przesłane zrzeszeniom przemysłowców w dniach najbliższych. — Robotnicy zażądać mają podwyżki płac

Donosiliśmy o wypowiedzeniu umowy zbiorowej w przemyśle włókienniczym przez związki klasowy — wczoraj identyczne pisma wystosowały do 9 organizacji przemysłowych pozostałe związki zawodowe „Praca”, ZZZ, Ch. ZZ, oraz ZZZP.

W ten sposób dopełnione zostały formalności przez wszystkie organizacje zawodowe włóknarzy, zrzeszające około 100.000 robotników.

Jak nas w dalszym ciągu informują w środę odbędzie się posiedzenie wydziału wykonawczego związku klasowego, na którym zostaną sprecyzowane nowe postulaty włóknarzy.

Podobne posiedzenia odbędą się w pozostałych związkach w czwartek, po czym w piątek odbędzie się wspólna konferencja przedstawicieli zarządów wszystkich związków w tej sprawie.

O ile bowiem pisma, wypowiadające u-

mowę, przesłane zostały przez każdy związek oddzielnie — o tyle pismo, zawierające postulaty włóknarzy, wystosowane zostanie łącznie przez wszystkie organizacje zawodowe.

Niezależnie od uchwał, które powez ma władze związków, w bieżącym tygodniu odbędą się także zebrania delegatów fabrycznych, na których omówiony będzie plan całej akcji.

Jak nas informują, postulaty wysunięte przez związki zawodowe, dotyczące warunków pracy robotników, nie będą odbiegały od zasad zawartych w dotychczas obowiązującej umowie. Wyższe natomiast będzie żądanie podwyżki płac w granicach od 20 do 25 proc., a jako rzecz nowa — uznanie delegatów fabrycznych i określenie ich uprawnień na terenie zakładów przemysłowych.

Projekt nowej umowy zawierać też

będzie klauzulę, opierając się na ustawie o układach zbiorowych, która wchodzi w życie z dniem dzisiejszym, że umowa obowiązuje wszystkie przemysłowe zakłady pracy na terenie okręgu łódzkiego, zarówno zrzeszone jak i niezrzeszone.

Bezpośrednio po sprecyzowaniu swych postulatów i przesłaniu ich do organizacji przemysłowych, związki zwróciły się do inspektoratu pracy o wyznaczenie pierwszej konferencji z przemysłem. Konferencja ta byłaby wstępem do pertraktacji, które, w myśl intencji związków, zakończone mają być do końca bież. miesiąca.

Jeśli chodzi o przemysł — dowiadujemy się, że zwoła on naradę dla zastanowienia się nad sytuacją dopiero po otrzymaniu pisma, zawierającego wyszczególnienie żądań robotniczych.

Dodatkowe fundusze na akcję budowlaną

Łódź otrzyma 1.900 tysięcy złotych

WARSZAWA, 31 maja. (PAT) Zgodnie z uchwałą komitetu ekonomicznego ministrów, przeznaczone zostały dodatkowe fundusze w kwocie 16 mln. zł. na tegoroczną akcję budowlano-mieszkaniową.

Ogólna suma środków państwowych w r. b. na finansowanie budownictwa mieszkaniowego wynosi więc 23 mln.

złotych. Z dodatkowych funduszy Łódź otrzyma 1.900 tys. zł.

W granicach przydzielonych kontyngentów komitety rozbudowy mogą już uchwalić wnioski pożyczkowe i przesyłać je do Banku Gospodarstwa Krajowego.

Egzaminy do gimnazjów i liceów

rozpoczną się 21-go b.m. — W Łodzi uruchomione będą licea: elektryczne, handlowe i administracyjne

W związku ze zbliżającym się końcem roku szkolnego, w dniu wczorajszym kuratorium nadesłało do dyrekcji szkół średnich i inspektoratu szkolnego zarządzenia, omawiające najaktualniejsze sprawy, jak przygotowania do egzaminów, terminy rozdania świadectw i t. d.

Rok szkolny w gimnazjach ogólnokształcących zakończony zostanie w roku bieżącym w dniu 16 czerwca. Po zakończeniu nauki i rozdaniu świadectw, odbędą się w gimnazjach egzaminy wstępne do liceów i gimnazjów. Prace

te muszą być zakończone do końca bież. miesiąca.

Nauka w szkołach powszechnych odbywać się będzie normalnie do 21 czerwca. Wyjatkami stanowią tylko kandydaci do klas pierwszych gimnazjum, którzy zakończą pracę w szkole dnia 16 b. m.

Zgłoszenia kandydatów do liceum będą przyjmowane w okresie od 1 do 17 czerwca, a egzaminy rozpoczną się 21 czerwca. Wobec tego, że termin zakończenia roku szkolnego w gimnazjach jest późniejszy niż okres przyjmowania

zgłoszeń do liceów — dyrekcje gimnazjów wydawać będą uczniom tymczasowe zaświadczenia.

O przyjęcie do liceum mogą ubiegać się osoby, które ukończyły 16 rok życia, a nie przekroczyły 20, posiadają świadectwo z ukończenia gimnazjum nowego typu, względnie świadectwo ukończenia 6 klas gimnazjum starego typu.

Kuratorium organizuje w Łodzi kursy wakacyjne dla nauczycieli szkół powszechnych publicznych, wykładających w klasach 1—4. Inspektorat szkolny w Łodzi zorganizuje kurs w okresie od 23 czerwca do 7 lipca.

W roku szkolnym 1937/38 uruchomione będą w Łodzi następujące licea zawodowe: liceum elektryczne, męskie liceum handlowe, żeńskie liceum przysposobienia administracyjno-handlowego.

Zaznaczyć należy, że absolwenci liceów zawodowych będą posiadali te same uprawnienia, co absolwenci liceów ogólnokształcących, zarówno jeśli chodzi o służbę wojskową czy państwową służbę cywilną, jako też przy przyjmowaniu na wyższe zakłady naukowe.

Ministerstwo WF i OP ustaliło dla wszystkich szkół teksty jednolite pieśni „Boże coś Polskę” oraz „Pierwsza Brygada”, które będą obowiązywać we wszystkich szkołach. (1).

Ze względu na doniosłą działalność towarzystwa popierania budowy szkół powszechnych, kuratorium zezwoliło, aby w czasie wpisów tegorocznych do szkół — powszechnych, gimnazjów i liceów, — koła lokalne towarzystwa zorganizowały pomiędzy rodzicami, wpisyjącymi dzieci, zbiórki na rzecz budowy szkół powszechnych. Kwestować można wyłącznie wśród rodziców po dokonaniu formalności wpisowych.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Parcele budowlane

przy ul. Zagajnikowej, Retkińskiej i Krzemienieckiej do sprzedania

Zgłoszenia do p. Hermana, Piotrkowska № 51 pr. ofic., pierwsze wejście, 1 piętro od 10—11 rano i od 4 do 5 i pół po południu w dni powszednie

Budowa chłodni centralnej

została powierzona jednej z firm warszawskich

W dniu wczorajszym zarząd miejski rozstrzygnął ostatecznie przetarg na budowę centralnej chłodni w Łodzi. Roboty powierzono jednej z firm budowlanych warszawskich, której oferta zawierała najkorzystniejsze warunki.

Plany budowy, zatwierdzone przez urząd wojewódzki, przesłane zostały wczoraj do ostatecznej decyzji do ministerstwa rolnictwa. O ile ministerstwo nie zgłosi żadnych sprzeciwów, roboty budowlane rozpoczną się około 10 czerwca. Według planu budowy, gmach centralnej chłodni stanąć ma w stanie surowym, ale pod dachem, już w roku bieżącym.

Budowa centrali chłodni dla przetworów rolnych będzie miała duże znaczenie dla uregulowania rynku spożywczego w Łodzi. W pierwszym zaś rzędzie wpłynie to na potanień cen. Dotychczas jeszcze bowiem, z braku chłodni, ziemniaki, z województwa łódzkiego, przeznaczone dla Łodzi, wysyłane były do chłodni w Gdyni i sprowadzanie stamtąd w miarę potrzeby. Koszt dwukrotnego transportu musiał silnie wpływać na wysokość cen. (1).

Pełna tabela wygranych

17-go dnia cignienia IV-ej klasy
38 Loterii Państwowej

TABELA NIEURZĘDOWA BEZ
GWARANCJI

1,000,000 zł. — 104217.
20,000 zł. — 187279.
15,000 zł. — 54015.
10,000 zł. — 37523, 173483.
5,000 zł. — 21205, 160387.
2,000 zł. — 705, 32187, 69187, 95860,
102513, 110478, 117314, 124370, 128052,
144351, 154640, 192968.
1,000 zł. — 7578, 15903, 15822, 19212,
28726, 29530, 34878, 38298, 45233, 52583,
57546, 72022, 73944, 73993, 79916, 105558,
112023, 118705, 119475, 132161, 135044,
145059, 153853, 172122, 172215, 176558.

Wygrane po zł. 200.

62 83 84 218 44 567 835 991 1195 213 480
728 98 2116 94 241 522 692 794 965 920 3074
135 306 246 52 666 779 802 6 15 43 59 76 4031
185 802 35 939 94 5059 191 247 75 608 764 77
972 6033 162 333 403 55 514 79 605 34 38 77 836
7014 138 329 63 66 446 599 713 83 8107 525 606
936 9148 204 19 65 83 348 799 835 987
10078 105 274 83 467 563 91 650 11084 208
426 78 761 817 99 12029 53 202 629 79 866 917
35 13081 215 24 707 58 857 14084 205 67 77 78
325 86 583 609 923 55 59 66 15145 296 312 57
529 83 85 683 804 9 47 51 71 851 16320 69 474
549 625 86 794 816 46 60 964 17017 34 200 63
64 487 563 686 839 46 18027 241 78 464 578 662
742 808 38 19167 426 519 91 601 85 735 66 931.
20061 423 606 731 37 882 21045 91 98 106 203
524 692 817 990 22177 86 333 52 570 74 647 775
850 23155 209 97 382 94 577 655 764 999 24226
86 360 446 83 515 51 69 681 86 902 65 25129 200
620 43 743 44 875 89 26721 865 27077 115 37 232
558 603 28263 332 86 655 878 29012 142 51 58
66 228 310 425 58 504 10 836
30028 478 819 31083 145 230 351 86 404 686
733 35 44 829 989 32078 149 204 87 315 448 552
58 89 688 839 944 33216 351 458 90 688 933
34134 276 324 459 530 48 775 974 35019 203 67
497 734 41 28 36300 63 68 99 503 613 32 68 740
37070 377 403 744 38072 141 56 99 208 379 472
905 68 39003 156 216 337 46 95 706 837 975
40017 299 550 79 724 974 82 41040 169 232
80 417 76 641 780 965 42242 69 384 424 564 870
999 43273 346 543 609 11 922 84 91 44171 387
544 804 64 902 90 45021 6 50 8 36 57 69 657
814 73 46142 72 85 257 469 924 47068 132 76 85
202 30 77 303 606 829 961 48101 297 454 80 607
718 93 49093 400 22 35 547 759.
50065 171 243 63 7 70 337 544 646 756 899
51144 61 66 213 447 531 74 76 811 79 905 52035
233 375 6 442 81 520 43 53 605 779 811 53333
468 570 742 9 94 54041 6 63 405 577 632 55 745
92 89 55035 451 502 952 56040 174 80 387 575
670 57039 116 257 621 76 58118 286 398 426 32
65 521 600 291 59014 538 46 81 676 747 932 57
60027 82 92 157 211 97 310 468 601 5 964
61090 268 442 519 62 75 753 873 82 914 62144
417 78 99 534 96 7 712 56 902 62 63045 73 88
165 579 782 855 951 64005 80 161 226 75 356
646 72 65225 488 672 764 846 66055 212 567 67061
175 256 79 585 602 771 68013 129 249 476 596
831 69005 112 34 55 203 50 675 88 708 839
70327 754 826 959 71121 273 334 561 849 967
72034 485 544 608 952 70 73053 128 70 264 373
676 742 85 914 46 86 74119 54 448 507 48 623
58 90 769 852 949 75036 67 218 548 844 71
76134 229 302 448 644 59 76 815 942 77149 274
6 429 736 860 77 959 78003 91 171 262 347 755
831 956 79299 177 6 74 737 45 933.
80044 133 65 90 249 306 93 751 81280 448
753 608 29 32 953 82094 112 203 14 384 414 79
805 56 922 57 83176 210 66 75 380 473 561 670
873 940 390 84048 174 253 880 911 83 85449 815
18 999 86009 34 271 83 87000 640 69 723 932
340 640 713 51 68
88204 323 56 473 674 731 917 32 37 89110 297
90456 62 604 87 95 732 61 99 816 45 53 900
45 72 91705 31 91 977 87 92029 35 89 180 675
782 803 40 93 93496 597 642 732 93 867 82 94044
72 304 66 428 97 725 42 841 95228 64 311 30 48
730 70 760 69 800 62 948 96095 518 615 760 902
65 97042 315 42 99 410 561 900 18 98040 236 42
56 317 35 450 730 56 835 914 99423 80 534 601
69 89 880 980.
100149 67 228 363 445 528 769 70 643 47 59
98 101200 388 424 527 609 908 102125 263 318
789 96 966 103057 307 478 593 944 104068 245
407 542 810 41 105258 311 456 677 106104 18
276 307 633 107060 132 210 90 378 429 65 80 664
764 970 108057 217 81 354 423 534 701 63 109016
95 218 57 742 53 58 812 94 910.
110377 475 716 868 93-972 114557 513 607 757
112247 75 753 113152 98 114080 251 300 56 654
707 879 115307 424 532 56 748 67 82 940 116022
121 417 501 664 714 90 817 27 968 117040 621
118345 484 605 729 38 50 66 849 90 119137 76 85
306 418 27 869
120101 863 950 121228 76 358 621 56 77 894
122158 259 457 520 90 745 71 123164 95 211 550
64 89 657 776 124022 165 235 89 530 614 92 826
73 125007 70 416 879 126196 373 407 34 503 54
127020 66 100 533 59 81 84 681 735 992 128095
641 793 873 129040 107 222 59 452 552 604
130001 16 32 154 319 37 775 816 131193 244
310 57 421 74 86 632 895 964 67 89 132020 76 155
498 550 729 857 951 133002 97 114 205 760 902
134132 224 329 90 510 969 81 135021 195 364 453
89 796 919 136025 87 115 86 225 630 743 938
137202 350 428 65 516 616 701 54 902 8 37
138067 154 317 782 856 907 36 139962
140297 354 408 28 578 616 47 836 73 913 141058
207 459 639 898 994 142057 238 369 595 703 96
143189 466 512 15 85 837 82 144027 184 428 549
86 782 92 829 87 908 66 83 145148 295 324 29 98
667 780 880 146019 114 211 12 26 305 468 609

147084 165 89 467 663 98 735 148522 624 57 59 86
758 843 917 37 149039 90 190 222 427 31 38 596
610 733 902 5 90
150024 149 326 484 751 824 151190 299 551
710 822 152021 43 110 51 99 430 31 45 610 787
153008 93 318 529 67 602 17 761 812 14 52 154045
130 6 402 529 54 793 926 155276 542 97 877 89
909 156023 95 399 541 65 628 42 66 876 157051
5 93 101 34 48 63 94 261 385 93 610 718 158009
122 30 83 432 855 159119 46 77 248 49 63 76 624
720 837 944
160092 158 349 90 593 624 6 36 714 950 161079
368 626 765 885 162097 285 387 518 740 70 3 5 904
724 806

8010 188 290 389 545 632 947 9006 353 74 421
683 935
10484 514 641 918 11082 139 300 590 977
12247 517 27 958 13096 200 60 90 393 588 614 730
826 90 14109 225 597 659 15181 385 444 774
16066 67 234 566 72 678 708 833 17268 90 326 45
952 18069 177 233 365 518 916 19043 272 314 677
20331 98 515 696 752 856 73 931 59 21391 521
697 777 890 960 69 22058 122 250 430 626 79 846
23257 455 513 878 24270 658 25048 247 401 555
26222 49 98 710 27129 383 413 91 612 807 23 26
998 28056 156 60 415 815 79 29090 107 306 99 608
724 806

71 211 674 872 941
90109 65 251 409 524 45 610 42 703 05 9191
949 92179 265 363 482 885 93231 99 380 688 74
94086 381 454 763 881 913 95137 45 466 960
105 246 328 36 86 688 907 97383 796 907 989
515 641 992 99234 98 427 701 896
100205 32 73 364 478 568 751 101032 64 901
410 507 656 85 102202 42 78 334 65 529 740 71
103211 693 794 987 96 97 104295 325 644 871
105016 551 56 85 922 106388 492 546 894 42
107478 502 60 867 924 108682 109254 785 945
110483 690 727 111044 125 481 502 777 817
994 112047 262 448 852 75 113039 357 507 80
835 937 94 114047 76 235 849 115014 30 440 80
40 751 912 46 116377 415 45 63 567 978 11714
79 291 315 539 662 118070 157 330 522 601 7
706 828 58 119162 74 215 71 613 705
120010 61 142 426 85 582 733 121067 109 400
63 648 122214 92 98 446 583 123124 205 382 41
23 618 775 860 124257 467 612 125047 148 300 5
88 426 531 991 126492 724 26 920 52 127271 8
474 502 673 882 128124 304 62 504 19 98 682 88
129011 67 71 85 399 415.
130260 64 451 69 514 68 715 827 43 48 80
131001 26 208 391 539 47 80 721 132370 799 98
99 133139 57 274 326 52 470 675 825 49 13441
556 915 46 135166 320 47 443 136149 330 31 41
46 59 78 738 137027 216 94 542 52 601 28 70
67 997 138702 62 139140 93 97 379 492
140024 44 94 140 236 87 668 141048 206 5
142046 168 560 655 949 143164 374 456 615 5
875 144052 58 96 179 518 735 840 942 145452 5
657 743 911 146169 579 882 90 976 147031 20
415 539 605 731 52 803 75 931 148167 288 3
400 671 870 149013 233 90 641 724 68 997
150279 314 30 515 713 826 78 151089 291 1
97 609 73 152080 390 550 79 803 153025 191 6
361 658 920 154051 124 38 415 64 511 49 54
901 155075 190 272 654 156010 150 829 54
157109 325 857 158164 633 57 891 909 81 1580
528 632 34 82.
160015 241 339 98 445 62 878 95 161009 91
69 212 30 59 96 424 76 668 717 831 41 914
162201 99 542 841 163583 720 937 97 164152 3
280 346 412 37 738 872 904 165021 28 293 3
504 76 78 664 762 166088 151 312 786 855 1671
227 29 37 59 320 21 637 168218 399 729 1680
53 207 69 565 717 877 92
170028 63 185 254 61 568 983 171025 193 3
454 508 829 999 172037 172 466 80 84 685 1
23 876 173000 97 149 200 11 314 689 174210 4
85 462 80 548 84 703 92 862 175018 45 360
458 527 623 24 888 943 176112 97 266 695 177
376 414 178043 158 70 605 710 179054 192 3
641 69 782
180042 425 660 724 895 906 72 181189 91
182075 423 505 41 671 85 99 183142 231 803 3
615 809 184106 215 446 81 542 50 97 756 188
153 497 514 622 52 775 824 63 186064 809 9
187015 58 102 63 188023 243 87 369 476 99 5
12 662 715 24 820 21 45 189387 477 588
190013 50 474 91 591 661 71 191187 247 5
605 83 951 73 192006 26 430 510 42 742 93 19
55 67 207 66 534 793 806 194190 201 98 305
Wygrane dodatkowo po 2500 zł.
492 1700 2200 13 337 800 40 3214 700 844
347 444 673 886 5053 207 762 6622 765 728 844
9158 368 77 828
11127 582 12326 15374 451 16266 594 178
19675 742 55
20182 542 21368 744 889 22661 378 999 230
567 941 24001 21 930 23583 22649 559 697
982 27078 448 71 774 966
30200 628 57 31312 615 32195 33328 34212
906 65 36795 909 37504 815 38142 826 39187
417 805
40447 577 823 41777 823 964 42674 94 430
704 731 44411 31 45027 639 46145 306 47114
213 48217 478 585 49270 748 940
50314 72 822 51338 52421 53058 589 549
56028 590 697 928 99 57501 58089 248 84
700 59821
60429 562 656 61721 937 62243 93 866 630
33 856 64500 65016 314 744 66169 88 775 63
964 67885 68624 69124 490
70839 985 71411 724 72415 632 73059 316 727
77385 78693 737 79296
80012 40 216 405 84805 24 85352 742 90 876
88207 687 89375
90609 856 91283 92734 93324 94007 573 850
96163 98739 99061 94 224
100065 101162 402 733 921 102209 1030
104832 952 106235 666 107299 763 890 1080
536 109645
110650 112416 113017 242 597 737 114100
331 115389 49 74 629 783 866 97 987 116618
117340 118253 119053 230
120093 222 121023 181 206 890 123158
124479 643 67 889 125075 404 17 126239 127
128729 980 129500
130613 131072 424 132871 937 133014
568 134995 135264 441 965 136443 857 137453
510 822 138493 139254 54 352 700 909 140053
141057 100 643 938 143084 753 848 943 144
65 326 145660 836 146154 815 999 147042 514
151049 401 915 152033 95 214 321 684
153395 154419 614 33 155110 716 932 156400
157331 158717 811 159087 812 47
160810 161089 215 692 162015 28 70 472
164246 76 723 165048 502 715 166213 549 7
167493 168379 169611 823
170334 171041 307 658 172543 69 879 173
593 930 174083 175107 176107 653 63 876 17
177242 85 657 712 178137 621 962 179287 302 7
980
180252 182056 473 638 183039 298 588 184
186502 691 783 187967 188110 189103 403 18
190414 703 191364 837 192817 193441 506 18
194137 91

WOLANOW STALE WZBOGACA!

Wygrane: **zł. 75.000** na Nr. 84967

zł. 50.000 na Nr. 150083

zł. 30.000 na Nr. 2084

zł. 20.000 na Nr. 72901

zł. 20.000 na Nr. 113183

zł. 20.000 na Nr. 84580

zł. 10.000 na Nr. 74281

zł. 10.000 na Nr. 166866

zł. 10.000 na Nr. 69460

zł. 10.000 na Nr. 129884

zł. 10.000 na Nr. 144533

zł. 10.000 na Nr. 58113

zł. 10.000 na Nr. 85127

oraz tysiące wygranych po: **zł. 5.000, 2.500, 2.000, 1.000**

padły w samej tylko 38 Loterii

WOLANOWA

co najlepiej świadczy o szczęściu, jakie tej kolekturze sprzyja.

Obecnie odbywa się sprzedaż losów I-ej klasy.

Inżynier Doboszyński zeznaje jako świadek w procesie o wyprawę na Myślenice. — Najazd uzbrojonej bandy na miasteczko miał być „demonstracją”

Rozprawa poniedziałkowa przeciwko uczestnikom napadu na Myślenice wywołała żywsze zainteresowanie ze względu na spodziewane przesłuchanie inż. Doboszyńskiego.

Galeria dla publiczności zapelniała się po brzegi już na godzinę przed rozpoczęciem rozprawy.

Na sali znajduje się m. i. siostra Doboszyńskiego, dr. Malkiewiczowa w towarzystwie dalszej rodziny jego.

Wśród dziennikarzy żywo komentowana jest wiadomość o zawieszeniu w sądzie obrońców w tym procesie adw. Kilkudniowej przerwie dziś dopiero

zostanie ponownie na sali rozpraw. Wstępnie rozprawy zeznawał dodatkowo powołany przez oskarżyciela obrońcy Stefan Bęben, który był obecny przy przesłuchaniu oskarżonych.

Wierzył, że zeznawali oni dobrowolnie nie skarżyli się na to, aby ich bito. Następnie składają zeznania świadkowie obrony. Wojciech Burkat, brat

teżynier Doboszyńskiego, opowiada, że w nocy przybyli do niego oskarżeni Marian Madrała, w studenckiej kapturze i trzech członkowie jego patrolu, którzy napili się mleka i ruszyli dalej.

W pytaniu dokąd idą, odpowiedzieli, że do wycieczki.

Podobnie zeznaje żona tego świadka, Dalsi świadkowie obrony, to przewodniczący rodzin oskarżonych.

Wierzący oni zeznają, że w sprawie oskarżonych w napadzie na Myślenice nie mogą powiedzieć.

Anna Machno oraz mąż jej Wawrzyński i Jędrzej Kempa są świadkami zeznania Michała Tomczyka i twierdzą, że krytycznej nocy Tomczyk spędził w domu.

Stanisław Wcisło wioził niektórych oskarżonych krytycznej nocy wozami ze Skotnik i wysadził ich pod Myślenicami. Wierzą oni ze sobą worek z

po zeznaniach tego świadka przewodniczący zarządza przerwę. O godz. 11.25

Wchodzi na salę inż. Doboszyński powołany na świadka. Wita on oskarżonych w sposób demonstracyjny.

Przewodniczący odbiera personalną wiadomość i zawiadamia go, że został powołany dla stwierdzenia, jaki cel ma przyznanie ochrony w ramach działalności Str. Narodowego. Doboszyński

z zeznania swych opowiada obszernie, jak po powrocie z ćwiczeń wojennych latem ub. roku miał się dowiedzieć od kolegów o przebiegu święta Ludowego. Z opowiadań tych miał

zrozumieć, że elementy wywrotowe w Krakowie i w okolicy miały być jak krakowskiego w Czyżynach, miało tylko 10 członków, w Ryb-

nie i Skawinie. W toku zeznań Doboszyński wyraża się w sposób obraźliwy dla władz i niektórych urzę-

dników administracji co zmusza prok. dr. Szypulę do zwrócenia się do sądu z prośbą

O ZAKAZANIE ŚWIADKOWI TEGO RODZAJU UWAG.

W dalszym ciągu Doboszyński nie mówi prawie nic o pracach swego stronnictwa, natomiast obszernie maluje w czarnych barwach stosunki społeczne w pow. krakowskim i myślenickim dochodząc nawet do takich wniosków, jak ten, że wywrotowcy panują całkowicie w Krakowie. W niektórych momentach, gdy Doboszyński zbytnio się zapędza w swych wywodach przewodniczący przerywa je i zwraca uwagę, że Doboszyński ma odpowiadać tylko na zadane mu przez sąd pytanie.

Doboszyński przechodzi następnie do omawiania swej działalności w łonie Str. Nar. Odbiwał częste narady z kolegami w lokalu stronnictwa w Krakowie w szarej kamienicy na Rynku Głównym, a nawet często u siebie w mieszkaniu. W miarę dalszych zeznań świadek wraca stopniowo znowu do ogólnego opisu stosunków w pow. krakowskim. Doboszyński oświadcza, że działał dla obrony swej idei i dlatego

ZDECYDOWAŁ SIĘ NARAZIĆ NA ŚMIERĆ TYCH CZŁONKÓW STRONNICTWA, KTÓRYCH ZAPROWADZIŁ DO MYŚLENIC.

Skarży się przy tym, że w marcu ub. roku z powodu zdemolowania sklepu w Liszkach władze rozwiązały siedem kół Stronnictwa Narodowego, które on sam założył. Doboszyński oświadcza dalej, że nie mógł uprawiać swej działalności w sposób legalny i postanowił

PRZEJŚĆ DO METODY NIELEGALNEJ Ta kolizja z prawem zaprowadziła go do więzienia. Po blisko godzinnych wywodach na tematy ogólne świadek przechodzi do omawiania samej wyprawy myślenickiej. Zapewnia, że nie polecił swym podwładnym zabierać na wyprawę broni. Marsz myślenicki on przygo-

tował. Upřednio obiecał na rowerze trasę przyszłego marszu. Odwiedził okoliczne miejscowości, dla przygotowania swych ludzi a nawet robił

próbne alarmy nocne

Cała akcja — oświadcza Doboszyński — była przez niego osobiście opracowana i przygotowana. Wypiera się, jakoby napad miał być zamachem lub dywersją, zapewnia natomiast, że chodziło mu tylko o demonstrację.

Na pytania zadawane mu przez członków trybunału, świadek odpowiada bardzo rozweknie tak, że przesłuchanie jego zajmuje cały tok rozprawy dnia wczorajszego. Zaprzecza, jakoby kazał kogokolwiek bić. Przewodniczący zwraca uwagę, że oskarżony Wachała zeznał na rozprawie zupełnie inaczej. Omawiając sprawę pościgu Doboszyński oświadcza, że specjalnie ukrywał się jaknajdłużej przed policją, gdyż zależało mu,

aby sprawa nabrała rozgłosu

O oskarżonym Antonim Kwincie Doboszyński zeznaje, że nie był obecny w Myślenicach, ponieważ cały czas zdala od miasta pilnował worka z żywnością.

Prok.: — W jakim charakterze uczestniczył w tej akcji Andrzej Płonka?

Doboszyński oświadcza, że był on kierownikiem obwodu w Skawinie, kiedy pracował na jego budowach jako murarz oraz z jego polecenia na swoim terenie zorganizował drużynę ochronną. Doboszyński zaprzecza natomiast, jakoby Płonka brał wybitniejszy udział w wyprawie myślenickiej.

Prok.: — Czy Płonka nie był z panem na posterunku policji?

Doboszyński: — Nie przypominam sobie, ponieważ część ludzi została na rynku, a część weszła na posterunek, nie pamiętam jednak dobrze, kto to był.

„Jutro” za zdefraudowane pieniądze

Wybitny działacz oenerowski, Aleksander Sendlikowski, został aresztowany. — Lokale redakcji i administracji są okupowane przez pracowników

Z Warszawy donoszą nam:

Afera zbankrutowanego oenerowskiego dziennika „Jutro”, zatacza coraz szersze kręgi. W trzy dni po wyjściu o-

statniego numeru pisma jego wydawca Aleksander Sendlikowski został aresztowany pod zarzutem defraudacji i sprzeniewierzenia 80 tysięcy złotych. Sendlikowski

Wyrok na bojówkarzy endeckich,

uczestników zająć z dnia 6 września ub. r. — Wykonanie wyroku zostało zawieszone

Łódź, 31 maja.

W toczącym się od kilku dni procesie przeciwko 17-u narodowcom, oskarżonym o napad na pochod socjalistyczny w dniu 6 września r. ub., spowodowanie ekscesów oraz wybijanie szyb — został dziś ogłoszony wyrok.

Skazani zostali:

na 8 miesięcy aresztu: Dąbrowski, Benkies i Sznajder.

na 4 miesiące aresztu: Kujan, Siciński, Jeziorek, Kobuszewski, Gadomski, Radwański;

na 3 miesiące aresztu: Szczepaniak i Krawczyk;

Na zamknięcie w domu poprawczym nieletni Wieczorek, Andrzejczak i Zaleszkiewicz.

Uniewinnieni zostali: Miller, Kochanowski i Michalak.

Wszystkich skazanym sąd wykonał kary zawieszil.

W motywach sąd wskazał, iż udział skazanych w bojkach został w toku procesu sądowego udowodniony. Michalak odpowiadający pod zarzutem organizowania napadów na pochod socjalistyczny, został uniewinniony, gdyż sąd uznał, że rozprawa nie dostarczyła dowodów jego winy.

Przeciw paragrafowi aryjskiemu

opowiedziało się zebranie lekarzy obwodu tomaszowskiego

Tomaszów-Mazowiecki, 31 maja. W lokalu Ośrodka Zdrowia zarządu miejskiego przy ul. Prez. Mościckiego 10 odbyło się zebranie zw. lekarzy obwodu tomaszowskiego, na którym omawiany był t. zw. „paragraf aryjski”. Na zebraniu obecnych było 21 lekarzy z Tomaszowa i okolicznych miejscowości. Przewodniczył zebraniu znany tomaszowski chirurg, dyrektor szpitala miej-

skiego, dr. Augspach. W przemówieniu swym wskazał on na ujemny i szkodliwy wpływ t. zw. paragrafu aryjskiego dla ruchu zawodowego.

Po tym przemówieniu odbyło się tajne głosowanie, w rezultacie którego za wprowadzeniem paragrafu opowiedziało się trzech, a przeciwko — 18 lekarzy. Należy zaznaczyć, że na zebraniu przeważali lekarze — chrześcijanie.

Przypominam sobie, że stał tam mężczyzna w białym z twarzy, którego sacyła się krew. Był to posterunkowy Małeck.

Na szereg pytań prokuratora, dotyczących szczegółów napadu Doboszyński zastanawiał się brakiem pamięci, albo też niektórym wyrażeniom i rozkazom przypisywanym mu w zeznaniach jego towarzyszy zaprzecza, oświadcza, że nie wyobraża sobie, aby mógł coś podobnego powiedzieć. Przyznaje też, że

rozkazał strzelać do policji

Na pytanie prokuratora, aby wskazać oskarżonych, którzy szli w jego parolu, wskazuje tylko jednego, a co do innych również zastanawia się brakiem pamięci. Również nazwisk ich nie pamięta.

Prok.: — Zeznał pan, że demolowano lokale Str. Narodowego. Czy zna pan fakty zdemolowania takich lokali na pańskim terenie?

Doboszyński: — Na moim terenie nie znam.

Następnie zadają Doboszyńskiemu pytania obrońcy.

Adw. Gajewicz: — Proszę kolegi...

Przew.: — Proszę nie mówić „per kolegi”, bo to jest w sądzie zabronione.

Ostatecznie obrona zwraca się do świadka per „panie inżynierze”.

Po przesłuchaniu 4-godzinnych zeznaniach Doboszyńskiego, przewodniczący zarządził półgodzinną przerwę.

Po przerwie sąd postanowił wszystkie wnioski obrony o wezwanie dodatkowych jeszcze świadków m. in. sędziego śledczego Zawadzkiego oraz starostę Basarę odrzucić. W sprawie wniosku obrony o zwolnienie z aresztu po zakończeniu przewodu sądowego 16 oskarżonych sąd odroczył decyzję do jutra.

Jutro przemawia prokurator.

Witaj on oskarżonych w sposób demonstracyjny. Przewodniczący odbiera personalną wiadomość i zawiadamia go, że został powołany dla stwierdzenia, jaki cel ma przyznanie ochrony w ramach działalności Str. Narodowego. Doboszyński

z zeznania swych opowiada obszernie, jak po powrocie z ćwiczeń wojennych latem ub. roku miał się dowiedzieć od kolegów o przebiegu święta Ludowego. Z opowiadań tych miał

zrozumieć, że elementy wywrotowe w Krakowie i w okolicy miały być jak krakowskiego w Czyżynach, miało tylko 10 członków, w Ryb-

nie i Skawinie. W toku zeznań Doboszyński wyraża się w sposób obraźliwy dla władz i niektórych urzę-

dników administracji co zmusza prok. dr. Szypulę do zwrócenia się do sądu z prośbą

O ZAKAZANIE ŚWIADKOWI TEGO RODZAJU UWAG.

W dalszym ciągu Doboszyński nie mówi prawie nic o pracach swego stronnictwa, natomiast obszernie maluje w czarnych barwach stosunki społeczne w pow. krakowskim i myślenickim dochodząc nawet do takich wniosków, jak ten, że wywrotowcy panują całkowicie w Krakowie. W niektórych momentach, gdy Doboszyński zbytnio się zapędza w swych wywodach przewodniczący przerywa je i zwraca uwagę, że Doboszyński ma odpowiadać tylko na zadane mu przez sąd pytanie.

Doboszyński przechodzi następnie do omawiania swej działalności w łonie Str. Nar. Odbiwał częste narady z kolegami w lokalu stronnictwa w Krakowie w szarej kamienicy na Rynku Głównym, a nawet często u siebie w mieszkaniu. W miarę dalszych zeznań świadek wraca stopniowo znowu do ogólnego opisu stosunków w pow. krakowskim. Doboszyński oświadcza, że działał dla obrony swej idei i dlatego

ZDECYDOWAŁ SIĘ NARAZIĆ NA ŚMIERĆ TYCH CZŁONKÓW STRONNICTWA, KTÓRYCH ZAPROWADZIŁ DO MYŚLENIC.

Skarży się przy tym, że w marcu ub. roku z powodu zdemolowania sklepu w Liszkach władze rozwiązały siedem kół Stronnictwa Narodowego, które on sam założył. Doboszyński oświadcza dalej, że nie mógł uprawiać swej działalności w sposób legalny i postanowił

PRZEJŚĆ DO METODY NIELEGALNEJ Ta kolizja z prawem zaprowadziła go do więzienia. Po blisko godzinnych wywodach na tematy ogólne świadek przechodzi do omawiania samej wyprawy myślenickiej. Zapewnia, że nie polecił swym podwładnym zabierać na wyprawę broni. Marsz myślenicki on przygo-

tował. Upřednio obiecał na rowerze trasę przyszłego marszu. Odwiedził okoliczne miejscowości, dla przygotowania swych ludzi a nawet robił

próbne alarmy nocne

Cała akcja — oświadcza Doboszyński — była przez niego osobiście opracowana i przygotowana. Wypiera się, jakoby napad miał być zamachem lub dywersją, zapewnia natomiast, że chodziło mu tylko o demonstrację.

Na pytania zadawane mu przez członków trybunału, świadek odpowiada bardzo rozweknie tak, że przesłuchanie jego zajmuje cały tok rozprawy dnia wczorajszego. Zaprzecza, jakoby kazał kogokolwiek bić. Przewodniczący zwraca uwagę, że oskarżony Wachała zeznał na rozprawie zupełnie inaczej. Omawiając sprawę pościgu Doboszyński oświadcza, że specjalnie ukrywał się jaknajdłużej przed policją, gdyż zależało mu,

aby sprawa nabrała rozgłosu

O oskarżonym Antonim Kwincie Doboszyński zeznaje, że nie był obecny w Myślenicach, ponieważ cały czas zdala od miasta pilnował worka z żywnością.

Prok.: — W jakim charakterze uczestniczył w tej akcji Andrzej Płonka?

Doboszyński oświadcza, że był on kierownikiem obwodu w Skawinie, kiedy pracował na jego budowach jako murarz oraz z jego polecenia na swoim terenie zorganizował drużynę ochronną. Doboszyński zaprzecza natomiast, jakoby Płonka brał wybitniejszy udział w wyprawie myślenickiej.

Prok.: — Czy Płonka nie był z panem na posterunku policji?

Doboszyński: — Nie przypominam sobie, ponieważ część ludzi została na rynku, a część weszła na posterunek, nie pamiętam jednak dobrze, kto to był.

kowski mianowicie był administratorem szeregu domów, należących do p. Popławskiego, prezesa Towarzystwa Kredytowego Ziemskego, i w tym charakterze ściągając komorne od lokatorów, a część uzyskanych w ten sposób sum obracał na wydawanie dziennika „Jutro”.

Aleksander Sendlikowski jest jednym z najwybitniejszych działaczy akademickich wśród młodzieży „narodowej”, działaczem korporacyjnym i jednym ze współzałożycieli Obozu Narodowo-Radykalnego.

Od dwóch dni lokale redakcji i administracji „Jutra” są okupowane przez 23 pracowników administracji i ekspedycji, którzy domagają się wypłacenia im zaległych zarobków i zwrotu pobranych od nich przez Sendlikowskiego kaucji na sumę 5000 zł.

Oddłużenie pracowników miejskich

Jak się dowiadujemy, zarząd miejski postanowił przyjąć z pomocą pracownikom samorządowym i przeprowadzić wielką akcję oddłużeniową. W związku z tym wczoraj rozpisano wśród urzędników ankietę, celem zebrania danych, ilustrujących stan zadłużenia urzędników. Anketa ma być wypełniona do 5 czerwca. (1)

Tydzień ogumiania wozów rozpoczął się wczoraj w Warszawie

Wczoraj rozpoczął się w Warszawie Tydzień ogumiania wozów kon-

W godzinach rannych przez ulice Warszawy przejechał korowód wozów ogumionych z transparentami — „Ogumione wozy — zwalczą hałas”, „Ogumione wozy oszczędzają jezdnię”, „Ogumione wozy — to oszczędność”, „Ogumione wozy — to oszczędność dla naszych uszu”, „50 procent ulgi po-

Wzrost cen

Wzrost cen

Wzrost cen

Wzrost cen

Wzrost cen

Wzrost cen

Jubileusz Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich

Najstarsza organizacja zawodowa dziennikarzy polskich — Syndykat Dziennikarzy Krakowskich — obchodziła w dniu 27 maja XXV lecie swego powstania. Rozpoczynające się równocześnie „Dni Krakowa”, wiosenny przepych bujnej jeleni krakowskiej, a wreszcie królewski splendor prastarych murów, stworzyły barwną i uroczystą ramę dla tej wzniosłej uroczystości. Bo też wyjątkowa wzniosłość tego Jubileuszu nie może ulegać żadnym wątpliwościom. Syndykat Dziennikarzy Krakowskich, założony w roku 1912 w atmosferze nieufności w potrzebę jego istnienia, a nawet niechęci, stał się mimo to pionierem życia zawodowego dziennikarstwa polskiego w ogóle, budując podwaliny do strażnictwa nad wielkim jego posłannictwem i nad etyką zawodową jego członków. A co najważniejsze, zrzeszył dziennikarstwo z myślą o jednym, generalnym celu: walce piórem i czynem o Niepodległą Polskę. Tak to Syndykat Dziennikarzy Krakowskich był kuznią wielkich talentów dziennikarskich i wielkich charakterów w walce o ideały obywatela polskiego, o wolność jego czynów, o wolność jego myśli — dla sprawy polskiej.

Góscinny gospodarze i organizatorzy tej uroczystości nie ścieśnili programu do nadużywania u nas przy takich okazjach iet i galówek, lecz wspólnie z Zarządem Miejskim starano się pokazać licznym, z najdalszych krańców Polski przybyłym gościom, rzeczy żywe i wynikające ze zgranej i owocnej pracy Prasy z czynnikami miejskimi. Bo jak to podnoszono niejednokrotnie w czasie oficjalnych przemówień: współtwórczości dziennikarstwa w sprawach społecznych nie da się zaprzeczyć.

A więc przypomniano atmosferę „wczorajszego” Krakowa, w której S. D. K. powstał i chlubił się działaniem. Pokazano zdumiewającą witalnością poczynania miasta w dziedzinie spraw społecznych, a wreszcie rozbudowujący się z monumentalnym rozmachem Wielki Kraków, Kraków współczesny, rozrastający się hen po za zielony pierścień plant. Bez przesady stwierdzić należy, że w Krakowie, tym czującym przykładzie piękna urbanistyki średniowiecznej, świątą narodzin urbanistyki polskiej — że wskażemy chociażby na niezwykle szczęśliwe ujęcia splecenia starych motywów zdobniczych z elementami budownictwa współczesnego. Kraków myśli po polsku i myśli społecznie, przepojony wielkimi tradycjami i niespotykanym nigdzie w Polsce klimatem historycznym. Z tego uspołecznienia wynika wielki rozmach inicjatyw, kierowanej szczęśliwą ręką prezydenta Kaplickiego, której świetne rezultaty dane nam było oglądać.

Dwudniowe uroczystości jubileuszowe skończono. Liczni goście — dziennikarze, wracają do codziennej żmudnej pracy z niezatartymi wrażeniami podniosłych chwil, aby nieść w społeczeństwie kult dla perły naszych miast — prastarego Krakowa.

H. S.

Z teatru dzieci dla dzieci

W niedzielę w południe odbyło się w Teatrze Miejskim przedstawienie dla dzieci, urządzone przez Szkołę Powszechną przy Gimnazjum im. Marii Konopnickiej. Dzieci ze wspomnianej Szkoły Powszechniej wystawiły bajkę w czterech aktach Ewy Szelburg-Zarembiny p. t. „Za siedmioma górami”.

Przedstawienie dzieci dla dzieci ma już swe złe i dobre strony. Dziecko z widowni lepiej zrozumie dziecko ze sceny, niż prawdziwego aktora, ale skompletowanie przedstawienia z tego surowego materiału dziecięcego jest zawsze bardzo trudne. Obawy w tym wypadku mogły być tymbardziej usprawiedliwione, iż bajka Szelburg-Zarembiny jest szczególnie trudna do wystawienia sztuką dla dzieci, pisana nadto wierszem.

Na tym większą więc pochwałę zasługuje kierownictwo Szkoły, które zdołało przygotować tak piękne widowisko. Bajka „Za siedmioma górami” wystawiona została z wielkim pietyzmem. Nie zlekceważono żadnej strony tego doskonałego pod każdym względem widowiska.

Materiał aktorski, składający się z młodocianych adeptów szkoły powszechnej, wybrano starannie i trafnie. Wiersz ze sceny płynął gładko, poza drobnymi usterkami nie zauważyliśmy błędów w dykcji i pamięciowym oparowaniu tekstu. Ujmująco i barwnie wypadła zwłaszcza rola bohatera bajki — Jasia — Chwata.

Wstawki choreograficzne i barwne dekoracje dopełniły tego udanego pod każdym względem przedstawienia dla dzieci.

Zast.

Spór 2 żon o spadek

po zabitym dyrektorz Ubezpieczalni Społecznej

Przed mniej więcej rokiem w przedśmionku gmachu ubezpieczalni społecznej rozegrała się tragedia, która wstrząsnęła do głębi społeczeństwem nie tylko łódzkim, ale i całego kraju. Zredukowany urzędnik ubezpieczalni A. Macander strzelił do wychodzącego po urzędowaniu ówczesnego dyrektora Michała Wasowicza, po czym odebrał sobie życie.

Macander zmarł niezwłocznie po strzale. Jego ofiara zmarła po kilku godzinach w szpitalu.

Po tej tragicznej śmierci dyrektora Ubezpieczalni wielką sensacją wywołał spór, jaki o spadek po nim, o rentę i od-

szkodowanie wszczęły dwie żony zmarłego: pierwsza, z którą zmarły miał dwoje dorosłych dzieci i druga, młoda, poślubiona krótko przed śmiercią, na podstawie rozwodu, uzyskanego w kościele ewangelicko-reformowanym w Wilnie.

Sprawa znalazła się w wydziale cywilnym sądu okręgowego. Już w toku procesu druga żona zrzekła się wszelkich pretensji.

Wczoraj w sprawie tej zapadł wyrok. Sąd wszelkie prawa do spadku, odszkodowania i renty po zmarłym przyznał pierwszej żonie. (g).

Szaniawski będzie badany przez psychiatrów

Sąd Apelacyjny odroczył rozprawę

W warszawskim Sądzie Apelacyjnym miał się dziś odbyć proces Szaniawskiego, mordercy dwóch Żydów w Łodzi, skazanego przez łódzki sąd okręgowy na 15 lat więzienia. Na wstępie rozprawy obrona zgłosiła wniosek o od-

roczenie procesu, celem wezwania psychiatrów i poddania Szaniawskiego badaniom dla ustalenia stopnia jego poczytalności. Sąd wniosek obrony uwzględnił i rozprawę odroczył.

Nasz reporter zanotował...

W komórkę przy ul. Okólnej 4 w zamiarze samobójczym podciął sobie brzytwą gardło 41-letni Marcin Fuks, zamieszkały w tym domu. Sasiadzi znaleźli desperata w kałuży krwi i zaalarmowali pogotowie. Lekarz stwierdził stan groźny i skierował desperata do szpitala. Powodem rozpaczy był rozstrój nerwowy.

W mieszkaniu własnym przy ul. Żwirki 13 w ataku szału poczęła demolować mieszkaniec 37-letnia Helena Macke. Sanitariusze pogotowia Czerwonego Krzyża obezwładnili denatkę i przewieźli do szpitala zapasowego.

Na szosie Rokietniańskiej, jadąc na rowerze, upadł i doznał obrażeń czaszki oraz złamania prawej ręki, obojczyka i kilku żeber 19-letni Rudolf Hajer, zam. przy ul. Nowogrodzkiej 48. Ranny został w stanie ciężkim przewieziony do szpitala.

Na ul. Pabianickiej 53 wypadł z tramwaju dojazdowego 11-letni Tadeusz Łakomy, zamieszkały przy ulicy Kruczej 33, odnosząc bardzo ciężkie obrażenia głowy i ciała. Chłopiec został przewiezony do szpitala.

W fabryce waty i watoliny przy ul. Północnej nr. 25 w wypadku przy pracy odniosła obrażenia twarzy i głowy 26-letnia Irena Michalska, zamieszkała przy ul. Żytniej 9. Lekarz pogotowia opatrzył poszkodowaną na miejscu i skierował pod opiekę domowników.

Na posesji przy ul. Składowej 26 w toku reparaacji studni wpadł do studni robotnik Piotr Srebocki i właściciel przedsiębiorstwa wiertniczego 42-letni Edward Kosmala. Poszkodowanych, już bez przytomności, wydobył wezwany oddział straży ogniowej, a po zastosowaniu sztu-

cznego oddychania przewiozła ich karetka pogotowia do szpitala.

W fabryce przy ul. Senatorskiej 3 w szarpani firmy Belke wybuchł pożar od zatarcia w łożysku maszyny. Dwa oddziały straży po godzinnej akcji ogień zlikwidowały. Straty nie są znaczne.

W bramie domu przy ul. Piotrkowskiej 121 znaleźli przechodnie podrzuca poci męskiej, liżącego około 4 tygodni. Dziecko zostało przesłane do domu wychowawczego.

Juliuszowi Anweilerowi, zamieszkałemu przy ul. Przejazd 23, na przystanku w Zabieńcu skradziono zegarek wartości 150 zł.

Na strychu domu przy ul. Oficerskiej 11 zakradł się złodziej. Właściciel domu Leon Lewandowski zauważył kradzież i jedną ze sprawczyń, Mariannę Wawrzyniak z ul. Zgierskiej 113, zatrzymał.

We wszystkich wypadkach zarządzono dochodzenie.

Dr. LUDWIK ROZENBERG

ordynuje

W KRYNICY,
willa „ULANA”

Radioprogram

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

WTOREK, 1 czerwca 1937 r.

6.15—6.18 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.18—6.38 Gimnastyka. 6.38—7.00 Muz. (pięty).
7.00—7.10 Dziennik poranny. 7.10—7.15 Muzyka (pięty). 7.15—7.25 Audycja dla poborowych.
7.35—8.00 Muzyka (pięty). 8.00—8.10 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30—11.57 Audycja dla szkół: „Wycieczka z przegodami” — obrazek słuchowiskowy w opracowaniu Zofii Charszewskiej. 11.57—12.03 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa.
12.03—12.15 Dziennik południowy. 12.15—12.20 Program na dzisiaj. 12.20 Parę informacji. — 12.25—13.00 Lekki koncert Orkiestry Wojskowej pod dyr. Antoniego Szalkowskiego (z Poznania). 13.00—13.55 Przerwa.
13.55—15.00. Koncert muzyki symfonicznej z udziałem solisty Bronisława Hubermana — skrzypce (pięty).
15.00—15.15 „Kwadrans dla pesymistów”.
15.15—15.42. Muzyka salonowa — płyty.
15.42—15.45. Łódzkie wiadomości giełdowe.
15.45—16.00. Wiadomości gospodarcze.
16.00—16.20. Audycja dla dzieci: „Czym jest twój tatuś?” — Ogrodnikiem (z Wilna).
16.20—16.45. Pieśni w wykonaniu Chóru Podchorążych Sanitarnych.
16.45—17.00. „Droga do Burkutu” — odczyt wygłosi Jan Bolesław Liwoczyński (ze Lwowa).
17.00—17.50. Trio salonowe P. R. (Władysław Szpilman — fortepian, Tadeusz Zygałdo — skrzypce, Mieczysław Hoherman — wiolonczela).
17.50—18.00. Aktualna pogadanka turystyczna.
18.00—18.10. Przegląd finansowo — gospodarczy.
18.10—18.25. Pogadanka Łódzkiej Rodziny Radiowej — wygłosił rtd. Jan piotrowski.

18.25—18.40. Melodie hiszpańskie — płyty.
18.40—18.45. O wszystkim po troszku.
18.45—18.50. Wiadomości sportowe lokalne.
18.50—19.00. Pogadanka aktualna.
19.00—19.50. Współczesna muzyka różnych narodów. — Wykonawcy: Maria Sokół (sopran) i Antoni Rudnicki (fortepian) — ze Lwowa.
19.50—20.00. Wiadomości sportowe ogólne.
20.00—20.45. Koncert z Parku Helenów w Łodzi w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej pod dyr. Seweryna Pietruszki (na W. R. P.).
20.45—20.55. Dziennik wieczorny.
20.55—21.05. Pogadanka p. t. „Wychowanie dziecka w rodzinie robotniczej” — wygłosi Edmund Buda.
21.05—21.45. Krakowski kwartet Schrammla i soliści.
21.45—22.00. „Bitwa o Chorażankę” — opowiadanie Zygmunta Kaczkowskiego II.
22.00—22.50. Muzyka angielska — płyty.
22.50—23.00. Ostatnie wiadomości dziennika radiowego, komunikat meteorologiczny i przegląd prasy.
23.00—23.30. Muzyka taneczna — płyty.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

17.45 RADIO PARIS. Recital fortepianowy Kazimierza Krancza.
19.30 BUDAPEST. „Cyrułik sewilski” — opera Rossiniego (tr. z Opery Król.).
19.30 BRATISLAWA. „Lulza” — opera Charpentiera (tr. z Teatru).
19.40 WIEN. Wesola podróż muzyczna.
20.00 STRASBURG. „Cosi fan tutte” — opera.
20.00 BRUKSELA FRANC. „Monsieur Beaucaire” — operetka Messagera.
20.30 PARIS PTT. Koncert symfoniczny.
21.00 MEDIOLAN. „Mirella” — operetka Ostali.
21.00 RZYM. „Iris” — opera Mascagniego pod dyr. Kompozytora.

CASINO RAMONA

Pocz. 6, 8, 10

Ostatnie 2 dni!

W r. tyt. Loretta Young

CUD
TECHNIKI
KINOWEJ

Ceny
miejsce
na wszystkie
seanse od

1⁰⁹
zł.

TEATR MUSZYKA / ZŁUKA

TEATR LETNI W PARKU STASZICA.
Dziś we wtorek i codziennie o godz. 9-ej wiecz. czorem bawie publiczność naturalnym przebiegiem sezonu: komedia Wawrzyniak „Małżeństwo”. Ceny niskie: od zł. 1 do 5. Specjalne oszalowania chronią publiczność przed skutkami ewentualnej niepogody. Powrót tramwajami zajawiony.

OTWARCIE DRUGIEGO TEATRU LETNIEGO przy ul. Piotrkowskiej 94.

Jutro w środę o godz. 9-ej wiecz. otwarcie drugiego Teatru Letniego przy ulicy Piotrkowskiej 94 (dawn. Bagatela). Sezon — w nowym, odnowionym pawilonie zainauguruje komedia muzyczna Gólow „Podwójna kapłania”. Udział w tym atrakcyjnie zapowiadającej się widowisku bierze świetny komik warszawski, niezrównany Adolf Dymasz. Zapowiedzi innych, tego popularnego artysty wywołała w ście zrozumiałe zainteresowanie.

DZISIEJSZY KONCERT KUSEWICKIEGO W HELENOWIE.

Dziś we wtorek, dnia 1 czerwca r.b. o godz. 9 wiecz. odbędzie się w parku Helenów koncert nadkantara M. Kusewickiego, który śpiewa szereg pieśni religijnych i artystycznych.

OSTATNIE DNI WYSTAWY OBRAZÓW ROMANA ROZENTALA.

Jeszcze tylko kilka dni będzie otwarta wystawa obrazów artysty-malarza Romana Rozentala w sali „W.I.Z.O.” (Piotrkowska 50). Kawa ta wystawa, która jest licznie odwiedzana i cieszy się powodzeniem miłośników sztuki, to dorobek artystyczny z ostatniego roku twórczego artysty-łódzianina, którego widać w Paryżu, Brukseli i Warszawie, gdzie się uznaniem krytyków sztuki i prasy.

SUDORYN
KAP. KOWALSKI
wzrusza
radikalnie
POT: WONI

„Tydzień” Czerwonego Krzyża

Dziś o godz. 19-ej Czerwony Krzyż rozpoczyna „Tydzień” propagandy. Przemarszem drużyn ratowniczych przejdą od siedziby Czerwonego Krzyża, Piotrkowska 236 do Pl. Wolności — gdzie ustawiono namioty i 6 masztów z zawieszonymi flagami czerwono-krzyżowymi. Wolności nastąpi fotografia. Przemarszowi towarzyszyć dwie orkiestry: Firmy Zjednoczone kłady Scheiblera i Grohmana oraz my Rosenblatt. W przemarszu wezmą drużyny umundurowane Zakł. organizacyj: Zjednoczonych Zakł. myślowych Scheiblera i Grohmana, K. Poznańskiego, Eitingona, Katolickiej Manufaktury, Johna, Katolickiego Stow. Młodzieży przy Katedrze Związku Rezerwistów.

W sobotę, dnia 5 czerwca, odbędzie się kwesta uliczna od godz. 16 do 18. Kwestowac będą ratownicy Czerwonego Krzyża, ci którzy z potrzebą udzielać będą pierwszej pomocy.

Fundusze uzyskane w czasie tygodnia przeznaczone zostaną na sprzęt ratowniczy niezbędny do szkolenia szerokiego rzesz ratowników oraz celem zaopatrzenia w sprzęt, gdyż najlepiej wyszkolony ratownik będzie bezsilny nie mając ręką sprzętu potrzebnego do udzielenia pomocy.

Pożary na wsi

Wojewódzki urząd śledczy powiadomiony o kilku pożarach wsiach i dalszych okolicach Łodzi.

We wsi Dębina, gm. Lućmierz, w grodzie Jana Dudka powstał pożar wadliwej konstrukcji komina. strawił dom mieszkalny, wyprzeżył strat na około 3 tys. złotych.

We wsi Smaszew, gm. Tuliszewo, szkoda Bolesława Lisowskiego, który z dwiema oborami, koń, 8 krów, uprząży i liczny inwentarz żywy. Straty noszą około 30 tys. złotych. Wstał od uderzenia pioruna.

We wsi Pawłówek, pow. Łęka, powstał pożar w zagrodzie Alana. Straty wynoszą około 3 tys. złotych. Spłonął dom mieszkalny z przynależnością. Pożar był nieostrożnością człowieka.

Nr. 23 „KARUZELI”

już się ukazał i jest w sprzedaży.

Jak zwykle zawiera treść niezwykle bogatą i ciekawą. Przede wszystkim znajdziecie w nim DYNAMITEM i nie mniej „straszny” PRZY-
GODE PATA i PACHONA Z WĘZEM
GODE MERDKA z FERDKOWYM OJCEM.

Poza tym zaś w numerze znajduje się wiele innych interesujących opowiadań i wesołych historyjek, z FONSIE i królem kotów MIAU-
KIAU na czele, oraz dalszy ciąg powieści:
„POCIĄG POSPIESZNY Nr. 723”.

„PRZESŁADY I MORZA TAJEMNICZYCH
INDY”.

Ciekawy DZIAŁ ROZRYWEK UMYSŁO-
wych z licznymi nagrodami.

Już nigdy więcej!.. Przyrzeczenie skazanego wobec sądu

Przed sądem okręgowym przy
drzwiach zamkniętych odpowiadał wzo-
ral 31-letni Leon Namieśnicki, zamiesz-
kały na Chojnach, oskarżony o czyny lu-
biczne z nieletnią.

W chwili, gdy przewodniczący sądu
w drzwiach otwartych, odczyty-
wał wyrok i gdy z ust sędziego padły
słowa, z których wynikało, że podsądny
został skazany na półtora roku więzie-
nia — Namieśnicki zemknął z wzrusze-
nia. Trzeba było zarządzić przerwę i
wtedy dopiero sędzia odczytał dalszy
zawieszony wyrok wraz z dodatkami
w zawieszaniu wykonania kary skazane-
mu.

Namieśnicki o mało drugi raz nie
zemknął, tym razem ze wzruszenia ra-
wał sądowi za tę wyrozumiałość, przy-
rzekając, że już nigdy podobnego czynu
nie dopuści. (g).

Wyjaśnienie

W związku z naszym piątkowym
opracowaniem z rozprawy w sądzie o-
piewnym przeciwko 24-letniej Chanie
Rajnszyser, proszeni jesteśmy o
wyjaśnienie — zresztą zgodnie z naszą
informacją, iż Rajnszyserówna nie od-
mówiła za szantaż. Ponadto, położo-
no przed podpisem na aktach, co by-
ło przedmiotem rozprawy, nie miało
charakteru przestępstwa złośliwego i
nie dokonane bez zleceń: oskarżona,
właśnie w celu następstwa, podjęła
przebiegła jej podpis swój położyć. Z te-
razemarsu na własny powód wyrok zapadł tak
sądowy.

Kronika szachowa

WALCE O MISTRZOSTWO SZACHOWE
JURATA. 29 maja.

7 dzień rozgrywek o mistrzostwo szachowe
Polski odznaczył się dwoma ważnymi dla
naszego przebiegu turnieju wydarzeniami: w
ostatnim dniu turnieju wygrał Gerstenfeldem
mistrz mohlkanin, jedyny dotąd niepokole-
nym zwycięstwem dr. Tartakowera z H. Fried-
mana. Z przebiegu partii raczej Naldorfi po-
zwalał być wyjątkiem triumfator — muza Ger-
stenfelda który dzięki temu wysunął się sam
na pierwsze miejsce w tabeli.

Kolejny punkt dr. Tartakowera z H. Fried-
mana — to zwycięstwo rutynny i opanowania
naszego arcymistrza, torujące mu dro-
gę do 1. nagrody. Z perspektywy rozegranych
partii wychodzi dopiero na jaw wszystkie
wzajemne okazywały się wszystkie pogłoski o
niepewności arcymistrza opierające się jedy-
nie na jego złym wyniku w Ostendzie. O włos
mistrz z Schechterem znalazł się rano
zastawiony przez Schechtera odwrócić rolę.
Dalszy sukces odniósł Wojciechowski w spot-
kaniu z Andersensem. Z łódzian Szpiro niezasłu-
żenie przegrał z Apscheniekiem. Reszta partii zo-
stała odłożona. Regedziński i Frydman ma-
liu Widermański prawie równe koń-
cówki. a Appel stoi nieco lepiej od Jagielskie-
go. Kremer z Foltyssem i Łoweki z Stahlbergem
ma jeszcze szanse zremisowania.

W popołudniowej rundzie Tartakower szyb-
ko zmógł do kapitulacji Łowckiego, Naldorfi-
ego, z łódzian Szpiro niezasłu-
żenie przegrał z Apscheniekiem. Regedziński i Frydman ma-
liu Widermański prawie równe koń-
cówki. a Appel stoi nieco lepiej od Jagielskie-
go. Kremer z Foltyssem i Łoweki z Stahlbergem
ma jeszcze szanse zremisowania.

2 lutego maja Regedziński i Frydman nie
wzięli przewagi z Andersensem i prof. Zawadz-
kim. Gerstenfeld zaś — ponia mniej w koni-
czym z mistrzem czeskim Foltyssem.

Konferencja z pracownikami umysłowymi odbędzie się 12-go b.m. — Delegacja sezonowców w Funduszu Pracy. — Zatargi na tle urlopów

Jak się dowiadujemy, w dniu 12
czerwca odbędzie się kwartalna konfe-
rencja w Inspektoracie pracy przedsta-
wicieli wszystkich organizacji pracow-
ników umysłowych. Konferencja ma na
celu zebranie materiałów, dotyczących
warunków bytu pracującej zawodowo
inteligencji.

W związku z tym w bieżącym ty-
godniu we wszystkich organizacjach
pracowników umysłowych odbędzie się
zebrania, celem przygotowania potrzeb-
nych delegacjom materiałów. Jak nas
informują, główny nacisk na kwartalnej
konferencji położony będzie na sprawie
zatrudnienia bezrobotnych pracow-
ników umysłowych.

Delegacja robotników sezonowych,
zatrudnionych na robotach publicznych
w Łodzi zgłosiła się wczoraj do woje-
wódzkiego biura Funduszu Pracy.

Delegacja przyjęta została przez dyr. Ja-
giello, któremu zakomunikowała, iż ży-
czeniem robotników jest, by Fundusz
Pracy wysłał na roboty publiczne w
pierwszym rzędzie tych bezrobotnych,
którzy pracowali już w roku ubiegłym.
Dyr. Jagiello obiecał udzielić w tej
sprawie odpowiedzi w najbliższych
dniach.

Dziś odbędzie się posiedzenie mię-
dzyzwiązkowej komisji robotników se-
zonowych, na którym omówiona bę-
dzie sprawa zawarcia umowy zbioro-
wej na sezon bieżący i podwyżki sta-
wek płac.

Wczoraj odbyło się zebranie pracow-
ników fizycznych reżni miejskiej w
Łodzi, na którym omawiano wynik ak-
cji o podwyżkę płac. Ponieważ pertrak-
tacje, prowadzone z komisarzem sądo-
wym i dyrektorem nie dały pozytywnych
rezultatów, postanowiono proklamować
strajk.

Terminu strajku jeszcze nie ustalo-
no, wobec konieczności uzgodnienia go
z pracownikami reżni bałuckiej, gdyż
akcja prowadzona będzie równocześnie
w obu reżniach.

Jak już donosiliśmy, w zakładach
przemysłowych Biedermanna przy ul.
Kilińskiego 3 wyniki zatargu na tle obni-
żenia płac urlopowych robotnikom.
Chodzi o to, iż fabryka zmniejszyła o-
becnie liczbę dni pracy w tygodniu, co
musi, siłą rzeczy, odbić się na wyso-
kości wynagrodzeń urlopowych. Wczo-
raj odbyła się w tej sprawie konferen-
cja w inspektoracie pracy. Nie dała ona
jednak narazie rezultatu pozytywnego.

STRAJK W BIAŁYMSTOKU TRWA Konferencja przedstawicieli robotniczych z przyme- słowcami znów nie dała pozytywnych wyników

Białystok, 31 maja.
Ostatnia konferencja w Inspektoracie
Pracy trwała przeszło 7 godzin, od
6-ej wieczorem do 1.30 w nocy. Rokowa-
nia i tym razem, wbrew wszelkim prze-
widzaniom, spełży na niczym i bynaj-
mniej nie przyczyniły się do załagodze-
nia trwającego już blisko 8 tygodni za-
targu w białostockim przemyśle włókien
niczym.

Na ostatnią konferencję z ramienia
pracodawców przybył początkowo tylko
dyrektor biura Zw. Przemysłowców, p.
mag. Epsztejn. Złożył on zaświadczenie,

że komisja przemysłowców nie może
wziąć udziału w dalszych pertraktac-
jach, gdyż delegaci robotniczy nie mają
pełnomocnictw do kompromisowego zli-
kwidowania konfliktu.

W odpowiedzi na to przedstawiciele
robotników dali do zrozumienia, że jeśli
przemysłowcy wystąpią z zadawalną
proponacją, to ogół strajkujących nie-
wątpliwie zaakceptuje wynik rokowań.

Po upływie pół godziny przybyli na
konferencję również przemysłowcy p.p.
Sokół, Cytron, A. Knyszyński, Łuński i
Wygodzki. Oświadczyli oni, że pozo-

stają przy swojej poprzedniej propozycji
i więcej, niż 4 procent, podwyżki nie da-
dzą. Również delegaci robotniczy nie
odstąpili od zajętego na poprzedniej kon-
ferencji stanowiska, stwierdzając, że mo-
żna będzie mówić o kompromisie, jeśli
fabrykanci zaczną nie od 4 lecz od 12
procent.

Inspektor pracy odbył oddzielne na-
rady ze stronami, które jednak nie wyka-
zały jakichkolwiek skłonności do dal-
szych wzajemnych ustępstw.

Następna konferencja odbędzie się w
najbliższych dniach.

Skandaliczna afery filmowa w Warszawie „Rewia gwiazd filmowych” w willi w Konstancinie. — Kim byli „amerykańscy” filmowcy. — Wszystkich oszustów aresztowano

Warszawa, 31 maja.
Władze warszawskie prowadzą do-
chođenje w olbrzymiej afery oszu-
kańczej.

Od pewnego czasu w sferach filmo-
wych stolicy krążyły pogłoski, że do
Polski przybył delegat pewnej wielkiej
wytwórni filmowej z Ameryki.

Wkrótce pojawili się pośrednicy,
którzy werbowali do filmu młode i
przystojne panny, przeważnie ze sfer
pracujących.

Przyszłe gwiazdy filmowe musiały
wplacać zadatek w wysokości od 20 do
50 zł. Pośrednicy kierowali je z kolei
do rzekomego reżysera Mac Cornicka,
zamieszkałego w luksusowej willi na
Królewskiej Górze w Konstancinie.

W willi tej odbywały się rewie
dziewcząt, którym przyglądali się rze-
komi przedsiębiorcy filmowi. Wreszcie
policja otrzymała poufne zawiadomie-
nie, że owe „egzaminy”

WYKRACAJĄ DALEKO POZA RA-
MY PRZYZWOITOŚCI.

Wczoraj policja wkroczyła niespo-
dziewanie do willi. Rzekomego reży-
sera aresztowano.

Okazało się, że jest to znany na bru-
ku warszawskim aferzysta Jan Kraw-
czyk. Wspólnikami jego byli emigrant
rosyjski Mikołaj Daniłow i znany o-
szust Stuchner.

W czasie rewizji znaleziono spis
dziewcząt, obejmujący kilkadziesiąt pa-
nien z Warszawy i Łodzi. Wśród nich

znajdowało się wiele kobiet z wy-
szym wykształceniem oraz ze sfer to-
warzyskich. Ogółem oszuści wyludzili
od nich 6.000 zł.

Wiele dziewcząt mocno skom-
promitowanych udziałem w „rewiach
fotogeniczności” szantażowano.

Izba zatrzymań dla bezdomnych dzieci

W dniu wczorajszym specjalna ko-
misja, składająca się z przedstawicieli
Zarządu Miejskiego oraz Komendy Po-
licji przejechała do wydziału technicznego
dom przy ul. Kopernika 36, po przepra-
wadzeniu w nim robót remontowych.
Dom ten przeznaczony jest na miejskie
pogotowie opiekuńcze i izbę zatrzymań
dla bezdomnych dzieci.

Uruchomienie izby zatrzymań nastą-
pi w najbliższych dniach. W izbie tej
przebywać będą dzieci zaledwie 3 dni,
po czym specjalna komisja, składająca
się z przedstawicieli policji i społeczeń-
stwa, ustali, dokąd mają być one skiero-
wane. Natomiast pogotowie opiekuńcze
przeznaczono jest dla dzieci, które od-
dane zostaną pod opiekę miasta. W po-
gotowiu tym przechodzą one będą ro-
dzaj kwarantanny, przed umieszczeniem
ich w jednym z miejskich domów wy-
chowawczych. (i).

Kronika radiowa

DALSZA RADIOFONIZACJA SZKÓŁ.

Użyteczność radia w szkole nie pozostawia
już żadnych wątpliwości. Doświadczenia nau-
czycielstwa w tym kierunku przyniosły już
dawno wyniki, stwierdzające, że radio ułatwia
pracę nauczyciela w szkole, wzbudza zainte-
resowanie wśród uczniów i podciąga ich w
naukę.

Stąd też brakiem radia w szkole zainte-
rowały się istniejące przy każdej szkole po-
wszechniejszej opieki szkolne, które zbierają fundu-
sze na kupno radiodiodników dla swoich
szkół. Niedawno donosiliśmy o radiofonizowa-
niu szkoły powszechnej Nr. 68, obecnie dzięki
opiece szkolnej przy szkole powszechnej nr. 154
szkola ta otrzymała nowoczesny pięciolampo-
wy odbiornik wraz z aparaturą wzmacniakową
gramofonem elektrycznym i adapterem.

Zarówno kierownictwo szkoły, nauczyciel-
stwo, jak i rodzice i dzieci z wielkim zadowo-
leniem powitały radio w szkole.

AUDYCJA DLA PESYMIŚTÓW.

Popularne audycje Rozgłośni Łódzkiej p. t.
„10 minut dla pesymistów” zostały na sezon
letni rozszerzone do kwadransa i odbywać się
będą, począwszy od 1 czerwca r. b. w każdy
wtorek o godz. 15-ej. Prowadzić je będzie na-
dal speaker Rozgłośni Łódzkiej Bolesław Bu-
siakiewicz. Dzisiejsza audycja o godz. 15-ej po-
święcona będzie „Dowcipom ludzi sławnych i
znakomitych”.

INAUGURACJA SEZONU MUZYCZNEGO

Wzmoczenie aktywności w dziedzinie muzyki
lekkiej w sezonie letnim, wyraża się dla Roz-
głośni Łódzkiej pozyskaniem jeszcze jednej or-
kiestry rozrywkowej w składzie symfonicznym
pozostającej pod kierownictwem Seweryna Pie-
truski. Koncerty tej orkiestry transmitowane
będą z parku „Helenów” na wszystkie stacje
polskie.

Pierwsza transmisja nadana zostanie w pro-
gramie ogólnopolskim w dniu 1 czerwca o go-
dzinie 20.00. Koncert ten będzie równocześnie
inauguracją sezonu letniego w Rozgłośni Łódz-
kiej.

ODWIEDZINY U ŻUBRÓW I BIZONÓW.

W prastarej Puszczy Białowieskiej, wśród
dzikich ostępów leśnych, żyją na swobodzie
troskliwie przez leśników chronione, ostatni po-
tomki królów węgierskich, których liczne
stada królowały ongiś w tej puszczy.

O wizycie u żubrów i bizonów opowie dzie-
ciom całej Polski Czesława Raczaszkowa, któ-
rej audycję nadaje Rozgłośnia Łódzka 2 czer-
ca o godz. 13.00, w ramach audycji dla szkół.

ROZMOWY Z DZIEĆMI.

Na korespondencję nadesłaną przez dzieci
do Rozgłośni Łódzkiej, odpowie Wujek Radio-
wy 2 czerwca o godz. 15-ej. W nowym pro-
gramie letnim skrzyneczki dla dzieci wygła-
szone będą stale w pierwszą i trzecią środę
każdego miesiąca.

EUROPA OSTATNI DZIEŃ
WIELKI
Pocz. 5.30 pp. POWÓJNY
Ost. s. 10 wiecz. PROGRAM

I. PIĘCIORACZKI
w filmie „5 dziewczyn z Kanady”

II. KARJERA PANNY JOANNY
Ceny miejsc
na wszystkich
seansach od

30 gr.

Embargo na kredyty finansowe

Jak wygląda dzisiaj embargo na kredyty finansowe, udzielane przez Anglików innym krajom.

Na ten temat podana została urzędowa interpretacja, która ma ustalić dość luźną dotąd praktykę.

Otóż cztery typy operacji wymagają zezwolenia tak zwanego „Foreign Transactions Advisory Committee“ (Komitet Doradczy Transakcji Cudzoziemskich). Przede wszystkim — operacje z ramienia obcych rządów. Dalej zaoferowanie publiczności subskrypcji kapitałów, powodujących wypłatę poza granicami imperium brytyjskiego. Takie transakcje bez zaoferowania subskrypcji publiczności, ale które muszą być dokonane na giełdzie pieniężnej. Wreszcie czwartą kategorię stanowią zakupy od cudzoziemskich posiadaczy większych zapasów walorów (włącznie z tymi, którymi się operacji dokonywa na giełdzie) w celu późniejszej sprzedaży w Anglii.

Jak widzimy te linie interpretacyjne embargo są nader szerokie.

Operacje podejmowane w interesach obcych rządów objęte są zakazem w całości. Co więc pośrednio odnosi się do operacji państw obcych, jako takich, może być potraktowane jako „finansowanie“ i podpadające tym samym pod rygory.

Także lwią część prywatnych ściśle operacji finansowych pod te rygory podpada. Jeżeli bowiem nawet nie jest ujęta w żadną z czterech form szczególnych wymienionych wyraźnie (subskrypcja publiczna, subskrypcja na giełdzie, ani też skup walorów) — dodatkowe zalecenie trustom inwestycyjnym zezwala na kredytowanie zagranicę, tylko w ramach normalnej praktyki (ordinary practice). Oczywiście pojęcie „ordinary practice“ jest bardzo pojemne i umożliwia daleko idącą ingerencję.

W ten sposób oczka sieci kontrolnej zacieśnione są znakomicie.

Nazwa komitetu, określająca go jako „doradczy“ nie powinna oczywiście nikogo zmylić. Wiadomo, co w praktyce bankowej angielskiej oznacza takie „doradztwo“. Nie ma żadnego prawdopodobieństwa, aby którakolwiek instytucja zechciała wyłamać się i uchylić od respektowania „rady“. Dlatego śmiało można mówić o zakazach.

Interpretacja uprawnień komitetu wywołała poważne niezadowolenie City. City ocenia najwidoczniej, że sytuacja rynku pieniężnego angielskiego bynajmniej nie wymaga tej rygorystyki, jaka została obecnie przepisana Komitetowi.

Mówi się i pisze dużo na temat liberalizacji stosunków gospodarczych w świecie. Oczywiście doniosłym elementem tej liberalizacji jest także większa swoboda ruchu kapitałów finansowych. Jest ona dla wielu krajów istotnym warunkiem swobody ruchu towarów. — Utrzymywanie ograniczeń w udzielaniu kredytów a tymbardziej rozszerzająca ich interpretacja nie mogą więc sprzyjać postępowi lansowanych idei wolnościowych.

A. Z.

Ustawy i rozporządzenia

Ukazał się Dziennik Ustaw R. P. nr. 39 z dnia 29 bm., w którym opublikowano m. in. następujące:

ROZPORZĄDZENIA I OBWIESZCZENIA

o charakterze gospodarczym:

rozp. min. skarbu z dnia 21 maja 1937 roku w porozumieniu z ministrami: przem. i handlu oraz roln. i reform roln. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 12 kwietnia br. o zwolnieniu od cla kukurydzy i końskiego zębu (poz. 306); obwieszczenie min. opieki społ. z dnia 20-go kwietnia br. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 27 października 1933 roku o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a producentami w przemyśle i handlu (poz. 313).

Przeciwko budowie elewatora zbożowego

wypowiedziało się rolnictwo łódzkie. — W naszych warunkach elewator mógłby spowodować wyżkę cen zbóż

W łódzkiej Izbie Rolniczej odbyło się posiedzenie komisji ekonomicznej, której pierwszym tematem obrad była sprawa ewentualnej budowy elewatora zbożowego w Łodzi o pojemności 8.000 tonn.

Po długich rozważaniach komisja doszła do wniosku, iż z punktu widzenia interesów rolniczych na razie nie widzi potrzeby budowy elewatora zbożowego w Łodzi, który byłby minimalnie przez rolników wykorzystywany, tak w obrocie wewnętrznym, jak i eksportowym. Eksportowe motywy projektowanej budowy elewatora nie dadzą się utrzymać, bowiem eksport dla wojew. łódzkiego ma małe znaczenie i ogranicza się niemal do jęczmienia, główna produkcja którego skupia się na krańcach województwa.

Mała ilość młynów w Łodzi, a przez to potrzeba wywózki zboża z elewatora do przemiału do innych miejscowości, często do tych, z których zboże pochodzi, podrażałoby koszty transportowe i wpłynęłoby na powiększenie marży między cenami otrzymywanymi przez rolników, a płaconymi przez konsumentów.

Poza tym elewator w Łodzi — zdaniem komisji ekonomicznej Izby Rolniczej — mógłby spowodować podrożenie ceny otrąb. Natomiast komisja stanęła na stanowisku potrzeby budowy śpiżnicy zbożowych w oparciu o spółdzielnie rolniczo-handlowe.

Opinie Izby Rolniczej w sprawie elewatora zakomunikowane będą Min. Rolnictwa.

Silna wyżka odpadków wełnianych

na aukcjach. — Ceny podniosły się o 20—25 proc.

Ostatnio odbyły się aukcje na odpadki wełniane w Vercelli we Włoszech i w Tourcoing we Francji.

W Vercelli, pomimo znacznie zwiększonego zaofiarowania, wynoszącego 50 tysięcy kg. zaznaczyła się wyżka prawie na wszystkie gatunki odpadków.

Wyżka wyniosła 15 — 20 procent w stosunku do ceny wywołania, jeśli zaś chodzi o odpadki czesankowe osiągnęła nawet 20 — 25 procent. Poszczególne partie odpadków zostały po prostu rozczytywane przez przemysł i kupiectwo i osiągnęły jeszcze wyższe ceny. Wyż-

kowały również, aczkolwiek nieznacznie, gatunki gorsze i mieszane z vistrą i jedwabiem sztucznym.

Aukcje w Tourcoing przeszły również przy tendencji wyżkowej i przy dużej frekwencji kupców i przemysłowców. Wszystkie gatunki zaofiarowanych odpadków zostały sprzedane po cenach znacznie wyższych od cen aukcyjnych. Podobnie jak na aukcjach w Vercelli lepsze gatunki odpadków czesankowych osiągnęły największą wyżkę.

Wielka przedziałnia wigonii

powstać ma w Łodzi. — Deruta cen na rynku wigoniowym

Sezon letni w przedziałniowie wigoniowym jest już bliski ukończenia, co znalazło wyraz w redukcji uruchomienia o 30—40 proc. Wiele przedziałni wigoniowych rozpoczęło sezon urlopowy, nie które zaś przedziałnie zostały w ogóle uinieruchomione.

Bilans sezonu na ogół nie jest zbyt pomyślny. Wprawdzie jego wielkim plusem było uregulowanie sprawy przydziałów surowca, która to sprawa po wprowadzeniu reglamentacji była pięta achillesowa przedziałnictwa wigoniowego, natomiast ujawniły się nowe trudności, które ujemnie wpłynęły na rentowność tej gałęzi produkcji.

Do trudności tych zaliczyć należy podrożenie surowców, używanych w przemyśle wigoniowym oraz ograniczenia kredytowe ze strony ich dostawców.

Oba te momenty wpłynęły w poważnym stopniu na podwyższenie kosztów produkcji przędzy wigoniowej, gdy natomiast ceny tej przędzy w małym stopniowo stopniu poszły w górę.

Wprawdzie bezpośrednio po wpro-

wadzeniu reglamentacji obrotów towarowo-dewizowych na rynku wigoniowym rozpoczęła się haussa o charakterze spekulacyjnym, szybko jednak rzeczywistość przywołała spekulantów do porządku. Rynek nie zaakceptował wyżki cen gotowych artykułów wigoniowych, jak wiadomo, przeznaczonych dla uboższych konsumentów, wobec czego i ceny przędzy musiały ulec redukcji.

Obecnie wskutek względnie słabego przebiegu sezonu i stosunkowo dużych pozostałości na składach wytworzyła się tego rodzaju sytuacja, że przedzie wigoniową można otrzymać po cenach nawet niższych od przeciętnych cen rynkowych.

Dla pełności obrazu omawianego rynku dodać należy, iż pomimo dość dużej konkurencji w tej branży, wkrótce uruchomiona ma być nowa przedziałnia wigonii, w której inwestowano około 400 tys. zł. Powstanie tej przedziałni przyczyni się prawdopodobnie do dalszych zmian w sytuacji na rynku przędzy wigoniowej.

Splata zaległych podatków

nową pożyczką konwersyjną po kursie 100 za 100

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 37 ogłoszone zostało rozporządzenie p. ministra skarbu z dnia 15. 5. 1937 r. o zmianie rozporządzenia ministra Skarbu z dnia 18.III. 1937 r. o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi.

Zmiana rozporządzenia z dnia 18-go marca 1937 r. polega na tym, iż należności podatkowe w państwowych podatkach gruntowych, od nieruchomości, przemysłowym, dochodowym, wojskowym, majątkowym, nadzwyczajnej daninie majątkowej, daninie lasowej oraz w grzywnach i odsetkach do t. tych podatków powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 r. mogą być spłacane w częściach przypadających na rzecz skarbu państwa również 4 i pół proc. Wewnętrzna Pożyczka Państwowa z 1937 roku. Jest to, jak wiadomo pożyczka konwersyjna, wydawana jest wzamian za obligacje skonwersowane pożyczek ob-

cwalutowych.

Ponadto należności w podatkach: spadkowym i od darowizny wraz z dodatkami państwowymi oraz należnymi odsetkami i odsetkami ulgowymi — powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 r. mogą być także spłacane 4 i pół proc. Wewn. Pożyczką Państwową.

Zebrania spółek akcyjnych

Na czerwiec wyznaczono następujące sprawozdawcze walne zebrania akcjonariuszów spółek akcyjnych.

19 CZERWCA:

o godz. 12 przed południem — „Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych K. Schejblera i L. Grohmana“ — Łódź, ul. Targowa nr. 65; — o godz. 17 „S. A. Wyrobów Bawełnianych S. Rosenblatt“ — Łódź, ul. Żwirki 36.

Poprawa dochodowości banków prywatnych

Według obliczeń w pierwszym kwartale r. b. zaznaczyła się poprawa dochodowości banków prywatnych w r. b. Pojęty i prowizje, pobrane przez banki wyniosły w pierwszym kwartale 1937 roku 2,4 mln. zł., inne dochody 2,4 mln. zł., a wydatki tylko 1,5 mln. zł., gdy wydatki w pierwszym kwartale 1936 roku osiągnęła więc została poważna poprawa dochodów w wysokości 3,9 mln. zł. W wydatkach wypłacone prowizje i procenty stanowiły 4 mln. zł., koszty zaś handlowe i inne wydatki 11 mln. zł.

Zbiory juty indyjskiej

o 40 proc. większe niż w r. ub. Transporty juty nadchodzące od początku sezonu do Kalkuty są znacznie wyższe aniżeli w poprzednim roku.

Kola gospodarcze szacują tegoroczne zbiory juty na 10 i pół miliona bel. Jest to cyfra o 40 proc. większa niż w sezonie 1935-36. Wiadomości z terenów uprawy są optymistyczne. Warunki atmosferyczne są sprzyjające, co jednak pewne opóźnienie zbiorów nie jest wykluczone.

Giełda pieniężna

Warszawa, 31 maja. Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja była słaba, przy obrotach niewielkich. Notowania: Amsterdam 290,40 (—15), Berlin 100,75 (—10), Bruksela 89,05 (—15), Kopenhaga 27,85 (—30), Londyn 26,04 (—7), Mediolan 52,38 (—10), Nowy Jork 52,81, Nowy Jork kabel 52,85, Paryż 130,85, Paryż 23,55 (—6), Praga 18,40, Sztokholm 134,20, Zurych 120,45 (—35), Bank Polski 100,75, 101,25, Cukier 29,75, Lilipopy 18,75, 18,50, Modrzejów 12,40, Ostrowieckie 23,25, PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach 4 proc. konsolidacyjna, 5 proc. stabilizacyjna, Notowano: 3 proc. stycyjna i emisja 63, II em. 64, 4 proc. stycyjna 38,25, 4 proc. poz. konsolidacyjna 53,50, drobne 52,50—53,25, 5 proc. kupon 57, 6 proc. dolarowa 53,75—53,50, kupon 7 proc. stabilizacyjna 370, kupon 8 proc. T. K. Z. 64,95, 8 proc. Przemysłowego 70 (+200), 4 i pół proc. ziemskie 54, 5 proc. Warszawy stare 59, nowe 58,25, Transakcje dokonane a nienotowane 48,50, 7 proc. warszawska dolarowa odnotowała 3 proc. państwowa renta ziemiska odnotowała 5.000 złotych 50, po 1.000 zł. — 51,50—52.00 zł. — 52,50, po 100 zł. 65—66.

AKCJE. Dla akcji tendencja była utrzymująca się.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja była słaba, przy obrotach niewielkich. Notowania: Amsterdam 290,40 (—15), Berlin 100,75 (—10), Bruksela 89,05 (—15), Kopenhaga 27,85 (—30), Londyn 26,04 (—7), Mediolan 52,38 (—10), Nowy Jork 52,81, Nowy Jork kabel 52,85, Paryż 130,85, Paryż 23,55 (—6), Praga 18,40, Sztokholm 134,20, Zurych 120,45 (—35), Bank Polski 100,75, 101,25, Cukier 29,75, Lilipopy 18,75, 18,50, Modrzejów 12,40, Ostrowieckie 23,25, PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach 4 proc. konsolidacyjna, 5 proc. stabilizacyjna, Notowano: 3 proc. stycyjna i emisja 63, II em. 64, 4 proc. stycyjna 38,25, 4 proc. poz. konsolidacyjna 53,50, drobne 52,50—53,25, 5 proc. kupon 57, 6 proc. dolarowa 53,75—53,50, kupon 7 proc. stabilizacyjna 370, kupon 8 proc. T. K. Z. 64,95, 8 proc. Przemysłowego 70 (+200), 4 i pół proc. ziemskie 54, 5 proc. Warszawy stare 59, nowe 58,25, Transakcje dokonane a nienotowane 48,50, 7 proc. warszawska dolarowa odnotowała 3 proc. państwowa renta ziemiska odnotowała 5.000 złotych 50, po 1.000 zł. — 51,50—52.00 zł. — 52,50, po 100 zł. 65—66.

ŁÓDZKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy zbożowej notowano: żyto I gat. 25,25—25,50, pszenica I gat. 25,25—25,50, pszenica II gat. 25,25—25,50, pszenica III gat. 25,25—25,50, pszenica IV gat. 25,25—25,50, pszenica V gat. 25,25—25,50, pszenica VI gat. 25,25—25,50, pszenica VII gat. 25,25—25,50, pszenica VIII gat. 25,25—25,50, pszenica IX gat. 25,25—25,50, pszenica X gat. 25,25—25,50, pszenica XI gat. 25,25—25,50, pszenica XII gat. 25,25—25,50, pszenica XIII gat. 25,25—25,50, pszenica XIV gat. 25,25—25,50, pszenica XV gat. 25,25—25,50, pszenica XVI gat. 25,25—25,50, pszenica XVII gat. 25,25—25,50, pszenica XVIII gat. 25,25—25,50, pszenica XIX gat. 25,25—25,50, pszenica XX gat. 25,25—25,50, pszenica XXI gat. 25,25—25,50, pszenica XXII gat. 25,25—25,50, pszenica XXIII gat. 25,25—25,50, pszenica XXIV gat. 25,25—25,50, pszenica XXV gat. 25,25—25,50, pszenica XXVI gat. 25,25—25,50, pszenica XXVII gat. 25,25—25,50, pszenica XXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica XXIX gat. 25,25—25,50, pszenica XXX gat. 25,25—25,50, pszenica XXXI gat. 25,25—25,50, pszenica XXXII gat. 25,25—25,50, pszenica XXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica XXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica XXXV gat. 25,25—25,50, pszenica XXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica XXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica XXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica XXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica XL gat. 25,25—25,50, pszenica XLI gat. 25,25—25,50, pszenica XLII gat. 25,25—25,50, pszenica XLIII gat. 25,25—25,50, pszenica XLIV gat. 25,25—25,50, pszenica XLV gat. 25,25—25,50, pszenica XLVI gat. 25,25—25,50, pszenica XLVII gat. 25,25—25,50, pszenica XLVIII gat. 25,25—25,50, pszenica XLIX gat. 25,25—25,50, pszenica L gat. 25,25—25,50, pszenica LI gat. 25,25—25,50, pszenica LII gat. 25,25—25,50, pszenica LIII gat. 25,25—25,50, pszenica LIV gat. 25,25—25,50, pszenica LV gat. 25,25—25,50, pszenica LVI gat. 25,25—25,50, pszenica LVII gat. 25,25—25,50, pszenica LVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LIX gat. 25,25—25,50, pszenica LX gat. 25,25—25,50, pszenica LXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXVIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIX gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXI gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIII gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXIV gat. 25,25—25,50, pszenica LXXXXXXXV gat. 25

Zniżka cen złota w Londynie

LONDYN, 31 maja. (PAT) Od paru dni na londyńskim rynku złota notuje się niezwykle ożywienie. Spowodowane ono zostało zmianą taryfy angielskiego funduszu interwencyjnego, który kupuje złoto po cenie żądanej, oraz pogłoskami o możliwości obniżki ceny kruszcu. Wzmocniona podaż kruszcu pochodzi przede wszystkim z dezauryzacji. Pogłoski o możliwości spadku ceny złota, które i teraz już notowane jest w Londynie o 2 1/2 pенса poniżej ceny amerykańskiej (z uwzględnieniem kosztów transportu), wywołały — łącznie z reakcją projektu specjalnego podatku od zwiększonych zysków przedsiębiorstw oraz z wiadomościami z Hiszpanii — słabszą tendencję na giełdach londyńskich.

Pani podczas niepogody

powinna być tak samo elegancka, jak zawsze. Osiągnąć to może nosząc płaszcz nieprzemakalny bez gumy. Nabyć go może we wszystkich kolorach i różnych fasonach w wytwórni

„MANTEAU”

Lódź, ul. PIOTRKOWSKA 61
HURT. pop. ofic. i piętro. DETAL.

Petersburski i Gold

W „Malinowej” i „Grand-Café”
Nielada atrakcja oczekuje bywalców popularnych lokali „Malinowej Sali” i „Grand Café”. Oto od dziś rozpoczynają się w nich występy najlepszego w Polsce zespołu muzycznego Golda i Petersburskiego. Orkiestra tych dwóch muzyków kompozytorów najznakomitszych przebojów rewolucyjnej i filmowej muzyki, niewątpliwie magnesem, który przyciągnie do lokali, znajdujących się pod kierownictwem dyr. Wałkowskiego. Zreszcie doborowej publiczności Petersburski i Gold popisywać będą nie tylko w dziedzinie twórczości, ale także i poważniejszej. W „Malinowej” będą grali — wieczorem, w „Grand - Café” — po południu. Poza tym czerwcowy program Malinowej składać się będzie z szeregu pierwszorzędnych atrakcji kabaretowo-musycznych najwyższej klasy.

5-10 Groszy więcej

ZA TO NIEZLICZONE NIETRZESPAŃE NOCE MNIEJ!

WYMAGAJCIE OD SWOICH DOSTAWCÓW WE WZMAGAJCIE INTERES, BY WAM DALI TYLKO ORYGINALNE

„OLLA” GUM..?

HELENÓW

Dźwiękowy Kino-Teatr

Przedwiośnie

ŻEROMSKIEGO Nr 74-76
tel. 129-88

Dziś premiera!

Jedynie kino dźwiękowe w ogrodzie

„RAKIETA”

Sienkiewicza 40 tel. 141-22

Dziś PREMIERA!!

Cud ekranu 15-toletnia

Deana DUBIN

w arcykomedii

W rolach głównych: SYLVIA SIDNEY, FRED MAC MURRAY, HENRY FONDA. Film wykonano całkowicie w kolorach naturalnych.

Następny program: „ROMANS W BUDAPESZCIE”. W rolach głównych Georg Alexander, Tibor v. Halmay.

Ceny miejsc: I m. 1.09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. — Początek seansów o godz. 4-ej, w niedzielę o godz. 12-ej.

DRUSKIENIKI

PENSJONAT - HOTEL L. KRYŃSKIEGO

POZNAŃSKA 15, tel. 16

położony w sosnowym lesie w pobliżu parku i zakładu zdrojowego.

Poleca piękne słoneczne pokoje z werendami i wszelkimi wygodami.

Bieżąca ciepła i zimna woda w każdym pokoju.
Pianino. Radio. Tarasy do kąpiei słonecznych.
Kuchnia pierwszorzędna, na żądanie dietetyczna.

Ceny na 1-szy sezon znacznie niższe.
Odwiedzenie do niczego nie obowiązuje!
Na zapytania — odwrotna odpowiedź!

PARK HELENÓW Telefon 209-32.
Wielka Sensacja! Dziś wtorek dn. 1 czerwca o godz. 9 wiecz. jedyny koncert

M. KUSEWICKIEGO

Nadkantor światowej sławy. W programie cały szereg pieśni religijnych, ludowych oraz arji operowych. — Bilety ulgowe w przedsprzedaży po 80 gr. do nabycia w cukierni „Ankara”, Piotrkowska 48, w cukierni Tureckiej, Piotrkowska 12, a od g. 5 pp. po 1.09 w kasie Helenów.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie robót, związanych z zabrukowaniem względnie przebrukowaniem ulic w mieście Łodzi.

Warunki ogólne i techniczne, wzór umowy i oferty, ślepe kosztorysy ofertowe, sporządzone na każdą z poszczególnych ulic oddzielnie, otrzymać można w Wydziale Technicznym — Plac Wolności nr. 14, pokój nr. 63, w Referacie Technicznym Oddziału Drogowego w godzinach od 10 do 12-ej po uprzednim wpłaceniu do Kasy Miejskiej 15 zł. za komplet druków.

Oferty z oznaczeniem cen jednostkowych oraz całkowitej sumy kosztorysowej na każdą ulicę oddzielnie należy składać w Wydziale Technicznym, pokój nr. 44, do dnia 9.VI. 1937 roku do godz. 12-ej, w kopertach podwójnych, zamkniętych i zalakowanych z napisem: Oferta do przetargu na wykonanie robót, związanych z zabrukowaniem względnie przebrukowaniem ulic .... (wyszczególnić ulicę).

Oferty mogą być składane na jedną bądź na kilka ulic, jednak na każdą ulicę oddzielnie. Koperta zewnętrzna winna zawierać dowód złożenia wadium do depozytu Zarządu Miejskiego oraz drugą kopertę zawierającą ofertę z kosztorysem, podpisanymi warunkami ogólnymi i technicznymi oraz wzorem umowy.

Wadium w wysokości 3% oferowanej sumy kosztorysowej może być złożone w gotówce lub w wartościach, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi dn. 11.VI.1937 roku o godz. 12.15 w pokoju nr. 29 w obecności oferenta.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, prawo powierzenia tylko części robót, jak również prawo odrzucenia wszystkich ofert.

Oferty nieodpowiadające warunkom przetargu, lub złożone po terminie, rozpatrywane nie będą.

Zaznacza się, że na kopercie zewnętrznej nie może być ujawnione nazwisko oferenta.

Łódź, dnia 31 maja 1937 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

DOKTOR

W. ŁAGUNOWSKI

Specjalista CHOROBY WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (Gabinet Roentgeno- i światłolecznicy)

Piotrkowska 70 Tel. 181-83

Przyjmuje: od 8.30 do 10.30 rano, od 1-ej do 2.30 pp. i od 6 do 8.30 wiecz.

W niedzielę i święta od 10 r. do 1 pp.

DR. MED.

M. Jakobson

POWRÓCIŁ CHIRURGA

Spec. chirurgja kostna

STERLINGA 22

tel. 174-42

Dr. MED.

P. Kotoł

CHOROBY WEWNĘTRZNE

ordynuje

na Wiśniowej Górze

willa Agińskiego

(przy lesie).

PIERWSZA PRZYCHODNIA

Wenerologiczna

LECZENIE CHOROBY WENERYCZNYCH I SKÓRNYCH.

ZAWADZKA 1

telef. 122-73.

czynna od 9 rano do 9 wiecz

PORADA 3 ZŁOTE.

SPORT

Festyn sportowy WKS-u

W dniu 20 czerwca odbędzie się na stadionie WKS-u wielki festyn sportowy organizowany przez WKS. Specjalny komitet organizacyjny powołany przez zarząd przygotował bogaty program.

Przewidywany jest mecz piłkarski, zawody lekkoatletyczne, mecze gier sportowych, zawody konne, popisy szermierzy i t. d.

Wyścig kolarski o mistrzostwo

W nadchodzącą niedzielę rozegrany zostanie na trasie Krzywio-Stryków-Głowno — Łowicz-Sochaczew i z powrotem 150 kilometrowy wyścig kolarski o mistrzostwo województwa.

Jednocześnie rozegrany zostanie na trasie Krzywio-Stryków-Głowno i z powrotem wyścig 50-kilometrowy dla zawodników, posiadających karty wyścigowe.

Francuscy piłkarze w Łodzi

W nadchodzący czwartek rozegra ligowy zespół LKS-u mecz piłkarski ze znajdującą się na tournée w Polsce francuską drużyną piłkarską FC Bordeaux.

Piłkarze francuscy należą do I ligi francuskiej i reprezentują wysoki poziom.

W skład drużyny francuskiej wchodzi kilku cudzoziemców. Między innymi grają również w FC Bordeaux trzech piłkarze wiedeńscy.

Spotkanie rozegrane zostanie o godz. 18-ej na stadionie LKS-u.

Mistrzostwa pływackie nie odbędą się w Łodzi

Zapowiedziane w Łodzi mistrzostwa pływackie Polski prawdopodobnie nie odbędą się w naszym mieście ze względu na brak przepisowej pływalni oraz zbyt wygórowane warunki finansowe postawione przez naczelna magistraturę pływacką.

Kolonia turystyczno-wypoczynkowa w Karwi

Z dniem dzisiejszym uruchomiona zostaje kolonia turystyczno-wypoczynkowa Z.K.S. „Makabi” w Karwi nad Bałtykiem.

Karwia, malowniczo położona nad pełnym otwartym morzem, w bezpośrednim sąsiedztwie lasów sosnowych posiada największą i najrozszerzoną plażę na całym wybrzeżu.

Kolonia mieści się we wili „Znicz” i w przyległych zabudowaniach. Pokoje są 2 i 3-osobowe.

W okresie trwania kolonii przeprowadzone zostaną systematyczne wycieczki lądowe i morskie do Gdyni, Żarnowca, Kaszubskiej Szwajcarii (Kartuzy), Rozewia (latarnia morska), na Jastrzębą Górę, półwysep helski i in.

Uczestnicy kolonii będą mieli możliwość uprawiania regularnej gimnastyki metodycznej i innych gałęzi sportu pod kierownictwem fachowych instruktorów.

Koloniści korzystają nadto z indywidualnych zniżek kolejowych.

Informacji udziela i zapisy przyjmuje sekretariat „Makabi”, Łódź, Al. Kościuszki 21, tel. 241-07, codziennie w godz. 11—13 i 18—22-ej.

320 DZIECI NA KOLONIACH LETNICH TOZU

W pierwszym turnusie, który trwać będzie przez miesiąc od 24 maja do 24 czerwca, na koloniach letnich Łódzkiego Oddziału TOZ-u na Wiśniowej Górze przebywać będzie 320 dzieci ze szkół powszechnych miejskich. Dzieci pozostają pod wykwalfikowaną opieką wychowawczą i lekarską, otrzymują 5 razy dziennie posiłki obfite i smaczne i korzystają z dobrodziejstw wiejskiego powietrza.

Nieście pomoc najbiedniejszym

JUTRO, ŚRODA, dnia 2 czerwca r. b. g. 9 w.

IX SYMFONIA BEETHOVENA

HAZOMIR

Z udziałem chórów i solistów Tow. „Hazomir” Łódź. Ork. Symf. Dyr. Prof. I. Zaks, soliści: F. Krakowska-Plotek, sopran Dolska, mezo-sopran, M. Grywald, tenor, Adam Elman (bas opery warsz.) udział bierze około 200 osób.

Film, który wywołał powszechny zachwyt

W CIENIU samotnej SOSNY

W rolach głównych: SYLVIA SIDNEY, FRED MAC MURRAY, HENRY FONDA. Film wykonano całkowicie w kolorach naturalnych.

Następny program: „ROMANS W BUDAPESZCIE”. W rolach głównych Georg Alexander, Tibor v. Halmay.

Ceny miejsc: I m. 1.09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. — Początek seansów o godz. 4-ej, w niedzielę o godz. 12-ej.

Dziś PREMIERA!!

Cud ekranu 15-toletnia

Deana DUBIN

w arcykomedii

DENNY

Początek w dni powsz. o godz. 4, w niedzielę i święta o 12 w pol.

Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 54 GR.

Jedyny Dancing
w Ogrodzie

MANTEUFEL

ZACHODNIA 45

Najwesejsza
orkiestra

ulubieńcy Łodzi

grają codziennie
od 5-7 i pół w

czwartki, soboty, niedziele
i święta.

Melody-Makers

Atrakcyjny program art.: światowy dżez
gierski OTHERO & RAKOWSKI oraz
nica Łodzi SYBILLA WENN i wiele

*Nad morzem,
CZY W GÓRACH*

... nie obawia się Pani słońca,
ani wiatru. Od rana chroni Pani
przed niemi swą twarz i ciało,
wcierając starannie

CRÈME SIMON

„Krem Zdrowia”

co sprzyja stopniowemu opalaniu.
Wieczorem zaś, mając tańczyć przy świet-
le sztucznym, nie przerywa Pani tej
świetnej kuracji, lecz nadaje cerze swej
matowość i gładkość aksamitu, stosując

CRÈME SIMON MAT

„Krem Piękności”

OWAJ SPRZYMIERZENCY PANI URODY

Szkoła Powszechna
I PRYWATNE
Gimnazjum Męskie
(Z PRAWAMI SZKÓŁ PAŃSTWOWYCH)
TOW. SZERZENIA OŚWIATY I WIEDZY TECHN. WŚRÓD ŻYDÓW
W ŁODZI
Pomorska 46-48, tel. 106-64.
Kancelaria przyjmuje zapisy kandydatów codz. w godz. 8-14.

Dr. MED. **WOŁKOWSKI**
Specjalista chorób wenerycznych,
seksualnych i skórnych.
CEGIELNIANA 11
Telefon 238-02
Przyjmuje od 8-12 i od 4-9 w nie-
dziele i święta od 9-11.

Dr. MED. **W. MILLER**
powrócił
(SPEC. CHOR. REUMATYCZNYCH)
Sienkiewicza 40 tel. 146-11
przyjm. od 4:30 - 7 wiecz.

BILANS netto Łódzkiego Banku Depozytowego, Sp. Akc. w Łodzi

STAN CZYNNY		STAN BIERNY.	
Kasa i sumy do dyspozycji	1.722.135.04	Kapitały własne: a) zakładowy	2.520.000.00
Waluty zagraniczne (banknoty i monety)	111.802.02	b) zapasowy	1.260.000.00
Papiery wartościowe	1.348.918.46	c) amortyzacyjny	59.941.52
Banki	1.191.914.92		3.839.941.52
Weksle zdyktowane	12.153.623.41	Wkłady i rachunki bieżące	12.661.358.54
Rachunki bieżące	1.745.372.21	Zobowiązania inkasowe	195.153.91
Nieruchomości	329.391.82	Redyskonto weksli	459.177.51
Ruchomości	44.574.64	Banki	334.773.14
Różne rachunki	243.924.58	Procenty i prowizje na 1937 rok	129.560.44
Należności z tyt. tranz. dewiz n/termin	1.352.520.00	Różne rachunki	488.701.58
		Zobowiązania z tyt. tranz. dewiz n/termin	1.368.560.00
		Zyski: a) pozostałość z lat ubiegł.	415.390.72
		b) czysty zysk za 1936 r.	351.559.74
			766.950.46
		Zobowiązania z tyt. udział. gwarancji	20.244.177.10
		Różni za inkaso	3.760.873.39
			3.296.786.71
			27.301.837.20

Rachunek Strat i Zysków za 1936 r.

WINIEN		MA.	
% i prowizje wypłacone	Zł. 748.173.85	Pozostałość zysku	Zł. 514.588.43
Koszty handlowe	1.381.315.33	mniej podatek dochodowy, za- płacony dodatkowo za lata podatkowe 1934 i 1935	99.197.71
Podatki	223.287.39		Zł. 415.390.72
Amortyzacja nieruchomości	8.948.12	% i prowizje pobrane	Zł. 2.479.011.91
Ruchomości	6.795.84	Różnice kursowe na pap. %	59.312.61
Odpisy na dłużnikach	23.908.70	Różnice kursowe na dewizach	98.384.49
		Zwrot sum dawniej odpisanych	29.487.98
		Dochód ze składów towarowych	77.791.98
Zysk:			2.743.988.97
a) pozostałość z lat poprzedn.	Zł. 415.390.72		
b) czysty zysk za 1936 r.	351.559.74		
	Zł. 766.950.46		
do podziału jak następuje:			
a) na wynagrodzenie dla Rady	Zł. 15.000.00		
b) na dywidendę (7%)	176.400.00		
c) do przeniesienia na rok następny	575.550.46		
	Zł. 766.950.46		
			Zł. 3.159.379.69

Uwaga: Dywidenda w wysokości 7% wypłacana będzie w kasach Banku w godzinach biu-
rowych począwszy od dnia 1 czerwca r.b. za złożeniem kuponu Nr. 10 każdej akcji.

Dr. med
JAN POLAK
ul. Nawrot 7
powrócił

Dr.
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowot)
Nr. tel. 194-03
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6-8 wiecz.

LEK.-DTA
F. KOPCIOWSKA
przyjmuje od 10-2 i 3 i pół-7
Gdańska 37,
tel. 232-55.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

Uwaga
Republikę
Express Ilustrowany
nabyć można codziennie w sklepach
p. LEWENBERGA w Teofilowie w In-
włodzu i na Kolonjach Letnich obok
Inowłodza.

Pokój umeblowany
DO WYNAJĘCIA, wszelkie wygody
telefon, może być z utrzymaniem lub
bez NAWROT 2, fr. II p. m. 31, III-cia
brama od rogu Piotrkowskiej.

Gimnazjum Społeczne
i Szkoła Powszechna
ul. Pomorska 105, tel. 132-18

Egzaminy wstępne:

w szkole powszechnej dn. 7, 8 i 9 czerwca (1 termin),
w gimnazjum dn. 17 czerwca,
w liceum, dn. 19 czerwca

Do akt Nr. Km XV 1044/37.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w m. Ło-
dzi, rew. 15-go zamieszkały w Łodzi,
przy ul. Piotrkowskiej 277, na zasa-
dzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w
dniu 9 czerwca 1937 r. o godz. 11 w
Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 275,
odbędzie się publiczna licytacja ruch-
omości oszacowanych na łączną sumę
zł. 1.300.—, a mianowicie: nowych me-
bli, które można oglądać w dniu licy-
tacji w miejscu sprzedaży, w czasie
wyżej oznaczonym.
Łódź, dn. 19 maja 1937 r.

Komornik:
(-) ADAM MRÓZ.
Sprawa J. Ostrowskiego i B. Rozen-
berga, p-ko K. Galarowi.

Lokale
MIESZKANIA 1, 2, 3, 4, 5-cio pokojo-
we, lokale, pokoje umeblowane (gar-
soniery) od zł. 20.— „Zenit”, Piotrk-
owska 82, tel. 260-25.

POKÓJ umebl. wygodny telef. niedrogo
do wynajęcia, Kamiełna 22, m. 8 róg
Kilińskiego.

MAŁŻENSTWO bezdzietnemu pracu-
jącemu oddam piękny, słoneczny po-
kój w nowym domu, Gdańska 76, m. 32

POKÓJ słoneczny, elegancko umeblo-
wany z wszelkimi wygodami do wy-
najęcia, Narutowicza 56, m. 25.

W WILLI w ogrodzie umeblowany po-
kój do wynajęcia z oddzielnym wej-
ściem, 65 zł miesięcznie, Gdańska 94.

RUTYNOWANA
NAUCZYCIELKA
muzyki
udziela lekcji gry
fortepianowej (mo-
skiewskie konser-
watorium) oraz
francuskiego po-
kilkuletnim poby-
cie w Paryżu.
**G. HURWICZ-
SZTYLLEROWA,**
Aleja 1-go Maja 9
m. 6.

„Czystość”
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, iro-
terowanie oraz sprzątanie biur, pokoi
czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.

ZAKŁAD fotograficzny L. Łak-
menhofa 29, filia Al. Kości. 22, w
nuje wszelkie zdjęcia jak również
paszportów krajowych i powołań-
woleń, kopowanie i powielanie
Ceny niskie wykonanie solidne.
PLASZCZE damskie
najnowsze fasony poleca firma
ne, Piotrkowska 10, front II piętra

ODŚWIEŻAM suchym
sposobem. Tapety, sufity, ściany
cie olejne. Wiadomość: Zawadzki
m. 1. Tel. 118-62.

SWAT izraelita obracający się
szczyh sferach prosi o złoże-
do Administracji Republiki sub-
PAN K. L. ma list na „Poste-
4”.

WEKSEL zaginął na 50 zł placu-
26.9, wystawca I. Walczak, ul.
skiego 92, na zlecenie A. Izrael. Oba-
sel uniważniam A. Izrael. Oba-
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

POKÓJ ładnie umeblowany z
pującym wejściem do wynajęcia
ki 26, front III p. m. 6.

Posady
WYKwalifikowane zdolne
czne natychmiast potrzebne do
cowni Sukien Majerczykowej
kowska 121.

POTRZEBNA zdolna manikur-
od zaraz, Piotrkowska 81.

POSZUKIWANIA pomocnicze
rza pisząca biegle na maszynie
ka godzin dziennie. Oferty
do szycia, Śródmiejska 56, m. 20

POTRZEBNA początkująca pod-
dzy 10-12 godz.

ŚLUSARZ-MECHANIK, ohe-
obróbką metali i spawaniem
uczeń do zakładu mechanicznego
szukiwani od zaraz. Oferty pos-
ma” do Administracji.

Uzdrowiska

KDYNICA, PENSJONAT „RENESE
A. SILBERÓW. Tel. 264, kamio-
renomowany dom, naprzeciwko
wych Łazienek, poleca się P. T.

KARWIA n/Bałtykiem.
„Jasna”. Otwarcie 2 czerwca. Za-
nia i informacje: J. i R. Zelwinski
gistracka 1, m. 38 od 3-6 lub
„Wiedza”, Bandurskiego 4, tel. 11

NAD MORZE dziewczynka 14-
zabiorę. Opieka pierwszorzędna.
fon 147-97.

KOLONIE prywatne w Gro-
Dzieci i dorosłych prosi o zło-
Kilińskiego 180, m. 17. Proszę
kierown. Długoszkowa w Gro-
15-18, święta 12 do 15. Wyjazd

ROZMAŁTE

DROBNE ogłoszenia w „Rep-
sa najlepszym i najtańszym
zetkniecia zainteresowanych
Kto chce: 1) znaleźć lokatora
lokatora, 2) znaleźć mieszkanie
pojedynczy pokój, 3) kupić po-
chomość lub rzecz, 4) dostać po-
wiek okazynie, 5) dostać nie-
wyszukać pracownika - niech
drobne ogłoszenie do „Republi-
ki”.

ZAKŁAD fotograficzny L. Łak-
menhofa 29, filia Al. Kości. 22, w
nuje wszelkie zdjęcia jak również
paszportów krajowych i powołań-
woleń, kopowanie i powielanie
Ceny niskie wykonanie solidne.
PLASZCZE damskie
najnowsze fasony poleca firma
ne, Piotrkowska 10, front II piętra

ODŚWIEŻAM suchym
sposobem. Tapety, sufity, ściany
cie olejne. Wiadomość: Zawadzki
m. 1. Tel. 118-62.

SWAT izraelita obracający się
szczyh sferach prosi o złoże-
do Administracji Republiki sub-
PAN K. L. ma list na „Poste-
4”.

WEKSEL zaginął na 50 zł placu-
26.9, wystawca I. Walczak, ul.
skiego 92, na zlecenie A. Izrael. Oba-
sel uniważniam A. Izrael. Oba-
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

EKSPORT do HOLANDJI I INDYJ HOŁENDER-
Poważna, zasobna placówka z siedzibą w Amsterdamie
pragnie nawiązać stały kontakt z producentami
mi, szukającymi ekspansji dla swych wyrobów
widziane wiazane transakcje. Oferty do Unii
Agencji Reklamowej Warszawa, Marszałkowska
sub.: „RELATION”.

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

GAZETA PRZEMYSŁU I HANDLU WŁÓKIENNICZEGO

WARSZAWA - ŁÓDŹ - BIELSKO - BIAŁYSTOK

Nr 1.

1 CZERWCA 1937

Rok 1.

Od Redakcji

Oddając w ręce Czytelników pierwszy numer „GAZETY PRZEMYSŁU I HANDLU WŁÓKIENNICZEGO”, która odąd ukazywać się będzie stale w odstępach dwutygodniowych, pragniemy choćby częściowo zapłacić lukę w naszym piśmiennictwie zawodowym. Rola tego piśmiennictwa — publicystyki i informacji zawodowej — jest już należycie uznana i oceniona w teorii. Praktyka naszego życia natomiast, szczególnie we włókiennictwie, potrafiła się jakoś dotychczas obejść bez organu prasowego, odzwierciedlającego potrzeby i troski, rozwój i braki, dalsze perspektywy i szarą codzienność produkcji i wymiany włókienniczej. Były co prawda próby stworzenia takiego organu, rozbiły się one jednak z jednej strony o bierność, niestety już przysłowiową, wielu naszych gospodarczych czynników, z drugiej zaś — o niejasność lub błędność koncepcji, na których się opierały. To co miało być organem prasowym włókiennictwa, jako galezi wytwórczości narodowej, stało się tylko organem polityki gospodarczej jakiegoś odłamu przemysłu lub handlu, albo też zapuszczało się jeszcze dalej w dziedzinę polityki ogólnej państwa.

„GAZETA PRZEMYSŁU I HANDLU WŁÓKIENNICZEGO” zamierzenia swe stawia inaczej. Przede wszystkim jesteśmy przekonani o państwowo-społecznej potrzebie istnienia takiego organu. Włókiennictwo polskie przechodzi dziś trudny, ale i odpowiedzialny etap swego rozwoju. To co się dziś w tekstyliu dzieje, to nie tylko zwykłe kłopoty dnia codziennego, ale zadania wynikające z zasadniczych problemów społeczności, z przegrupowań politycznych, gospodarczych i społecznych zarówno Polski, jak i całego świata. Przemysłowiec w swej fabryce, kupiec w swym interesie nie mają już i nie będą mieli przyjemnego złudzenia, że co innego wypadki na wielkim świecie, a co innego własne, indywidualne interesy. Tak się nam mogło zdawać jeszcze 10 lat temu, w okresie, kiedy pojęcia liberalizmu i gospodarczego miały jeszcze wysoki kurs w naszym obrocie państwowym. Dziś jest inaczej. Dziś związek każdego prywatnego warsztatu pracy w twórczej czy wymiennej tak jest związany z ogólnym życiem państwowym, że zamykanie oczu na ten fakt byłoby błędem nlewybaczalnym, który zemści się w najkrótszym czasie. Dlatego też każdy przemysłowiec i kupiec nie tylko może, ale i musi interesować się nie tylko własną kalkulacją, techniką, organizacją wewnętrzną i zewnętrzną, ale również mierze winien brać udział w zbiorowym życiu swego zawodu, a więc pośrednio i w publicznym życiu gospodarczym. Cóż z tego, że w przedsiębiorstwie prywatnym wysubtelniły i wyostrzyły kalkulację, usprawniły wzorowo organizację, scharmonizowały momenty pracy, zysku i inwestycji, gdy nagle jeden podmuch rozporządzenia postawi nas wobec nowych i niespodziewanych konieczności? Do racjonalnego prowadzenia każdego przedsiębiorstwa należy dzisiaj znajomość tendencji gospodarczo-politycznych, spraw wykraczających poza ramy jednego przedsiębiorstwa.

Tym właśnie sprawom — gospodarczym, technicznym, finansowym — poświęcona będzie „GAZETA PRZEMYSŁU I HANDLU WŁÓKIENNICZEGO”. Nie będzie ona służyć ani żadnemu przedsiębiorstwu, ani żadnej grupie przedsiębiorstw, i nie będzie wyrażała poglądów częściowych. Interesować nas będą natomiast wszelkie zagadnienia ogólnie włókiennicze, zarówno w jego stosunkach z państwem, jak i innymi dziedzinami produkcji i wymiany. Interesować nas będą dalekie wszystkie procesy, odbywające się w łonie samego włókiennictwa, zarówno kalkulacje, jak i różniczkujące, dysproporcje, przerosty, sprzeczności interesów rzeczywistych. „Nic co jest włókiennicze, nie ujdzie uwagi naszej” — oto dewiza „GAZETY PRZEMYSŁU I HANDLU WŁÓKIENNICZEGO”.

Tuszmy, że proste, jasne, rzetelne omawianie tych spraw będzie legitymacją istnienia naszego pisma i spełnianiem obowiązku naszego służby dla Państwa na tym może wąskim, ale ważnym odcinku.

Aktualne zadania Samorządu przemysłowo-handlowego

Dr. F. Maciszewski
Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

Ożywienie koniunkturalne, w którym światem znalazła się również Polska, postawiło przed samorządem przemysłowo-handlowym szereg nowych problemów, względnie zaktualizowało dotychczasowe. W tym celu należy przede wszystkim zaktualizować dotychczasowe zagadnienia, dawno już nurzące życie ekonomiczne a także wymagających szybkiego rozwiązania.

Związek Izby Przemysłowo-Handlowej w pełnym zrozumieniu stojących przed nim zadań wykreślił wytyczne swej działalności w obecnych warunkach gospodarczych, ustalając kompleksy zagadnień, które winny być zrealizowane w tym czasie, odpowiadającym aktualnym potrzebom i możliwościom.

Podkreślić tu pragnę żywy udział w tej pracy łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej, która jako reprezentant

ka jednego z największych okręgów przemysłowych jest specjalnie zainteresowana w szybkim i właściwym rozwiązaniu wielu z problemów, włączonych do programu działalności samorządu gospodarczego.

Wśród tych zagadnień na czoło wysuwają się dwa kompleksy, dwie grupy spraw o szczególnej doniosłości dla dalszego kształtowania się polskiego życia gospodarczego i form konstruktywnych przemysłu. Są to: zagadnienie organizacji życia gospodarczego oraz zagadnienie polityki przemysłowej.

Organizacja życia gospodarczego

Pierwszy z dwóch wskazanych wyżej punktów zawiera ogromną różnorodność spraw, zmierzających z jednej strony do sprecyzowania celów, zadań

i ram wolnych zrzeszeń branżowych, z drugiej do powiązania działalności samorządu przemysłowo-handlowego z działalnością innych samorządów gospodarczych oraz do podniesienia jego roli jako czynnika, normującego specjalne zjawiska gospodarcze zachodzące na jego właściwym terenie.

Przed Związkiem Izby stanie przede wszystkim zadanie sprecyzowania swego stanowiska w sprawie form organizacyjnych zrzeszeń branżowych. Samorząd gospodarczy będzie musiał odpowiedzieć na pytanie: wolność zrzeszania się, czy organizowanie planowe? Samorząd nasz w tej dziedzinie, tak jak i wielu innych, stoi na gruncie liberalizmu i nie krępować inicjatywy, tym nie mniej nie może być dlań obojętna sprawa celowości powstających zrzeszeń gospodarczych oraz ich

przydatności do spełnienia określonych prawem przemysłowym oraz statutami zadań. W łączności z tym będziemy musieli zająć się dalej sprawą wzajemnego przenikania prawa przemysłowego i kartelowego, stawiając wyraźną granicę między zadaniami zrzeszenia branżowego i funkcjami wynikającymi z prawa kartelowego.

W ramach zagadnienia organizacji prac samorządu przemysłowo-handlowego stawiamy przede wszystkim dalszą realizację współdziałania trzech samorządów gospodarczych w formie stopniowego obejmowania współpracą tych działalności, które są wspólne dla samorządów gospodarczych.

Za celowe uznajemy również zintensyfikowanie współpracy z samorządem terytorial-

nym, zwłaszcza w dziedzinie polepszenia lokalnych warunków rozwoju gospodarczego miasta.

Specjalną doniosłość posiadać będzie uwzględniony w programie działalności Izby Przemysłowo-Handlowej punkt, dotyczący podjęcia przez Izby roli czynnika mediacji między poszczególnymi działami produkcji lub wymiany, względnie między przemysłem i handlem. Działalność mediacyjna dotyczyć miałaby — według projektu — spraw, wpływających ze stosunków lokalnych, terenowych i podejmowanych bądź z inicjatywy własnej Izby, bądź na życzenie zainteresowanych, bądź na zlecenie własne.

(Dokończenie artykułu na str. 2-ej).

Aktualne zadania samorządu przemysłowo-handlowego

(dokończenie ze str. 1-ej).

W okresie ożywienia koniunkturalnego, wzrastającej konsumpcji i cen istnienie czynnika medacyjnego wydaje się specjalnie celowe, jak to wykazały chociażby niedawne wydarzenia na terenie produkcji włókienniczej.

Polityka przemysłowa

W dziedzinie polityki przemysłowej, stanowiącej drugi kompleks zagadnień o pierwszo rzędnej dla kraju doniosłości, wytyczne dla samorządu przemysłowo-handlowego poszły po linii rzuconego przez najwyższe czynniki Państwa hasła uprzemysłowienia Polski, podciągająca jej wzwyż na drodze rozwoju gospodarczego.

W dążeniu do tego celu przewiduje się rozwinięcie badań regionalnych w zakresie stosunków produkcji i wymiany, ogólnej struktury gospodarczej, potrzeb i możliwości inwestycyjnych itp. Celem badań będzie dokładne poznanie poszczególnych regionów gospodarczych, ich zdolności rozwojowych i aktualnych potrzeb ekonomicznych.

Z uwagi na ogólnopolskie znaczenie tych prac prowadzone one będą w ścisłym kontakcie z czynnikami rządowymi w ramach realizacji planu inwestycyjnego.

Nie mniej aktualną kwestią, wymagającą szybkiego rozwiązania, jest ustalenie zasad polityki cen. W programie swej działalności samorząd przemysłowo-handlowy przewiduje podjęcie metodycznych prac w tym kierunku, przy czym w szczególności chodzić będzie o utworzenie aparatu, mającego badać z własnej inicjatywy lub na życzenie zainteresowanych lub na zlecenie władz kalkulacje i warunki kształtowania się cen w odniesieniu do poszczególnych konkretnych artykułów lub faktów.

Ostatnie wydarzenia na odcinku cen, zarówno we włókiennictwie jak i w innych działach produkcji i dystrybucji aż nadto wyraźnie wskazały na potrzebę stworzenia tego rodzaju aparatu badawczego oraz wytyczenia zasadniczych wskazań naszej polityki cen.

Tyle, jeśli chodzi o dwie zasadnicze grupy spraw — organizację życia gospodarczego i politykę przemysłową. Przytoczone zamierzenia samorządu przemysłowo-handlowego w tym zakresie nie wyczerpują jeszcze wszystkich wytycznych jakie samorząd wykreślił dla swej działalności. W programie prac samorządowych znajduje się szereg innych jeszcze, równie doniosłych zagadnień, których szczegółowe omówienie w

krótkim z konieczności artykule stać się niemożliwe.

Problemy kredytowe

Niech wystarczy przeto, że wskażę w ogólnych tylko zarysach najistotniejsze punkty określonego programu. Nie można wśród nich pominąć zamierzeń w zakresie polityki finansowej, w ramach której przewiduje się przede wszystkim przestudiowanie oraz opracowanie form i metod finansowania średniej i drobnej wytwórczości. Rozwiązanie tego zagadnienia przewidujemy w drodze zarówno odpowiedniego nastawienia aparatu kredytowego, jak i poprzez ustalenie dla tego odłamu wytwórczości właściwych form organizacyjnych, umożliwiających stałą współpracę z instytucjami kredytu zorganizowanego.

Doniosłym problemem w zakresie polityki finansowej jest również sprawa finansowania prywatnego życia gospodarczego ze źródeł kredytu publicznego. Samorząd nasz przewiduje podjęcie intensywnych badań i w tym kierunku, ujmując omawiane zagadnienie pod kątem koordynowania akcji kredytowej z najszerzej pojętym interesem ogólnie-gospodarczym.

Z kolei wypada przejść do pobieżnego chociaż z charakterystyzowania zamierzeń samorządu gospodarczego w dziedzinie organizacji handlu.

Jeśli chodzi o rynek wewnętrzny, prace analityczne — badawcze zostały zapoczątkowane już dawno, obecnie zaś zmierzamy do ich intensyfikowania. Celem wspomnianych prac jest ustalenie struktury branżowej, ogólnych warunków rozwoju, stanu wyposażenia technicznego, a wreszcie znalezienie racjonalnych form organizacji i techniki handlu wewnętrznego.

W dziedzinie handlu zagranicznego na pierwszy plan wysuwa się problem racjonalizacji wymiany towarowej z zagranicą, przy czym jako jedną z najważniejszych dróg wiodących do tego celu, widzimy reformę systemu pomocy finansowej dla eksportu.

Poza tym racjonalizację naszego handlu zagranicznego zamierzamy osiągnąć poprzez upowszechnianie standaryzacji artykułów wywozowych, planową akcję wysłanników handlowych, a wreszcie organizację eksportu, zwłaszcza drobnego.

Zaznaczyć pragnę, iż nad rozwiązaniem powyższych problemów samorząd handlowo-przemysłowy pracuje w ścisłym kontakcie ze sferami rządowymi, których zainteresowa-

nie dla omawianych spraw wyraziło się między innymi w powołaniu do życia specjalnej badawczej komisji eksportowej. Również utworzenie między-samorządowej Rady Handlu Zagranicznego stanowić będzie poważny krok naprzód w kierunku jego właściwej reorganizacji.

Obciążenia publiczne

Dla szerokiej sfery gospodarczych jednym z ciekawszych rozdziałów programu działalności samorządu przemysłowo-handlowego będzie prawdopodobnie jego stanowisko wobec problemu obciążeń publicznych.

Stawianie wytycznych w tej dziedzinie jest rzeczą niewątpliwie najtrudniejszą, gdyż rozwiązanie spraw, zamykających się w ramach omawianego zagadnienia, nie da się z góry przewidzieć, zależne jest bowiem od wielu czynników zewnętrznych, w pierwszym rzędzie od kształtowania się sytuacji ekonomicznej kraju. Przewidujemy jednak, iż dalszy rozwój sytuacji koniunkturalnej pójdzie właśnie w kierunku, umożliwiającym postawienie na porządku dziennym sprawy rewizji struktury obecnych obciążeń publicznych; wychodząc z tego założenia, do programu naszego właściwym punktem, dotyczącym rozporządzenia badań nad ogólną reformą podatkową.

Fragmencem jej, bliższym i aktualniejszym, będzie reforma świadczeń przemysłowych, podatku dochodowego oraz opłat stemplowych. Nad rozwiązaniem tych zagadnień samorząd gospodarczy pracuje już od dawna, a obecnie zamiarem jego jest przyspieszenie omawianych prac w miarę sprzyjających warunków. Przyspieszona ma być również akcja w sprawie ulg podatkowych dla inwestycji przemysłowych, handlowych i budowlanych.

Zamykając ten krótki przegląd programu prac samorządu przemysłowo-handlowego pragnę jeszcze zwrócić uwagę na zamierzenia w dziedzinie prawa gospodarczego. Pójdą one przede wszystkim w kierunku unifikacji tych dziedzin prawa gospodarczego, które dotąd nie zostały ujednolicone na obszarze całego państwa. W szczególności przeprowadzone będą prace w kierunku uchylecia odrębności ustawodawczych województwa śląskiego.

Poza tym podkreślić jeszcze należy dążenie samorządu do opracowania zasad decentralizacji władz administracyjnych w dziedzinie gospodarczej z równoczesnym przyznanie możliwie szerokich kompetencji władzom niższym instancjom.

KRAJOWY ZWIĄZEK Przemysłu Włókienniczego

Łódź, ul. Moniuszki 5

Telefony: 196-55, 196-55 i 138-14

Ilość zrzeszonych firm — 100
Zatrudnionych robotników — 14.000

STOWARZYSZENIE KUPCÓW M. ŁODZI

Piotrkowska 73. Tel. 101-70 i 224-35

WISISDOU
jednoczy Sekcje:
HURTOWNIKÓW

Branży Bawełnianej, Branży Włókienniczej, Przędzy Bawełnianej, Przędzy Czesankowej

IMPORTERÓW

Surowców Włókienniczych, Tłuszczów, Owoców Południowych i Artykułów Kolonialnych

WŁAŚCICIELI

Przedsiębiorstw Chemicznych, Zakładów Radiotechnicznych, Przedstawicieli Handlowych, Ekspedytorów, Detalistów.

Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi wydaje własnym nakładem organ prasowy

p. t.

„GŁOS KUPIECTWA”

PRZEDZALNIA BAWELNY „PRZEMYSŁ BAWELNIANY

ADAM OSSER Sp. Akc.

Łódź, ul. Kilińskiego 222

Jeśli dzisiaj z częściowo historycznej już perspektywy mamy ująć najistotniejsze elementy kryzysu, jaki przechodziło włókiennictwo, na pierwszy plan wysunąć należy fakt, iż skutki zmniejszonych możliwości zbytu stosunkowo najsilniej ugodziły w przedsiębiorstwa o przewadze kosztów stałych, gdyż posiadających szerzej rozciągniętą aparaturę produkcyjną lub strukturale wyższą, w warunkach doby kryzysowej zbyt kosztowną organizację zbytu. Tym samym kryzys stał się szczególnie dotkliwym dla włókiennictwa, iż prawo o t. zw. relatywnym postępu technicznego w organizacyjnym nie jest teoretyczną fikcją.

W latach zmagani kryzysowych stosunkowo najtaniej produkować i sprzedawać, jako też wykazać się elastyczną żywotnością, mogły elementy produkcyjne, nieutrzymujące własnych fabryk lub uprawiające produkcję w warunkach znacznej taniej kalkulującego się przemysłowizmu. Również i w zakresie kosztów zmiennych przedsiębiorstwa ostatniego wymienionego typu korzystać mogły z atutu zdecydowanego mnożniaka.

tego uprzywilejowania. Po
tej sztucznej redukcji ko-
miennych był m. in.
częściowej lub zupełnej ule-
wości podatkowej, idącej
przeź w nieprzestrzeganiem
ustaw socjalnych;
należy do tego bezcere-
konalne eksploatowanie obcej
siły w zakresie wzorów i
produkcyjnych, ponadto
przez pewien czas w na-
mny wręcz sposób stosowa-
nie metod tworzenia własnych
kapitałów obrotowych kosztem
innych przedsiębiorstw i
przedsiębiorców za ich własne środki
finansowe od nich towary na wa-
runkach charakterystycznych i w fik-
cyjnym charakterze „nowo-po-

tych warunkach układ
funkcyj konkurencyjnych,
wzajemnie w zakresie towaru
i usług, wytwarzanego rów-
nież przez dużą ilość
firm, pracujących m. in. trybem
domowym, chałupniczym itp.,
co jest nader niezdrowemu wy-
wrotkowi.
Konsekwencje
przesunięć ugodziły wła-
śnie przedsiębiorstwa wyższe
typu organizacyjnego, wzglę-
dnie niewymagające sztucznie
wzmożonej odporności lub nieszuka-
jącej źródeł „elastyczności” w
tempingu podatkowym, socjal-
nym, upadłościowym itp. W re-
zultacie narzucić mógł się fał-
szywy wniosek, iż żywotniej-
szą jest produkcja drobna, pry-
watna i niedbająca o postęp
techniczny, żyjąca poza rama-
mi uszytymi kalkulacyjnymi,
niezależna strukturalnie od
odporności i ruchliwość konkuren-
cji, przedsięwzięcia zbyt wiel-
kie w naszych warunkach.
Wiekoma żywotność była jed-
nym z warunków chorobliwym,
niezgodnym z strukturą pro-
dukcji i wólkienictwa i de-
organizującym równocześnie
handlowym, gdyż na zasadach go-
sponimowych pracujące elemen-
ty anomiczne siłą rzeczy zdys-
tansować mogły handel jawny,
nie tylko wywiązujący się ze
własnych zobowiązań, lecz obcią-
żony kosztami droższego, bo
nieekonomicznego zakupu towaru.
Owaj proces anormalnego roz-

kwitu organizacyjnego uwstecznionych metod produkcji i handlu uległ zahamowaniu, a na wet załamał się w znacznym stopniu w wyniku poprawy koniunktury i wskutek równoległego podjęcia szeregu posunięć, których celem było wyrównanie stosunków konkurencyjnych i ukrócenie notorycznie znanego zjawiska t. zw. animonowości.

Odstępując od analizy wpływu, jaki w drodze bezpośred-

w stosunku do faktycznych obrotów i dochodów. Usprawnienie służby informacyjnej władz skarbowych w parze z zapoczątkowanym przez ordynację podatkową urealnieniem wymiaru różnicy przyczyniło się do znacznego równomierniejszego niż poprzednio rozkładu ciężaru podatkowego, co w wydatnym stopniu zmniejszyło marżę konkurencyjną, jaką poprzednio powodował fakt przeszacowania poszczególnych firm z jednej

niesienia ogólnego poziomu kultury gospodarczej, dalszego zrównania warunków konkurencyjnych jako też pogłębienia równomierności i realności wymiarów podatkowych niewątpliwie celowe będzie, aby owym przy musie prowadzenia ksiąg objęto w niedalekiej przyszłości jeszcze większą niż dotychczas ilość przedsiębiorstw przemysłowych. Dlatego też wypadnie odstąpić od traktowania V kat. świadectwa przemysłowego ja-

podarczej szereg jednostek, które poprzednio obawiały się iż efekt ich pracy zasekwestrowany zostanie na rzecz spłaty starych długów podatkowych, wobec czego uważały one za bardziej wskazane uprawiać o-
bądź działalność w sposób anonimowy.

Na osobne podkreślenie zasługuje poza tym i fakt głębokich a dodatkich przemian, jakie dokonały się w zakresie **uzdrowienia procesów kredytowych i rygorystyczniejszego u normowania procedury upadłościowej**. Dumping kredytowy i upadłościowy uległ w związku z tym **znacznemu ograniczeniu**, co sprawiło, iż w kalkulacji w coraz silniejszym stopniu **uwzględniany jest nie tylko element podatków i świadczeń publicznych, lecz także i koszt obsługi kredytu**.

Mimo tych dodatknych przeszu-
nień nie można jednak zapozna-
wać znaczenia zjawiska, iż proces
strukturalnego wzmocnienia
włókiennictwa nadal natrafia
na poważne opory. W zakresie
przemysłu, szczególnie średniego,
w dalszym ciągu jesteśmy
świadkami częściowej dekon-
centracji przedsiębiorstw, przy
czym rozwój systemu pracy na
kłodniczej idzie w kierunku
przerzucania się od drożej pra-
cujących, bo organicznie wyżej
postawionych mechanicznych
tkalni zarobkowych ku warszta-
tom pracy chałupniczej. Sprawa
to, iż fabryczny przemysł
zarobkowy - tkacki przechodzi
specyficzny kryzys ustrojowy,
z drugiej strony zaś rośnie rola
chałupnictwa, które w szybkim
tempie mechanizuje się i przy-
bierać zaczyna formy, niewąt-
pliwie aktualizujące potrzebę
możliwie rychłego unormowa-
nia sprawy produkcji chałup-
niczej i drobno - przemysłowej.

Istota problemu sprowadza się więc dzisiaj do sprawy należytego wzmocnienia impulsów, któreby na całej linii i równomiernie sprzyjały we właścienictwie procesowi przestawienia się ku jawnym i tym samym jednolitym obciążeniom oraz kontroli podlegającym formom produkcji i obrotu. W ten sposób osiągnąć uda się dalsze a nieodzowne wyrównanie warunków konkurencyjnych, co z kolei w parze z podniesieniem się ogólnej rentowności zachęciłoby do koniecznych nakładów inwestycyjnych i modernizacyjnych przedsiębiorstwa, które nie na metodach wykorzystania prymitywizmu i nieuchwytności lecz na organizacyjnej sprawności opierają dalszy swój rozwój i siłę konkurencyjną. Ujawniając się dzisiaj poprawa koniunktury w niczym nie powinna dlatego przyćmić znaczenia zasadniczego wymogu, iż w interesie rozwojowym włókiennictwa leży zahamowanie dekoncentracji i ułatwienie przyrostu organizacyjnie wyższych i dlatego kosztami stałymi obciążonych form produkcyjnych i handlowych. Faktem jest bowiem, iż przede wszystkim przedsiębiorstwa podobnego typu dają należyta rekoimie ciążość istnienia, dbałości o postęp techniczny, organizacyjny i socjalny, co toruje drogę ogólnej kulturze gospodarczej, której podstawowym elementem jest równocześnie lojalne wywiązywanie się z obowiązków zarówno prywatno-prawnego, jak i publicznego charakteru.

P. K. O.

CENTRALA W WARSZAWIE UL. JASNA 9

Oddziały :

Katowice, Łódź,
Kraków, Poznań
Lwów, i Wilno

Prowadzi rachunki czekowe

Wydział Bankowy PKO

załatwia dla klientów, posiadających konto w P.K.O. zakup i sprzedaż papierów wartościowych, inkaso weksli, udziela pożyczek pod zastaw papierów wartościowych, przyjmuje do depozytu walory, wynajmuje kasetki (safes'y) i załatwia wszelkie inne czynności bankowe

Każdy Urząd Pocztowy jest zbiornicą P. K. O.

niej i automatycznej wywarła poprawa koniunktury, podnieść należy, iż dodatkowo i poważnie zaważyły na szali przede wszystkim zmiany na odcinku podatkowym. W latach ubiegłych odcinek ów wykazywał największe wynaturzenia, gdyż nierealne wymiary niszczyły legalne i tym samym uchwytne placówki pracy, natomiast zreszcie zakonserwowane przedsiębiorstwa albo korzystały z tytułu anonimowości albo też podlegały obciążeniu nieproporcjonalnie dużemu

strony a niedoszacowania lub
zupełnego nieopodatkowania li-
cznej plejady przedsiębiorstw
z drugiej.

Ważnym instrumentem zwiększenia pierwiastka ogólnej jawności i przejrzystości stosunków stało się poza tym przejście do zasady przymusu prowadzenia ksiąg handlowych, przy czym osobno nadmienić należy, iż w roku bież. przymus ów rozszerzono również w pełnej rozciągłości na cały odcinek handlu importowego. Dla pod-

ko sztywnej, nietykalnej dolnej granicy, poniżej której działalność gospodarcza w nieograniczony sposób może być uprawiana z zupełnym pominięciem tak podstawowego instrumentu kalkulacyjnego, jakim są książki handlowe.

Z kolei wypada podnieść, iż generalne unormowanie zagadnienia zaległości podatkowych również przyczyniło się do strukturalnego uzdrowienia sytuacji, gdyż nastąpił powrót w szranki jawnej działalności gos-

Prof. Władysław Bratkowski

Techniczna strona zagadnienia kotoninowego

Problem kotoninowy obejmuje dwa w gruncie rzeczy odrębne zadania: wytwarzanie i użytkowanie kotoniny. Pierwsze niekoniecznie musi dotyczyć przemysłu bawełnianego, drugie natomiast należy wyłącznie do niego.

Doświadczenia Łodzi potwierdziły ponownie, że technika produkcji kotoniny przydatnej do przerobu na zespolach angielskich trudna jest do oparowania. Mimo to udało się właśnie w Łodzi przezwyciężyć wszystkie techniczne trudności i stworzyć polską metodę wytwarzania kotoniny. Istotnie mieszanina bawełny z kotoniną przerabiana jest od miesięcy w Zjednoczonych Zakładach K. Scheiblera i L. Grohmana w w. skali fabrycznej.

Jedynie sam chemiczny zabieg nie jest dotychczas we wszystkich szczegółach ostatecznie ustalony, wiadomo bowiem, że możliwości istnieją pod tym względem niezmiernie szerokie. Ostateczne sprecyzowanie procesu chemicznego jednak odbywać się będzie nie tyle pod kątem widzenia ulepszeń technicznych, ile obniżenia kosztów produkcji. W każdym bądź razie faktem jest, że półtoratonowe partje surowca lnianego dają po chemicznym odklejaniu materiał na tyle jednolity, iż proces przedzenia nie szanek przebiega całkiem normalnie. Metoda taśmowa gwarantuje bowiem osiągnięcie odpowiednio równomiernej kotoniny.

Należy podkreślić, że główna trudność, z którą każdy kotonizator ustawicznie miał do walczenia, dotyczy osiągnięcia jednolitego efektu odklejania nie tylko we wszystkich częściach jednej partji ale i w kolejnych partjach. Nierównomierność ta warunkowana jest naturą samego surowca lirkowego.

Len produkowany jest w małych bardzo partjach, najczęściej zagonowo. Każdy zagon stwarza odrębne warunki pod względem gleby, nasienia, nawożenia, plodozmianu, pory zasiewu a wreszcie i sprzętu. Jeśli bawełna jest nierówna, wymagając skrupulatnej manipulacji surowcowej, to len przewyższa ją pod tym względem znacznie.

W normalnym przedziałnictwie lnianym zachodzące różnice gatunkowe surowca dają się w przerobie tym trudniej przezwyciężyć, z im wyższymi numerami przydziału mamy do czynienia. To też w Belgii, gdzie w rzeczy Lys moczą się najprzedniejsze gatunki lnu francuskich, belgijskich i holenderskich dla uzyskania surowca na wyrób irlandzkich batystów w jednej klatce umieszczają się z reguły tylko len z tego samego pola. Podobnie jak w moczeniu, i w procesie kotonizacyjnym każda odmiana włókna umieszczona w jednym kotle daje inną kotoninę. Zadne, nawet najskrupulatniejsze prowadzenie procesu kotonizacyjnego nie jest zdolne przezwyciężyć różnic strukturalnych włókna, będących następstwem odmiennych warunków wegetacyjnych.

Najwięcej wpływa na zdolność kotonizacyjną surowca stopień dojrzałości rośliny. Jeśli się zważy, że tylko konopi sprzątniętych w stanie kwitnienia potrzebuje w kotonizatorze 148 sek. do rozklejenia, tylko zaś dojrzałej lodygi konop-

nej, zależnie od stopnia dojrzałości, 1500—2700 sek., to rozpiętość ta jest miarą tych różnic, jakie zachodzić muszą w stopniu skotonizowania jednocześnie gotowanych lecz różnych co do czasu sprzętu partijek zagorowych włókna konopnego. Pochodzi to stąd, że w miarę dojrzenia rośliny drewnięją tkanki międzywłókiennicze (pektyny zmieniają się częściowo w ligniny), stawiające następnie większy opór w rozgotowaniu.

Len podlega znacznie mniej szemu zdrewnieniu, różnice jednak istnieją i one to w dużej mierze stanowią przyczynę niemożności osiągnięcia jednolitych efektów gotowania także przy lnie. Zręcznością prowadzenia procesu można te naturalne wady włókna do pewnego stopnia złagodzić, całkowicie usunąć ich jednak nie można. Prowadzi to normalnie do nerwowego wyczerpania kotonizatorów, pozostających pod stałą grozą zepsucia partji, a w konsekwencji do tych powtarzających się na przestrzeni dziejów włókiennictwa załamań w stosowaniu kotonizacji.

Metoda taśmowa wnosi do zagadnienia kotonizacyjnego moment przełomu, wyrażający się w przezwycięzeniu tego ryzyka, z którym kotonizator dotychczas stale miał do walczenia.

Najlepsze z dotychczasowych metod kotonizacyjnych polegają bądź to na cięciu włókna, bądź też na niezmiernie silnym jego odklejeniu. W obu wypadkach szarpanie i zgrzeblenie skotonizowanego włókna jest ułatwione i może być prowadzone w sposób łagodny i mniej niszczący własności przednie włókna. Jednak nawet najłagodniejsze rozrabianie sklejonej masy włókienniczej przy pomocy kolcy i igiel, nie może jej uchronić od powstawania supełków i wagrów. Wyjaśnione wyżej, a nieuniknione różnice w stopniu rozklejenia włókna powodują, że przygotowana część przedziwa rozpada się na nadmiernie krótkie włókienka, część niedogotowana natomiast na włókna przydługie, co z reguły połączone jest z nadmierną grubością. Przedziwo takie ogromnie utrudnia sam proces przedzenia i daje produkt nieprzydatny do przerobu na zespolach angielskich.

W odpowiedniej mierze odklejona taśma natomiast daje się na specjalnej ciagarce do tego stopnia zluźnić, że zawiera elementarne włókienka o długości całkowicie dostosowanej do rozstawień wałków ciagarek bawełniczych. Zelementaryzowana taśma rozstrzępia się i miesza w odpowiedniej proporcji z bawełną, z którą przechodzi przez wszystkie maszyny czyszczące aż do zgrzeblarki bawełniczej włącznie. Dzięki temu, że włókna bawełniane są na podobieństwo lnianych izolowane, przemieszanie obu gatunków włókien jest całkowite.

Charakterystyczną cechą działania ciagarki zluźniającej jest z jednej strony utrzymanie najkrótszych włókien w stanie kompleksów, z drugiej strony natomiast rozrywanie włókien, których naturalna długość przekracza 40 mm. Część włókien oczywiście przesłizguje się między wałkami, nie rozrywając się, udział ich w masie nie przekracza jednak 1 proc. Wazymy

jest to, że włókno zelementaryzowanej taśmy nie posiada żadnych supełków, skutkiem czego i tkanina jest powierzchniowo czysta.

Jest rzeczą oczywistą, że także i w nowej metodzie dają się zauważyć różnice w stopniu rozgotowania, gdyż są one następstwem istnienia w gotowanej partji włókien o różnym stopniu zdrewnienia.

Różnice te są jednak anulowane działaniem ciagarki, która nadaje przymusowo wszystkim rozrywającym włóknom wymaganą w procesie przedzenia długość co jest rzeczą dla przebiegu przedzenia najważniejszą. Różnice w stopniu odklejania ujawniają się zatem nie w długości, lecz głównie w kompleksowości (grubości) włókien, która znów dzięki luźniejszej swej strukturze rozpada się częściowo pod działaniem zgrzeblarki bawełniczej. Istotnie, taśma bawełniano-kotoninowa, otrzymywana z tej zgrzeblarki, zawiera włókno co do grubości tak szumogenizowane, że tylko pod mikroskopem można rozróżnić włókno bawełniane od lnianego. Taśma taka daje się oczywiście zupełnie normalnie prażyć.

Prawidłowe wytwarzanie kotoniny wymaga należytego przygotowania surowca do procesu chemicznego.

Jasnym jest, że z istniejących na rynku gatunków surowca nadają się ze względu na swą cenę do kotonizacji najlepiej gorsze lny, w pierwszej więc linii targańce. Proces kotonizacyjny wymaga skrupulatnego ich oczyszczenia z paździerz. Ręczne targańce muszą w tym celu przejść przez pakularkę i zgrzeblarkę. Ostatnia maszyna jest nawet wówczas konieczna, gdy nie wytwarza się taśmy, włókno bowiem musi być w każdym razie nie tylko oczyszczone, ale i rozczesane i sparalelizowane; inaczej rozrabianie po kotonizacji działa zbyt niszcząco na zmatwane włókno.

O ile chodzi o kotoninę taśmową, to użytkowanie jej w przedziałni bawełniczej nie nastręcza wielkich trudności. Każdego technologa włókienniczym rozumie, że zmieszanie całkowite obu rodzajów włókna jest kardynalnym warunkiem udania się procesu. Ponieważ w danym razie zarówno bawełna jak kotonina mają włókienka izolowane, wspólny ich przebieg przez zespół maszyn czyszczących daje dobre ich przemieszanie. Nie może być oczywiście takiego skutku wówczas, gdy do mieszanki idzie kotonina nierozrobiona.

Ostateczna homogenizacja mieszanki odbywa się dopiero na zgrzeblarce. Zarówno ze względu na tę homogenizację jak i w celu ograniczenia ilości odpadków należy zastosować pewne zmiany w zgrzeblarce pokrywkowej. Bez takiej zmiany, jak wiadomo mieszanki bawełniano-kotoninowe dają na zgrzeblarce 15 do 20 proc. strat, co stwarza oczywiście warunki kalkulacyjne niepomysłne. Zgrzeblarka używana przez Zjednoczone Zakłady K. Scheiblera i L. Grohmana daje nieco więcej jak 5-procent odpadków, czyli mniej więcej normalnie.

Z powyższego widać, że zagadnienie kotonizacji może być uważane za całkowicie rozwiązane.

Zjednoczone
Zakłady
Włókiennicze

K. Scheiblera i L. Grohmana

SP. AKC.

W ŁODZI

Największe
w Polsce zakłady
włókiennicze.

Zatrudniają 8.000
robotników.

Produkcja roczna około
50 milionów metrów tkanin,
obejmuje wszystkie
dziedziny włókiennictwa
bawełnianego.

Przedstawicielstwa i własne oddziały sprzedaży w 25 miejscowościach kraju

CH. KORN i S-KA DZIERŻAWCY

Farblarni i wykończalni towarów wełnianych, półwełnianych i jutowych

GROSSBART i HEYMAN Spadkobiercy

Konstantynów, Łaska 7, telef. 132-73

Łódź, kantor i skład, Śródmiejska 28, telef. 132-71

Dom transportowo-ekspedycyjny

S. Jelin i I. Rudomin

Sp. Akc.

Łódź, Piotrkowska 62

Tel.: 102-07, 224-69, 215-71

WŁASNE SKŁADY TOWAROWE

Wólczańska 73. — Tel. 193-78.

Transporty krajowe i zagraniczne. Koncesjonowane publiczne składy towarowe. Udzielanie pożyczek pod zastaw towarów.

Adres telegr.: „JELRUD”

Przemysł włókienniczy Bielska-Białej i jego rola

Prócz przemysłów węglowego żelaznego i cynkowego, które na terenie Zagłębia śląskiego, dąbrowskiego i krawskiego uplasowały się jako najpotężniejsze konary polskiego przemysłu, istnieje, żyje i odmiennie produkcyjnej wielka gałąź naszego przemysłu — przemysł przetwórczy. O przemysle tym, w latach przesilenia gospodarczego trudno było mówić, gdyż kurczył się on i za sunął o stałe kapitały prywatne, o inicjatywę indywidualną zjadł w czasie kryzysu zapasy rezerwy. Fala kryzysu śmiała rzec można, powaliła w kilka lat 50 proc. warsztatów pracy, pozwalając innym wegetować do czasu tylko.

W przemyśle tym, jako wielki blok, jako zwarta masa oparta o bazę tradycji i doświadczeń kilkudziesięcioletnich, naczelną rolę odgrywał i odgrywa bielsko-bialski przemysł włókienniczy. Dziwną jest jednakże rzeczą, że o przemyśle tym, od czasów ukształtowania się granic Państwa polskiego, mówiło się w Polsce jak najmniej. Uważaliśmy bielsko-bialskie odgałęzienie całej wytwórczości tekstylnej w Polsce niemal za kopciuszkę, — pełne pierwszeństwo, pełne prawa do życia przysądzać blokowi łódzkiemu. A przecież analizując sumę pracy, wysiłków i wyników tych dwóch siostrzanych rozgałęzień, w niejednym wypadku, nawet najsurowiej obserwator życia i przemian gospodarczych, nie negowałby wielkich zdobyczy i wartości przemysłu łódzkiego — przynajmniej musiałby, iż na dorównaniu z r. 1936 wzrósł znacznie eksport tych tkanin w r. 1937, — a to na wadze o 27% a na wartości o 19,7 %. W samym marcu bieżącego roku w przeciwieństwie do marca 1936 podniósł się eksport na wadze o 26 % — lecz tylko 3% na wartości. Wzrasta stopniowo i wywóz wysokowartościowych tkanin bawełnianych, — obniżył się jednakże zbyt kapeluszy i stożków, dzięki powrotowi na międzynarodowe rynki produkcji włoskiej, która na tym odcinku jest najsilniejszym adwersarzem.

Tendencje, zmierzające w kierunku udoskonalenia i uszlachetnienia produkcji i jej fabrykatów, wywołały psychozę, — kierowników tegoż przemysłu, stosowanego na niedalekim, lecz świadomym zbytu, — podczas gdy przemysł łódzki, operujący na olbrzymim promieniu zbytu, rzucający towar swój na rynki egzotyczne parł za pomocą ilościowej a nie jakościowej podaży do rozwiązania problemu swej egzystencji. Inne były raczej tylko na zewnątrz, ze szkoda dla postulatów ze stanowiska rozwoju techniki w przemyśle. — Te różnice w stosowaniu ekspansji wytworzyły do dziś dnia trwałe i istotne, z którego wynikać należy uza-

sadnione preferencje dla przemysłu bielsko-bialskiego.

Nie mamy atoli zamiaru w krótkich naszych uwagach spychać „na niziny” roli i znaczenia przemysłu łódzkiego, kosztem wynoszenia pod niebiosa twórczości pozytywnej jego bielskiej siostrzicy, — dla całkowicie obiektywnej oceny spisałyby należało tomy też za i przeciw. Chodzi nam jednakowoż o wydobywanie z zapomnienia tej poważnej gałęzi naszej rodzimej produkcji, która w sympozjum tysięcy polskich warsztatów pracy, reprezentuje solidną, mocno skoordynowaną i na racjonalnych prawach opartą część polskiego gospodarstwa społecznego. Uważamy, że przemysłowi temu należy się w literaturze gospodarczej Polski więcej uwagi i więcej pamięci.

Przejdźmy jednakże na realny odcinek twórczej pracy przemysłu bielskiego, by w przybliżeniu chociażby zdać sobie sprawę, jak przedstawia się jego praca i w jakim kierunku zmierza jego ekspansja.

Lata 1935 i 1936 przyniosły znaczną poprawę w bielskim przemyśle włókienniczym; wzrosła ilościowo i wartościowo produkcja wielu wyrobów włókienniczych, a głównie wyrobów lnianych i konopnych. Dział ten przemysłu tekstylnego ustabilizowawszy się dostatecznie na rynku krajowym, zdobywać zaczyna i rynek zagraniczny. Cyfry statystyczne wykazują, iż w r. 1937 (marzec) wywieźliśmy przedzielnianych za 150 tys. zł. i tkanin lnianych za 130 tys. zł.

W wywozie prym jednakże wiodą tkaniny wełniane; w porównaniu z r. 1936 wzrósł znacznie eksport tych tkanin w r. 1937, — a to na wadze o 27% a na wartości o 19,7 %. W samym marcu bieżącego roku w przeciwieństwie do marca 1936 podniósł się eksport na wadze o 26 % — lecz tylko 3% na wartości. Wzrasta stopniowo i wywóz wysokowartościowych tkanin bawełnianych, — obniżył się jednakże zbyt kapeluszy i stożków, dzięki powrotowi na międzynarodowe rynki produkcji włoskiej, która na tym odcinku jest najsilniejszym adwersarzem.

Dzięki pełnemu opanowaniu rynku krajowego, jako też stopniowemu opanowaniu dawnych rynków zagranicznych,

sytuacja wewnętrzna w przemyśle bielsko-bialskim kształtuje się pomyślnie. Przeżywa i on swój okres prosperity. Fabryki pracują przez cały tydzień, na dwie a nawet na trzy zmiany. — Duże zapotrzebowanie i duży zbył na rynku wewnętrznym — dzięki wstrzy mywaniu się kupców-hurtowników od zakupów w latach poprzednich — nie pokrywają się jednakże z rentownością co zdawałoby się być logicznym następstwem funkcji ekonomicznych. Ponadto wylania się na rynku już nowe niebezpieczeństwo, niebezpieczeństwo niewypłacalności, dzięki niemożności utrzymania transakcji w ramach kredytu tylko jednosezonowego.

Wyroby bielsko-bialskie znalazły na rynku krajowym

pełne uznanie i opanowały całe terytorium naszej Rzeczypospolitej gęstą siecią sklepów fabrycznych. Niestety przemysł bielski zmuszony jest uciekać się do środków ochronnych, celem zabezpieczenia dobrego imienia swych fabrykatów przed nieuczciwą konkurencją korsarzy, którzy na szeroką skalę licze swoje towary opatrują marką renomowanych wyrobów bielskich. Na płaszczyźnie tej toczy się silna walka ochronna — niestety dotąd nie bardzo skuteczna — mająca na celu zabezpieczenie produkcji bielskiej przed naśladownictwem.

W krótkich słowach, rzuciliśmy zarys życia i egzystencji włókienniczego przemysłu bielsko-bialskiego. Uważamy atoli, iż silna ta gałąź naszego prze-

mysłu, stanowiąca sui generis typ wzorowej i racjonalnej organizacji, powinna stać się przedmiotem zainteresowania nie tylko handlowego, lecz i publicystycznego.

Najlepsza dla nas reklama

jest długoletnia

TRADYCJA FACHOWA

NAJWIĘKSZY WYBÓR

NAJWIĘKSZY OBRÓT

NAJWYŻSZA JAKOŚĆ

NAJNIŻSZE CENY

JEDWABIE

WEŁNY

BAWEŁNY

„Pierwsza“

Od 1933 r. dzięki inicjatywie zmarłego przemysłowca ś. p. ARTURA MEISTERA i grupy szwajcarskich przemysłowców, powstała w Łodzi nowa placówka, która powzięła za cel stworzenie wzorowej i nieistniejącej dotąd w Łodzi farbiarni, wykończalni i drukarni jedwabiu naturalnego. Przy wielkim nakładzie kapitału i energii fachowej już w krótkim czasie udało się doprowadzić przedsiębiorstwo do poziomu nie mniejszego niż przedsiębiorstwa tego typu zagranicą.

Produkcja i zdolność wykonawcza PIERWSZEJ jest duża. Jest ona w stanie zaspokoić krajowe potrzeby. Byłaby również w stanie uszlachetniać zagraniczne wyroby.

Dzięki wytrawnemu kierownictwu i fachowemu wykształceniu personelu PIERWSZEJ farbiarnia i wykończalnia zasłu-

guje na miano najpoważniejszej placówki tego rodzaju w naszym kraju.

Od roku ubiegłego pracuje z dużym powodzeniem dział DRUKARSKI, produkujący systemem najnowszym i dzięki temu znaczna część zapotrzebowania na druki jedwabiu naturalnego jest zaspokojona przez PIERWSZĄ. Powyższy dział rokuje duże nadzieje.

W krótkim stosunkowo czasie firma ta wykazała znakomite owoce swej pracy.

Spółdzielczy Bank Handlowo-Przemysłowy w Łodzi

ul. Piotrkowska 6. Telefony: 246-95, 249-39

P.K.O. - 140.554. Rachunek żyrowy w Banku Polskim.

Załatwia wszelkie czynności bankowe. Kupno i sprzedaż papierów wartościowych.

JAKÓB LESZCZYŃSKI

ŁÓDŹ, UL. CEGIELNIANA 47

TELEFON: 102-91, 170-20

Sprzedaż maszyn dla przemysłu włókienniczego, pończoszniczego i trykotażowego oraz przędzy bawełnianej i z jedwabiu naturalnego

Spółka Akcyjna Wyrobow Bawełnianych

S. ROSENBLATTA W ŁÓDZI

ROK ZAŁOŻENIA 1858

HURTOWY SKŁAD PAPIERU

BRACIA AKAWIE I S-KA, ŁÓDŹ

ULICA LEGIONÓW Nr. 5/7

TELEFON: 165-65, 165-63.

Stale na składzie: wszelkie papiery pakowe, piśmienne, drukowe, oraz dla przemysłu włókienniczego i dla wydawnictw

Adam Wojtecki

Dyrektor Giełdy Zbożowo-Towarowej w Łodzi.

Usprawnienie obrotu wełną krajową w łódzkim okręgu przemysłowym

Ważne dla łódzkiego ośrodka przemysłowego zagadnienie usprawnienia obrotu wełną krajową, pomimo ogólnego zrozumienia, nie zostało dotychczas dla stron, t. j. rolnictwa i przemysłu, pomyślnie rozwiązane.

Z biegiem lat narastało wśród sfer zainteresowanych przeświadczenie, że dużym ułatwieniem tak dla przemysłu jak dla rolnictwa byłoby stworzenie instytucji mającej za zadanie najdogodniejsze doprowadzenie wełny - surowca pochodzenia krajowego od producenta do konsumenta, t. j. do stworzenia dla tego ostatniego korzystnego i wygodnego kupna.

Stworzenie takiego ośrodka wymiany narzucało się samo przez się, lecz pomimo niezaprzeczonej wygody dla obydwu stron i tak poważnego atutu, jakim jest możliwość nabycia surowca w miejscu przeróbki, sprawa ta nie ruszyła z miejsca.

W swoim czasie, kiedy sprawa aukcji na wełnę krajową była poruszana na terenie władz centralnych, o Łodzi wówczas nie było mowy.

Pierwotny projekt brał pod uwagę nie centra przeróbki surowca, które przedewszystkiem należało uwzględnić, lecz odwrotnie — miejsca, w których zostałyby utworzone ośrodki skupu wełny, mając specjalnie na uwadze wełnę drobnostadną, wydobycie jej od drobnego rolnika bezpośrednio z ominięciem długiego łańcucha pośredników.

Takimi centrami ułatwiającymi wymianę miały być: Białystok, Bielsko i Poznań.

Z tych trzech punktów jeden tylko Białystok miał wszelkie szanse utrzymania się przy uzyskaniu prawa na utworzenie aukcji. Bielsko, jako wytwarzający tkaniny z przędzy czesankowej, do której wełna polska drobnostadna nie jest jeszcze używana, zbytnio o to nie zabiegał, a Poznań znów, jako położony na zachodnich peryferiach Państwa, znacznie oddalony od centrów przemysłowych przerabiających surowiec nie może być poważnie brany pod uwagę na dalszą metę, jako miejsce ułatwiające wymianę usług między rolnictwem i przemysłem.

Memoriał opracowany przez komitet organizacyjny Giełdy Zbożowo - Towarowej, uzgodniony z p. wojewodą i złożony władzom centralnym w Warszawie z wnioskiem o utworzenie w Łodzi odrębnej instytucji, t. zw. Aukcji na wełnę krajową, przy Giełdzie Zbożowo - Towarowej przytacza następujące niedogodności i utrudnienia gospodarcze przy sprzedaży wełny na jarmarkach w Poznaniu:

1) na skutek geograficznego położenia Poznania z dala od ośrodków przemysłu, wełna drobnostadna (i od większych hodowców) nabywana jest przez pośredników na miejscu produkcji i przeważnie wędruje do fabryk z ominięciem targów poznańskich, w dużej mierze tylko przez targi weryfikowane, a 2) podrażnienie cen wełny przez dodanie kosztów transportu do i z Poznania.

Fakty te wpłynęły na to, że duże ilości wełny unikają jarmarków w Poznaniu, gdyż na ogólną ilość wełny weryfikowanej przez Poznań w r. 1934 — 1.433.225 kłgr., sprzedano za

pośrednictwem jarmarków tylko 260.248 kłgr.

Bardzo ważnym argumentem popierającym tezę Giełdy Zbożowo - Towarowej w Łodzi jest fakt, że większość dostaw-

ców wełny na jarmarki w Poznaniu pochodzi z poza terytorium województwa poznańskiego i pomorskiego, co niezbyt jest stwierdza poniższe zestawienie za rok 1934:

Data odbytych jarmarków w Poznaniu	Czas trwania	Ilość wystawców		
		Z terenu 2-ich wojew. zachodnich	Z terenu innych województw	Ogółem
29. I.	1 dzień	44	71	115
20. II.	1 "	32	29	61
27. III.	1 "	33	34	67
5. V.	1 "	36	28	64
14. VII.	1 "	72	106	178
13. IX.	1 "	84	112	196

Wspomniany memoriał, wychodząc z założenia, że jarmarki wełny winny być w miarę możliwości organizowane w centrach konsumpcji wełny, przypomina o tym, o czym niestety nie zawsze się pamięta, że Łódź która wraz z połączonym z nią najściślej szeregiem miast i miasteczek, jak: Pabianice, Zgierz, Aleksandrów, Konstantynów, Ozorków, Brzeziny, Tomaszów, Bełchatów, Zduńska Wola, Żelów itd. tworzy t. zw. okręg przemysłowy łódzki i skupia w sobie, jako centrum całe życie gospodarcze tego ośrodka, gdyż przemysł wełniany w okręgu tym skoncentrowany jest w 78 proc. w stosunku do ogólnej ilości wrzecion i w 71 proc. — do ogólnej ilości krosien w kraju.

Wychodząc z powyższych założeń utworzenie jarmarków na wełnę krajową w Łodzi jest ze wszech miar pożądane. Jarmarki takie ułatwiając zaopatrywanie się w wełnę krajową nawet bez stosowania specjalnej propagandy, zachęci dużych przemysłowców i małych fabrykantów do używania krajowego surowca, o ile w parze z tym będą szły udogodnienia kredyt. i ciągłe udoskonalenia jakości wełny, umożliwiające wełnie krajowej skuteczną konkurencję z wełną zagraniczną.

Dotychczasowe oddalenie ośrodka zbytu od ośrodków produkcji drobnostadnej, która bezwzględnie musi być wciągnięta do obrotu i przeróbki, powoduje b. małe zainteresowanie się jarmarkami ze strony drobnych producentów.

Dla uregulowania tej sprawy muszą organizacje społeczne i spółdzielcze rolnicze w niedalekiej przyszłości zająć się zorganizowaniem punktów terytorialnych, przy których pomocy drobny rolnik będzie mógł dostarczać wyprodukowane ilości wełny na jarmarki. Stan dotychczasowy, powodujący duże straty dla życia gospodarczego, nie może być utrzymany na dłuższą metę, gdyż duża ilość surowca krajowego, będąc przetrąbiana na domowych warsztatach na samodzielną, nie bierze w ogóle udziału w obrocie handlowym i przemysłowym.

Nie należy zapominać, że Łódź leży w ośrodku skupiającym znaczne ilości hodowców drobnostadnych.

Utworzenie w Łodzi jarmarków na wełnę przyczyni się skutecznie do wciągnięcia wełny z tej hodowli do obrotu handlowego i przemysłowego i zwiększy się przez to ogólna ilość surowca dla celów przemysłowych, przystosowując je-

go jakość do obecnych wymagań przemysłu, nastawionego na wyrób materiałów grubszych, przeznaczonych dla zaopatrzenia armii.

Kredytowanie dostarczonej na jarmarki wełny, oraz wprowadzenie systemu premiowania hodowli i specjalnych gatunków wełny krajowej, stworzy zdaniem projektodawców warunki ściślejszej współpracy między hodowcą a przemysłowcem, wzbudzi ogólne zainteresowanie przemysłu włókienniczego i samorządu gospodarczego, a przy przychylnym nastawieniu władz administracyjnych pobudzi wszystkie czynniki do intensywniej akcji w celu uszlachetnienia rasy owcy krajowej.

Jarmarki wełny krajowej w Łodzi stworzyłyby także możliwość do utworzenia oddziału wymiany surowca wełnianego na gotowe materiały, co nie byłoby bez korzyści dla drobnych hodowców i dałoby im podjęcie do praktykowania tej wymiany. Taki system wymiany jest chętnie widziany przez rolników i byłby licznie obsyłany, o ile prowadzony będzie na zasadach godziwej kalkulacji.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej przytoczone możliwości i inne argumenty, jak: wydatna pomoc Giełdy Zbożowo-Towarowej lub Komitetu Aukcyjnego w propagowaniu akcji zwiększenia pogłowia owiec, a przez to zwiększenie ilości krajowego surowca, co w dalszej konsekwencji musiałoby odbić się na zmniejszeniu importu wełny zagranicznej, zwiększenie produkcji kożuchów dla wojska, zwiększenie konsumpcji mięsa baraniego i ewent. jego eksportu itd. które ze względu na szczupłość miejsca nie mogą być w obszerniejszym ujęciu przytoczone, komitet organizacyjny jarmarków wełny krajowej w Łodzi opracował regulamin transakcji wełny pochodzenia krajowego na Giełdzie Zbożowo - Towarowej w Łodzi. Regulamin ten, po zaakceptowaniu go przez Radę Giełdową został przesłany na zatwierdzenie do Min. Przem. i Handlu i Min. Rolnictwa i Reform Rolnych z wnioskiem o danie Giełdzie Zbożowo - Towarowej odpowiednich uprawnień.

Zainteresowane władze centralne zadecydują o jarmarkach na wełnę krajową w Łodzi po uzgodnieniu swych stanowisk.

Obecnie według otrzymanych przez Giełdę informacji, zarysowały się w Warszawie dwa stanowiska: albo Giełda włączy do obrotu giełdowego wełnę pochodzenia krajowego na ogólnych zasadach stosowa-

TELEFON

oszczędza czas i pieniądze
ułatwia prowadzenie interesów
łączy z całym światem
rozwiązuje życie towarzyskie
jest niezbędnym środkiem ratowniczym w razie choroby, pożaru, napadu i t. p.

powyższe udogodnienia
można posiadać kosztem
od 43 groszy dziennie

Zgłoszenia przyjmuje

Zarząd Telefonów Łódzkich
Łódź, Al. Kościuszki 12

Telefon Nr. 100-07

PRZEDZALNIA BAWELNY
S. DANZIGER i S^{ka}

W ŁODZI
ul. Kątna 6-8

Józef Fetter
Spółka Komandytowa
Import towarów kolonialnych i owoców
południowych

Łódź,
Południowa 40Telefony: gab. kierownika 151-76
ekspedycja 156-21

nych do innych artykułów pochodzenia rolniczego, z włączeniem niezbędnych postanowień opracowanego regulaminu transakcji wełną krajową do ogólnego, już obowiązującego na Giełdzie regulaminu transakcji handlowych, albo zostanie utworzona odrębna instytucja t. zw. Aukcje, instytucja do pewnego stopnia równorzędna giełdzie, w stosunku do której Giełda Zbożowo - Towarowa byłaby tylko jednym z udziałowców, a

nie instytucja nadzorczą. W tym ostatnim wypadku transakcje zawierane na aukcji wełny byłyby wyłączone z obrotu giełdowego i nie korzystałyby z ulg przewidzianych dla transakcji giełdowych.

Po wyjaśnieniu się tej sytuacji w Warszawie, i powzięciu decyzji przez zainteresowane resorty, załatwienie istniejącego zagadnienia dla wielkiego ośrodka przemysłowego będzie tylko kwestią kilku miesięcy.

Polska wełna syntetyczna „Wełnolit“

Wynalazek chemika łódzkiego

Polska należy do rzędu państw importujących w dużej ilości wełnę, np. w r. 1936 sprowadziliśmy jej za 87 mil. zł. pomimo, że w tymże roku mieliśmy 3 miliony sztuk owiec, które dały około 4 milion. kg. wełny. Niepranej, pokrywającej zaledwie około 10% zapotrzebowania naszego przemysłu włókienniczego.

Powolny rozwój hodowli owiec i to nie specjalnie wełnodajnych i duży stosunkowo roczny przyrost ludności w Polsce zmusza nas do tak poważnego importu wełny obcej, co się ujemnie odbija na naszym bilansie handlowym.

W celu samowystarczalności koniecznością wprost importu wełny zagranicznej a zastąpienie jej wobec niedostarczalnej ilości wełny naturalnej krajowej wartościową namiastką, w postaci włókna syntetycznego t. zw. wełny sztucznej, produkowanej w Polsce z własnych krajowych surowców.

Zagadnienie produkcji wełny sztucznej jest bardzo ważnym i palącym zagadnieniem z punktu widzenia samowystarczalności w dziedzinie gospodarczej i przemysłowej nie tylko u nas ale i u wielu państw, które z braku własnego surowca dążą do zastąpienia go pełnowartościową namiastką.

Szczególnie Niemcy, Włochy i Węgry prowadzą bardzo intensywne i kosztowne prace nad stworzeniem syntetycznego włókna o charakterze wełny. Jeżeli chodzi o nas, to jak nas informują, udało się chemikowi łódzkiemu p. Kubickiemu wytworzyć włókno syntetyczne, które w naszym nie ustępuje wełnie naturalnej, imitującą wełnę do zblędzenia, tak samym wyglądem jak i własnościami, gdyż skład swój chemiczny posiada prawie identyczny ze składem wełny naturalnej.

Włókno to pod nazwą „wełnolit“ wyrabiane z produktów chemicznych i odpadków rzeźniczych wyrzucanych, zostało prawnie i patentowo zarejestrowane, a wynalazca p. Kubicki o rok wcześniej wyprzedził dążenia Niemców i Włochów w tej dziedzinie.

„Wełnolitem“ p. Kubickiego zainteresował się poważny przemysł włókienniczy, który już w marcu przeprowadził próby i badania, potwierdzające wysoką wartość wełnolitu.

Dowiadujemy się dalej, że obecnie p. Kubicki przy pomocy przedstawicieli przemysłu i rolnictwa rozszerza swoje laboratorium w ilości umożli-

wiającej wyjście na rynek z próbami materiałów, a już na jesieni ma powstać duża fabryka z poważnym kapitałem zainteresowanego przemysłu polskiego, która zajmie się eksploatacją tego wynalazku, mającego duże znaczenie tak z punktu widzenia państwowego, jak i gospodarczego. laboratorium do produkcji wełno-

**Związek Włókienniczego Przemysłu
Zarobkowego Województwa Łódzkiego**
ŁÓDŹ, Śródmiejska 16, tel. 248-40.

DZIAŁY PRODUKCJI:

tkalnie, skręcalnie, krochmalarnie,
wykończalnie i przemysł dziany.
10.000 robotników — 6.000 krosien tkackich,
22.000 wrzecion skręcalniczych — 750 maszyn
okrągłych. Roczna produkcja 40.000.000 metr.

BANK

**Kupiecko-Kredytowy
SPÓŁDZIELCZY**

Z. O. O.

Łódź, Piotrkowska Nr. 29

Telefony 174-45 — 182-45 — 262-55

Rachunki: Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego P.K.O.

DYSKONTO rachunki bieżące — wkłady — rachunki
czekowe — przekazy — inkaso — safesy

Tajemnica lokat, wpłat i oszczędności ustawowo
zabezpieczona tak w stosunku do władz, jak i osób
trzecich

Udzielamy kredytu w formie dyskonta weksli
z terminem płatności do 3-ch miesięcy do wysokości
10-cio krotnej od wpłaconych udziałów

Spółka Akcyjna
Pabianickich Fabryk WYROBÓW
Bawełnianych

„KRUSCHE i ENDER“

w Pabianicach
i w Moszczenicy
zatrudnia 4.000 robotników

wyrabia:

tkaniny białe i kolorowe, płótna ko-
lorowe, flanele tkane i druko-
wane, tkaniny na ubrania mę-
skie i damskie, kołdry i derki
wszelkiego rodzaju, chustki,
serwety etc. etc. oraz tkaniny
techniczne.

Główne biuro sprzedaży w Łodzi;
ul. Piotrkowska 143

Przedstawicielstwa:

w Warszawie,
Poznaniu,
Krakowie,
Lwowie,
Katowicach,
Wilnie,
i Równem

Adres telegraficzny:

Kruschender

Rok założenia 1826

Solidność — Taniość — Sprawność
zapewnia

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

Przy ubezpieczeniu od:

**ognia
gradobicia
kradzieży z włamaniem
odpowiedzialności cywilnej
następstw nieszczęśliwych wypadków
uszkodzeń samochodowych (auto-casco)**

Wnioski ubezpieczeniowe przyj-
muje Inspektorat Wojewódzki

Al. Kościuszki 57, tel. 156-88 i 106-88 oraz Inspekto-
raty Powiatowe

**Zakres działalności
Powszechnego Zakładu
Ubezpieczeń**

Na równi z innymi poważnymi instytucjami państwowymi bierze wydatny udział w pracach nad ożywieniem gospodarczym w Polsce również **Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych**, jako instytucja prawnopubliczna, mająca na celu nie osiągnięcie zysków, lecz dobro najszerzych warstw ludności.

Działalność Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych oparta na świetnej tradycji w zakresie ubezpieczeń od ognia, zapoczątkowanej w 1803 r. została ostatnio rozszerzona na inne działy ubezpieczeń umownych, a mianowicie od kradzieży, od odpowiedzialności cywilnej, od następstw nieszczęśliwych wypadków i uszkodzeń samochodowych.

Poza właściwą działalnością ubezpieczeniową instytucja ta prowadzi w wielkim zakresie akcję prewencyjną, zmierzającą do podniesienia stanu bezpieczeństwa ogniowego kraju, czego wyrazem jest udzielenie w ciągu ostatnich dziesięciu lat około 20 milionów złotych na organizację obrony przeciwpożarowej i zaopatrzenie straży pożarnych w sprzęt oraz na pożyczki na budownictwo ogniotrwałe.

Zakład cieszy się zasłużonym zaufaniem zarówno instytucji publicznych, jak i placówek gospodarstwa prywatnego.

**Z handlu wyrobami
lnianymi, jutowymi
i konopnymi**

Firma „Jutalen“, mieszcząca się przy ul. Piotrkowskiej 60 (tel. 218-46), istniejąca od z górą 20 lat, należy do najpoważniejszych domów tej branży w Łodzi.

Skład firmy zaopatrzony jest w wielki wybór plandek nieprzemakalnych, szpagatów, konopnych, płócien jutowych i lnianych oraz we wszystkie artykuły w zakres powyższy wchodzące.

Firma „Jutalen“ obsługuje szerokie rzesze odbiorców z przemysłu i handlu ku ich całkowitemu zadowoleniu.

**PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY
„KAROL STEINERT“**

Spółka Akcyjna w Łodzi

Fabryka wyrobów bawełnianych Przędzalnia bawełny i odpadkowa,
tkalnia, bielnik, farbiarnia, drukarnia
i wykończalnia.**Zatrudnia 1.250 robotników**

Firma istnieje od r. 1834.

**Robotniczy
Bank Spółdzielczy**

z ogr. odp.

w Łodzi, ul. Piotrkowska 261, tel. 157-12

Przyjmuje wkłady na oprocentowanie od 1 zł
tego, od których płaci od 5 i pół do 6 i pół proc.,
oszczędzać można już od 10 groszy.Udziela swym członkom kredytu
na dogodnych warunkach spłaty

Załatwia wszelkie czynności bankowe dozwolone spółdzielniom.

DUNLOP

Łódź

Narutowicza 32

OPONY SAMOCHODOWE
MOTOCYKLOWE
ROWEROWE
RAKIETY I PIŁKI TENISOWE**JULIUSZ LEWSZTAJN**

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 44

— Telefony: 192-33, 217-23, i 193-83 —

Skład komisowy Wyrobów Bawełnianych Sp. Akc. I. K. POZNAŃSKIEGO w Łodzi
poleca:Z **towarów białonych**: madapolamy, silesie,
nansuki, batysty, popeliny, jedwabie, etaminy,
płócenka, krośniaki, pościelowe, obrusy, ręczniki,
prześcieradła i t. p.Z **towarów farbowanych i drukowanych**:
tyk, zefiry, muśliny, satyny, jedwabie, voile, po-
peliny, kaszmiry, flanele oraz tkaniny modne.SKŁAD I BIURO W ŁODZI, TEL. 250-30
FABRYKI: ZDUŃSKA-WOLA, TEL. 4
ŁÓDŹ, TEL.: 198-47 i 198-48
TEL. KONFEKCJA 156-34**ZAKŁADY WŁÓKIENNICZE****ROZEN i WIŚLICKI, SP. AKC.**

Adres telegraficzny: ROWIGO ŁÓDŹ

SKRYTKA POCZTOWA 427

ŁÓDŹ, WOLCZAŃSKA 18.

Specjalność: Materiały ubraniowe bawełniane, wełniane, konfekcja
męska i odzież zawodowa, przedza wigoniowa. P.K.O. Łódź 601-735**Przetwory Chemiczne
Blum i Monitz**

właśc. Kazimierz Monitz

Łódź,

ul. Inż. Pilota Wigury № 30

Telefon: 100-30 i 218-71.

„RUDZKA PRZĘDZA“

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Łódź

Al. Kościuszki 24

telefony biura 150-69

130-93

„ fabryki 151-30

P. K. O. № 602-212.

P. K. O. № 602-212.

Zakłady graficzne. Fabryka wyrobów z papieru
Wydawnictwo kalendarzy**A. J. OSTROWSKI S-cy**

Skład materiałów piśmiennych

Łódź

Piotrkowska 55.

Warszawa
Marszałkowska 120.

POLECA:

KSIEGI HANDLOWEz najlepszego papieru bezdrzewnego, w trwa-
oprawie. Księgi kontowe, kasowe, wekslowe,
składowe, główne, dzienniki o specjalnej li-
rze i druku, oraz dzienniki amerykańskie.**KSIEGI I FORMULARZE**wymagane przez Inspektorat Pracy
Księgi wypłat, książeczki obrachunkowe, księ-
ogledzin świeżo przyjmowanych robotników,
księgi imienne robotników, księgi uwag In-
tora Pracy, księgi: „wykaz młodocianych”.**ROBOTY DUKARSKIE**arkusze firmowe, rachunki, koperty, kwitowa-
cykularze, karty adresowe, wizytówki, cen-
etykiety, prospekty, klepsydry, — wszelkie dru-
dla handlu i przemysłu.**DLA WŁAŚCICIELI DOMÓW**kwitariusze komorniane, wykazy komornego, w-
zwania do lokatorów, kontrakty.**DLA BIUR**

teczki, segregatory, monitory i t. p.

Dla przemysłu włókienniczego: taśmę mierniczą w metrach i yardach.

1880

FABR. WYR. WEŁNIANYCH

A.M. WARSZAWSKI i SYNOWIESKŁAD
Piotrkowska 19.
tel. 219-08

Łódź

FABRYKA
Przedzalniana 20.
tel. 142-09 i 247-69Wyroby wełniane i półwełniane, ubraniowe i paltowe, wołkowe
pelerynowe i struksy. Specjalność: materiały obciętowe i suitowe
do samochodów.

Działalność Związku Włókienniczego Przemysłu Zarobkowego

Do r. 1933 przemysł zarobkowy nie był zorganizowany. W r. 1933 grupa przemysłowców przystąpiła do organizacji przemysłu zarobkowego, jednocząc go w Związku Włókienniczego Przemysłu Zarobkowego Województwa Łódzkiego.

W ciągu stosunkowo krótkiego okresu działalności zdolano zjednoczyć w Związku prawie wszystkie działy przemysłu zarobkowego. I tak w chwili obecnej Związek liczy 157 firm członkowskich, zatrudniających ponad 10.000 robotników.

Związek podjął energiczną akcję, zmierzającą do usunięcia całego szeregu bolączek, trapiących przemysł zarobkowy, a w szczególności dąży do uzdrowienia stosunków między zakładami a przemysłem zarobkowym z jednej strony, z drugiej zaś przyczynia się do normowania stosunków między przemysłem a robotnikami.

Ponadto Związek przyjmuje czynny udział w życiu przemysłowym Łodzi, przy czym przedstawiciele Związku uczestniczą w konferencjach gospodarczych, przyczyniając się całym szeregiem memoriałów do rozwiązania problemów ekonomicznych włókienniczej Łodzi.

Również za pośrednictwem swych przedstawicieli Związek bierze udział w pracach Izby Przemysłowo-Handlowej, z ramienia Związku powołani zostali ławnicy w Sądzie Pracy oraz członkowie Komisji Odwoławczej przy Izbie Skarbowej w Łodzi.

Poza bieżącymi sprawami Związek uwagę swą zwrócił na cały szereg ważnych zagadnień, jak np. na sprawę dostarczania członkom Związku Związku kredytu. W tym celu Związek przystąpił do organizacji Spółdzielni Kredytowej.

Wobec zagadnienia przydziału przedsięwzięcia Związek przedstawia właściwym czynnikom skutki braku przedsięwzięcia, powodujące unieruchomienie zakładów pracy i wzrost bezrobocia.

Rozwój pseudo-chłupnika, który najbardziej szkodzi przemysłowi zarobkowemu, powodując szkodliwe następstwa również dla całego przemysłu włókienniczego, spowodował do szybkiego uchwalenia przez Związek do akcji, zmierzającej do szybkiego uchwalenia przez chałupnictwie, normującej całokształt zagadnień.

W ten sposób Związek, spół pracując z innymi organizacjami gospodarczymi, tworzy dla swych członków podstawy zdrowego rozwoju ich przedsiębiorstw, przyczyniając się tym samym do ogólnego rozwoju przemysłu w Polsce.

Następny numer „Gazety Przemysłu i Handlu Włókienniczego” ukaże się dn. 15-go czerwca b. r.

Rok założenia 1872

Rok założenia 1872

Spółka Akcyjna Wyrobów Bawełnianych

I. K. POZNAŃSKIEGO

W Ł O D Z I

UL. OGRODOWA 17

Tel. Centr. 197-05

Zatrudnia 5.500 robotników

Posiada oddziały:

Przędzalnię, Tkalnię, Wykończalnię i Mechaniczny.

Wyrabia:

Przędzę od Nr. grubszych do Nr. 120. Wszystkie gatunki towarów bielonych i drukowanych oraz tkaniny dla potrzeb rządowych, wojskowych i lotniczych

Składy Firmy:

Warszawa	ul. Gęsia 16-18
„	„ Marszałkowska 118
Lwów	„ Trybunalska 1
Poznań	„ Stary Rynek 80-82
Kraków	„ Gertrudy 16
Wilno	„ Wielka 66
Łódź	„ Piotrkowska 44
Lublin	„ Lubartowska 8

Rok założenia 1872

Rok założenia 1872

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

CH. M. PIK, ŁÓDŹ

Biurowisko i skład:
ul. Piotrkowska 65
Telefony: 129-34, 266-54, 155-54

R-k żyrowy w Banku Polskim w Łodzi.
Konto czekowe:
P. K. O. Łódź Nr. 600.475.

Fabryka:
ul. Karolewska 38-42
Telefon 128-84

T-WO KREDYTOWE M. ŁODZI

— ul. Pomorska № 21 —

000

Rok założenia 1872

Spółki Akcyjne M. SILBERSTEINA w Łodzi

i PIOTRKOWSKIEJ MANUFAKTURY w Piotrkowie

ZARZĄD:

Łódź, Piotrkowska 40

Przędzalnie Bawełny i Wełny Czesankowej, Tkalnie, Bielnik, Farbiarnia i Wykończalnia

Składy:

w Warszawie
w Poznaniu
w Katowicach
we Lwowie i
w Gdańsku

BANK ZACHODNI

SPÓŁKA AKCYJNA

ODDZIAŁ W ŁODZI

ul. Piotrkowska Nr. 52

BANK DEWIZOWY

załatwia wszelkie czynności, w zakres bankowości wchodzące

Nr. Nr. telef. 101-50, 101-55, 120-82.

Nr. konta 500-005 P. K. O. Łódź.

BANK DYSKONTOWY

W WARSZAWIE

ODDZIAŁ W ŁODZI

ul. Piotrkowska Nr. 57

BANK DEWIZOWY

załatwia wszelkie operacje, wchodzące w zakres bankowości.

Wynajem kasetek w opancerzonym skarbcu.

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH S. A.

Oddział Łódzki

BANK DEWIZOWY

ul. Sienkiewicza 24, telef. 196-10, 115-16.

DOM BANKOWY

HIERONIM SCHIFF

SPADKOBIERCY

W ŁODZI, PIOTRKOWSKA 78.

Spółdzielczy Łódzki

Bank Włókienniczy

z ograniczoną odpowiedzialnością

Łódź, ul. Moniuszki Nr. 5.

Telefony: 184-22, 196-55.

Skrót telegraficzny „WŁÓKNOBANK”.

Załatwia wszelkie operacje
bankowe.

Połączenia inkasowe ze wszystkimi ośrodkami kraju

ŁÓDZKI SPÓŁDZIELCZY BANK DYSKONTOWY

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Łódź, Piotrkowska 43,

tel. 169-48, 101-37

Załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące

DOM BANKOWY

JÓZEF HIRSZBERG

Łódź, ul. Piotrkowska 24,

telefony 146-54, 208-44.

Załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące.

Czytajcie „Gazetę Przemysłu i Handlu Włókienniczego”

Zakłady Włókiennicze

ADOLF HORAK

SPÓŁKA AKCYJNA

Ruda Pabianicka pod Łodzią

Telefony Łódz.: 151-73, 149-47, 222-35

Adres telegraficzny Horak, Ruda Pabianicka

Trwale farbowane i drukowane, wzo-

rzyste tkaniny bawełniane, materiały na

fartuchy, koszule, sukienki, bieliznę po-

ścielową, wsypy i t. p.

SKŁADY SPRZEDAŻY:

Warszawa — ul. Gesła 1

Kraków — ul. Bracka 7

Lwów — ul. Kazimierzowska 20/22

Białsko — ul. 3 Maja 21

SKŁAD KONSYGNACYJNY:

Walter Goldstein, Gdańsk, Holzmark 27/28.

Najpoważniejsza Hurtownia w Kraju
Opon i Części Samochodowych

JOACHIM GERSON

Łódź, Narutowicza 16. Telefon 128-30. Warszawa, Szpitalna 12. Telefon 269-64

NAJTAŃSZE CENY W KRAJU

**Fabryka
WYROBÓW
Wełnianych**

Jakob Karczmar

Łódź

Fabryka: ul. Pomorska Nr 109
Telefon 158-09

Biuro i skład: ul. Śródmiejska 10
Telefon 220-56

Komunalna Kasa Oszczędności

MIASTA ŁÓDZI

CENTRALA: Ul. Sw. Andrzeja Nr. 3. (dom własny)

TELEFONY:

DYREKCJA 207-68 — DYSKONTO 207-57 — INKASO 205-57
ODDZIAŁ II: UL. POMORSKA Nr. 3 TEL. 207-69

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe, wynajmuje skarbonki, otwiera rachunki czekowe, dyskontuje weksle, załatwia inkasowanie i dokonywanie wszelkich operacji bankowych.

Materiały najprzedniejszej jakości

JANKOWSKI

FABR. SUKNA BIELSKO

Sprzedaż
detaliczna

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 88

Sprzedaż
detaliczna

Własne składy we wszystkich większych miastach Polski

SWETRY — PULOWERY
POLECA WYTWÓRNA TRYKOTAŻY

„SAWA“

Łódź, Piotrkowska 33, telef. 245-85

Bielizna, Pończochy, Rękawiczki

UWAGA: Wielki wybór kostiumów kąpielowych i plażowych

Przedziałnia i Tkalnia Mechaniczna

Jakub Kamiński i Ska

właściciel Jakub Kamiński

Łódź

Moniuszki 1 | **FABRYKA: Pomorska 83-85**

telef: 213-48
165-48
154-48

telef: 142-25
143-25

Tkaniny wełniane damskie

Przedstawicielstwa w Londynie i Haifie oraz we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyroby Wełniane Damskie

Spółka Akcyjna

Przemysłu Włókienniczego

A. i J. Pikielnych w Łodzi

Łódź, ul. Śródmiejska Nr 9

Telefony: 128-51, 126-78, 261-79

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

B^{cia} Zajbert w Łodzi

Sp. Akc.

Oddziały: przedziałnia bawełny, przedziałnia odpadkowa, tkalnia, farbiarnia, wykończalnia.

FABRYKA: ul. Suwalska 6. — SKŁADY I BIURO: ul. Piotrkowska 175

Telefony: Zarząd — 154-18, sprzedaż — 224-29, kasa — 162-26, fabryka 210-53 i 265-83.

MICHAŁ KAMASIEWICZ

Łódź, ul. Kopernika 56.

TEL. 120-01.

Skrz. Poczt. 223.

FABRYKA WSTAŻEK, KNOTÓW DO LAMP „ŚWIATŁO” I PRZEDZIELI GLANSOWANEJ

Wykonuje i stale posiada na składzie wszelkiego rodzaju taśmy dla przemysłu: elektrotechnicznego, obuwniczego, konfekcyjnego, bielizniarskiego, zdobniczego i innych.

S. EWIGKEIT

6 NARUTOWICZA 6

Wykwintna Konfekcja męska.

Angielskie płaszcze nieprzemakalne.

Angielskie koszule, krawaty i galanteria męska.

HURTOWA
SPRZEDAŻ
WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH

L. FELDBERG

ŁÓDŹ

TELEF. 129-70

CEGIELNIANA 3

Spółka Akcyjna Przemysłu Bawełnianego

TELEFONY:

Centrala 106-38, 151-38.

Fabryka 121-96, 167-96.

B. Friedberg w Łodzi

ul. Kilińskiego 210

Mechaniczna Fabryka
Pończoch

**P. MARGULIES
i D. WOLMAN**

Spadkobiercy

Łódź, Południowa 69

Telefony: 132-09 i 163-09

Specjalność firmy:
Pończochy z jedwabiu
naturalnego marki
BAROCO

Farbiarnia
i Wykończalnia

DAWID Góralski

Łódź

Telefon Nr 134-74

TEOFIL GLOGER i SYN

WARSZAWA, Krakowskie Przedmieście 7

Firma egzystuje od roku 1895

poleca

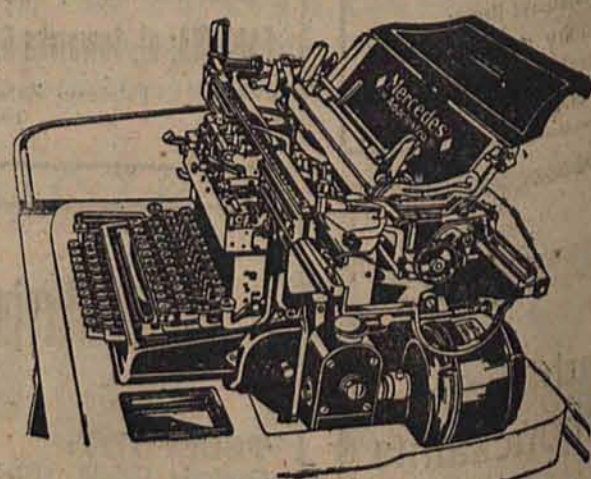
maszyny pończosznicze i trykotażowe
oraz wszelkie urządzenia dla przemysłu
pończoszniczo - trykotażowego

Przedstawicielstwo na Woj. Łódzkie

PAWEŁ ROSEMANN, ŁÓDŹ ZAMENHOFA 4
telefon 118-84

Maszyny biurowe światowych marek:

do pisania biurowe i przenośne,
księgująco-rachujące,
do dodawania z bezpośrednim odejmowaniem,
kalkulacyjne.—Arytmometry.
Powielacze.—Adresarki.
Maszyny do frankowania

Całkowicie zelektryfikowana
maszyna księgująco-rachująca
do buchalterii, list płacy, sta-
tystyki i t. p.

Przedstawicielstwo w Łodzi

Stanisław Wróblewski

ul. Traugutta 2, tel. 236-69

Organizowanie księgowości maszynowej.

Redakcja i Administracja, Łódź, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz 18 do 20. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: 211-66. — Konto P. K. O. — 603.444

Przedumerata „Gazety Przemysłu i Handlu Włókienniczego”
w kraju zł. 1.80, zagranicą zł. 3.60

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm×280 mm. Stronka tekstowa dzieli się na 5 szpalt po 56 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz.
Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika” Sp. z ogr. odp. Mateusz Rosner. — Redaktor odp. Mateusz Rosner. Druk „Republiki” w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.

Sytuacja handlu włókienniczego

Stopniowa poprawa gospodarcza.—Zagadnienie rentowności.—Niedoceniające roli handlu.—O kredyty dla kupiectwa

Na temat sytuacji w handlu prezes Stow. Kupców m. Łodzi Juliusz Lewszajn, udzielił nam poniższego wywiadu.

Rząd Rzeczypospolitej—rozprawa nasz rozmówca—obejmując spuściznę po Wielkim Burmistrzu Polski Marszałku Józefie Piłsudskim, zajął od razu w dziedzinie stosunków przemysłowo-handlowych stanowisko wyrażone progospodarczo w słusznym przeświadczeniu, że rozwój wielkości i potęgę przemysłu, handlu, rzemiosła i kupiectwa. Zrozumienie i uznanie faktów, że rentowność warunków produkcji i pracy stanowi zasadniczą podstawę normalnego rozwoju nowoczesnego przemysłu, zasługuje na szczególne podkreślenie przy omawianiu życia gospodarczego.

Statystyki gospodarcze—analizowały już nam w roku ubiegłym poprawę, z którą nie było w parze rentowności wszystkich warsztatów. Najmniej poprawę tę zauważyło kupiectwo, a w szczególności kupiectwo włókiennicze.

Rozporządzenia o wprowadzeniu Centrali Dewiz, podjęte dbałością o stałość naszej waluty, wstrząsnęły jednak całym organizmem gospodarczym, który nie był do tego przygotowany. Poważne, nie estetyczne myślenie sfery zarobkowego kupiectwa, pojawiło się intencje, jakie przyświecały projektodawcom, przystąpiły wnet, z podziwu godnym obiektywizmem, swoje zdanie do nowych, przez nas wprowadzone reglamentacyjne wywołowej przyczynić się do zracjonalizowania naszej produkcji, a co za tym idzie organizm gospodarczy nie był w stanie jej wchłonąć. A z racjonalizowaniem pracy to moment godziwego zarobkownika.

Jednakże rentowność handlu nie szła, niestety, w parze z racjonalnymi zamierzeniami. Wywołujące bowiem na rynku światowych cen surowców i nie pozwalały wykonać wszystkich możliwości, gdyż ceny gotowych surowców nie podążały za cenami surowców. Kupiec musiał bowiem przystosować do fi-

Dodatkowo wpłynęła jednakże reglamentacja surowców na wyplacalność klienteli. Hurtownik był bowiem w stanie, wobec zracjonalizowanej produkcji, sprzedawać posiadane zapasy, a nie pozbywać się towaru za każdą cenę, co w konsekwencji uniezależniło go w pewnej mierze od prowincjonalnego odbiorcy i pozwalało poniekąd zastrzeżać warunki pokrycia. Kupiec zaś prowincjonalny kupował wobec tych ostrzejszych warunków pokrycia ostrożniej i nie zarzucał hurtowników zwrotami niesprzedanych towarów po sezonie.

Powyższe fakty, które doprowadzić mogły do usanowania rynku, zostały jednakże pozabawione życiowego sensu przez okoliczności nie mające nic wspólnego z ekonomią. Mam na myśli—mówi dalej prezes Lewszajn—niepokojące do prowincji, doprowadzające się do „pikietowania” straganów pewnej części kupiectwa. Stragan bowiem, bez względu na to, w czyich rękach się znajduje, odpowiednio prowadzony jest dystrybutorem towarów na najdalej wysuniętym posterunku. Wstrzymanie zaś normalnej działalności straganu przerywa prawidłowy bieg towarów, powodując zator u hurtownika i przemysłowca, co więcej w konsekwencji zjawisko to doprowadza do zmniejszenia się konsumpcji i produkcji, a to z kolei ujemnie odbić się musi na wpływach skarbowych z tytułu podatku obrotowego i dochodowego.

Należy zaznaczyć, że u nas rola handlu jest jeszcze nie zupełnie doceniana, dowodem czego jest omijanie handlu w sprawach najżywnotnij go obchodzących. Za przykład służyć może instrukcja, dotycząca obrotu krajową przedzą bawełnianą, wydana bez współdziałania handlu.

Wzmiankowany tu przykład wskazuje, że byłoby rzecz pożądana, ażeby odośne resorty rządowe, zanim ustawowo unormują niektóre zagadnienia życia gospodarczego, zasięgały uprzednio w miarę możliwości w odnośnych sprawach opinii sfer zainteresowanych.

Brak kapitału obrotowego może być wyrównany kredytem i szybkim obrotem i jedynie w tych warunkach może być zrealizowana zasada: „duży obrót—mały zysk”. Zasada ekonomii, że rynek reguluje podaż i popyt nie zniknęła z podstaw życia gospodarczego.

Zwrócić należy uwagę, że dotychczas nie wyzyskane zostały wszystkie możliwości handlu na rynku wewnętrznym. Handel jest w zrozumieniu europejskim krzewicielem kultury, dociera bowiem do najdalszych zakątków kraju. Handel rozwija i stwarza potrzebę konsumpcji.

Niedociągnięcia na rynku wewnętrznym powinniśmy w zasadzie wyrównać powiększeniem i rozszerzeniem handlu zagranicznego. Nie doceniamy jeszcze dostatecznie znaczenia eksportu dla całokształtu życia gospodarczego. W eksporcie

szukać powinniśmy nowych dróg ekspansji handlowej. Z zadowoleniem stwierdzić należy, że wywóz zwiększył się w roku 1936 o przeszło 100 milionów złotych. Mimo wielkich trudności w tej dziedzinie należałoby jednakże bardziej zainteresować się tą sprawą i kupiectwo winno odbyć naradę dla zastanowienia się nad zorganizowaniem handlu eksportowego.

Poprawa gospodarcza wymaga wielkich płynnych kapitałów, rynek nasz zaś nimi nie dysponuje. Brak kapitałów zastąpiony jest u nas kredytem, a kupiectwo nie ma dostępu do źródeł taniego kredytu. Państwowe instytucje nie obsługują dostatecznie kupiectwa, kredyty zaś w prywatnych bankach są niewystarczające. Siłą rzeczy musi więc kupiectwo korzystać z drogiego kredytu

ulicznego. Należy zatem właściwie — kończy prezes Lewszajn — handel w obieg tanich źródeł państwowego kredytu. Zarówno kasy KKO jak i inne źródła winny stać otworem dla kupiectwa.

PLANDEKI

nieprzemakalne,
szpagaty konopne,
płótna jutowe i lniane
po cenach fabrycznych

poleca

JUTALEN

Łódź, Piotrkowska 60
telefon 218-46

Fabryczny Skład Manufaktur

I. Prywin i H. Finkiel

Łódź, Piotrkowska Nr. 58.

M. Sz. HERSZENBERG, Synowie i HALBERSTADT

Przemysł Wełniany

Biurowy i Skład:

Al. Kościuszki 3, tel. 115-47
Gab. W. Halberstadta, tel. 240-75

Fabryka:

Aleja I-go Maja Nr. 121
Telefon 115-48

Łódź

Adres Telegr.: „Herszenstadt Łódź”

Rok
założenia
1866

PRZEDZALNIA WEŁNY CZESANKOWEJ MARKUS KOHN

Spółka Akcyjna

Tel. 110-22 Dyrekcja
146-63 Kasa i sprzedaż

Tel. 130-37 Biuro fabryczne i wydział zakupów
116-05 Biuro centralne

Tel. 116-66 Przedziałnia w Pabjanicach
170-07 Przedziałnia przy ul. Leonhardta 1

Sortownia i pralnia wełny, czesalnia, przedziałnia i farbiarnia. □ Przedza szewiotowa i merinosowa dla wyrobów tkackich, dzianych, trykotażowych i t. p. w stanie surowym i barwionym

Rok
założenia
1866

Union Textile S. A.

Centrala w Częstochowie

3 fabryki: Częstochowa, Łódź, Lubliniec.

Biurowy sprzedaży: Łódź, ul. Piotrkowska 171/73.

Adres Telegraficzny: ETTOM-ŁÓDŹ

Pralnie, Czesalnie, Przedziałnie i Farbiarnie wełny

Przedza czesankowa wszelkiego rodzaju, surowa, farbowana, Melanges i Moulinés

Włóczki i wełny P. D. M. do robót ręcznych.

Export do wszystkich krajów świata

Największe Przedziałnie Czesankowe w Polsce. 4000 robotników. Produkcja roczna 150.000.000 kg. przedzy

Centrala i Wydział Exportowy:

Biurowy Sprzedaży na Polskę:

Częstochowa, ul. Narutowicza Nr. 68

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 171/73

Aktualne zagadnienia kupiectwa

Na powyższy temat p. ZYGMUNT FIEDLER, wiceprezes Izby Przemysłowo-Handlowej i prezes Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich w Łodzi, udzielił współpracownikowi naszego pisma poniższych uwag.

Na czoło aktualnych zagadnień kupiectwa — rozpoczyna nasz rozmówca — wysunęła się w ostatnich miesiącach kwestia cen. Sprawa ta zaabsorbowała uwagę nie tylko kupiectwa, ale i najszerzszych rzesz konsumentów. Zagadnienie cen oraz program powołanej Komisji Kontroli Cen wywołało duże zainteresowanie wśród odbiorców, a to z kolei spowodowało pewne nastroje wyczekiwania i odkładania zakupów, co wpłynęło na rynek, w szczególności zaś na rynek włókienniczy. Nastroje wyczekiwania — jak nietrudno się domyśleć — powodują zawsze pewien zastój w handlu.

Pewna wyższość cen notujemy przede wszystkim w dziale produktów spożywczych, która to wyższość powoduje osłabie

nie w handlu włókienniczym. Najpierw bowiem trzeba jeść, a następnie dopiero pomyśleć o towarze na ubranie. Do tych, że tak powiem — mówi p. prezes Fiedler — ogólnych momentów w dziedzinie cen, dodać należy w handlu włókienniczym zagadnienie cen przędzy bawełnianej. Tarcia pomiędzy przedsiębiorcami a przetwórcami, która to sprawa interesuje się Ministerstwo Przemysłu i Handlu, odbija się również na położeniu handlu przędzą bawełnianą i przysparza mu niemało trudności. Tu należy zaznaczyć, że ostatnia instrukcja Ministerstwa w sprawie regulacji cen i obrotów przędzą bawełnianą nie obejmuje i nie rozwiązuje roli, jaka przypada handlarzom przędzy bawełnianej, to też kupiectwo tej branży odczuło to pominięcie dość boleśnie.

Reasumując należy stwierdzić, — ciągnie dalej p. Fiedler — że najlepszym i niezawodnym regulatorem cen jest samo życie oraz decydujące i obowiązujące

zujące, podstawowe elementy życia gospodarczego — popyt i podaż. Wszelkie inne czynniki znaczącego wpływu tu nie posiadają, a na strukturę handlu wpływają niekorzystnie.

Jeżeli chodzi o ogólną sytuację w handlu, to obecnie kupiectwo odczuwa przede wszystkim ciasnotę gotówkową. Sezon obecny jest słaby, pojawiły się nawet ostatnio znów osłabione zwroty towaru. Podczas, gdy w r. ub. można było mówić o koniunkturze, to obecnie w handlu włókienniczym obserwujemy raczej załamanie.

Na zakończenie — mówi prezes Fiedler — chciałbym jeszcze wskazać na potrzebę poważniejszych kredytów dla kupiectwa. Wprawdzie na przestrzeni ostatniego roku P. K. O. udzieliło kupiectwu chrześcijańskiemu 3-milionowego kredytu, ale kredyt ten rozprószy został wśród kupiectwa drobnego, kupiectwo zaś poważniejsze z kredytu tego nie skorzystało.

Trudności eksportu odzieżowego

Pragnąc zorientować się w aktualnej sytuacji eksportu odzieży, zwrócił się do Dyrektora Syndykatu Eksportu Odzieży, gdzie zagadnienie to oświetlono w sposób następujący:

Eksport odzieży wynosi około 13 proc. ogólnego eksportu włókienniczego i jest eksportem stosunkowo młodym. Pierwsze poczynania przypadają na okres lat 1929 i 1930.

Od tego czasu eksport odzieży wykazywał silne tendencje rozwojowe, których skutki niestety zostały do pewnego stopnia zredukowane przez odśrodkowe poczynania rozmaitych firm, ad hoc częstokroć powstałych, a wykorzystujących w sposób nieraz szkodliwy szczególne wytworzoną koniunkturę na polskie artykuły odzieżowe.

Położyło temu kres zorganizowanie w jesieni roku 1933 Syndykatu Eksportu Odzieży, który w pierwszym rzędzie postawił sobie za zadanie prócz rynków zbytu, wprowadzenie nowych artykułów, powiększenie obrotów, eliminowanie szkody dla ruinującej konkurencji i t. d., być może w pierwszym rzędzie uporządkowanie eksportu odzieży pod kątem widzenia interesów gospodarstwa narodowego t. j. zapewnienia dalszego rozwoju, a nade wszystko w kierunku podniesienia ciężaru gatunkowego eksportowanych artykułów odzieżowych, co znalazło swój wyraz w podniesieniu się wartości jednego kilograma wywożonej odzieży o blisko 25 proc.

W ciągu okresu lat 1934—1935 istnienia Syndykatu Eksportu Odzieży, procesy powyższe zostały w znacznym stopniu zrealizowane, a rok 1936 wykazał normalny rozwój eksportu odzieży tak pod względem podniesienia cen, standardu wywozowych produktów, jak i ilości wywożonej konfekcji.

Eksport Syndykatu, grupującego około 40 poważnych, posiadających wyrobione tradycje eksporterskie firm, obejmujący całkowity wywóz odzieży, obsługuje obecnie następujące rynki:

Anglia 38 proc. ogólnego wywozu, Holandia 27 proc., Unia Półn. Afr. 12 proc., Marokko franc. 8 proc., Francja 5 proc., Szwajcaria 3 proc., inne 7 proc. ogólnego wywozu.

Pod względem przeciętnej wartości wywożonej na posz-

czególne rynki odzieży okazuje się, że najbardziej wysoko wartościowe produkty kupuje Szwajcaria, dalej idzie Marokko franc., Holandia, Francja, Anglia i inne.

Na koniec wypadła zaznaczyć, że w świetle ostatnich przejawów jakie w pierwszym kwartale 1937 r. zarysowały się na tle ogólnie znanych procesów wywołanych przez znaczne, bo dochodzące do przeciętne 25 proc. podrożenie surowców włókienniczych, eksport odzieży napotyka na poważne trudności wpływające z konieczności znacznego podnoszenia cen sprzedanych, powodując tym samym wydatne zmniejszenie się konkurencyjności naszych artykułów.

Trudności powyższe w połączeniu z innymi wynikają-

Z działalności Centralnego Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców

Centralne Stowarzyszenie, uznając moment obecny za wyjątkowo trudny dla kupiectwa, na pierwszy plan swej działalności wysunęło konsolidację szerokich rzesz kupiectwa. Idąc po tej linii Stowarzyszenie rozwinęło, z jednej strony, szeroką akcję werbunkową (liczba członków wzrosła w ostatnim roku o 140), z drugiej zaś strony wzięło żywy udział w pracach Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego w Warszawie.

Stowarzyszenie pozostaje w ścisłym kontakcie z Izłą Przemysłowo-Handlową w Łodzi, bierze żywy udział w pracy samorządu gospodarczego. Na liście biegłych samorządu figuruje już przeszło 100 przedstawicieli stowarzyszenia.

Stowarzyszenie zakłada i rozbudowuje sekcje branżowe. W ostatnim roku powstała sekcja handlowych i sekcja przedsiębiorstw asenizacyjnych. Obecnie pracuje nad utworzeniem sekcji handlarzy szmat i przędzy bawełnianej. Ożywiona działalność rozwija się w dziale ochrony kredytu i prawnym (5-ciu radców prawnych).

Z dużą energią pracuje Sąd Polubowny. Praca biurowa, informacyjna i interwencyjna wzrosła ostatnio poważnie. Poza tym Stowarzyszenie rozwija szeroką działalność odczytową i os-

mi z niemożności sprostania niejednokrotnie zysk wysokim w maganiom jak np. na rynku U. S. A., lub szwecji, albo też z powodu najróżnorodniejszych przeszkód natury celno-administracyjnej, jak np. ostatnio w Anglii czy też w U. S. A., mogą spowodować poważne perturbacje w mniej więcej normalnie jak dotąd funkcjonującym aparacie eksportu odzieży.

Tym niemniej czynione wysiłki w kierunku pozyskania nowych rynków, bądź też przez odpowiednie przedstawianie się na zupełnie inne pod względem zasadniczej struktury artykuły, pozwalają w oparciu o niespożyte siły, elastyczność i żywotność przemysłu odzieżowego na wysnuwanie wniosków nie pozbawionych pewnej dozy zdrowego optymizmu.

wiatową wśród swych członków. Stowarzyszenie od 19 lat daje dowody, że broni dzielnie i energicznie interesów kupiectwa.

A. J. Ostrowski

Jednym z największych przedsiębiorstw branży papierniczej jest firma A. J. Ostrowski, egzystująca od roku 1895.

Firma ta, rozszerzając coraz bardziej zakres działania obejmuje dziś: zakłady graficzne, fabrykę ksiąg handlowych, wyrobów papierowych i galanterii skórzanej, dział tasemniczych dla przemysłu włókienniczego, składy materiałów piśmiennych w Łodzi i Warszawie.

Przedsiębiorstwo to, będące stale w kontakcie z zagranicą, posiada generalne przedstawicielstwa na Polskę i Gdańsk najpoważniejszych firm światowych, jak firmy The Parker Pen Co. Ltd. (pióra wieczne), Hotchkiss Sales Co. (maszynki do spinania papieru) i inn.

Fabryka zaopatrzona jest w najnowocześniejsze maszyny i urządzenia. Przedsiębiorstwo to zatrudnia obecnie przeszło 200 pracowników.

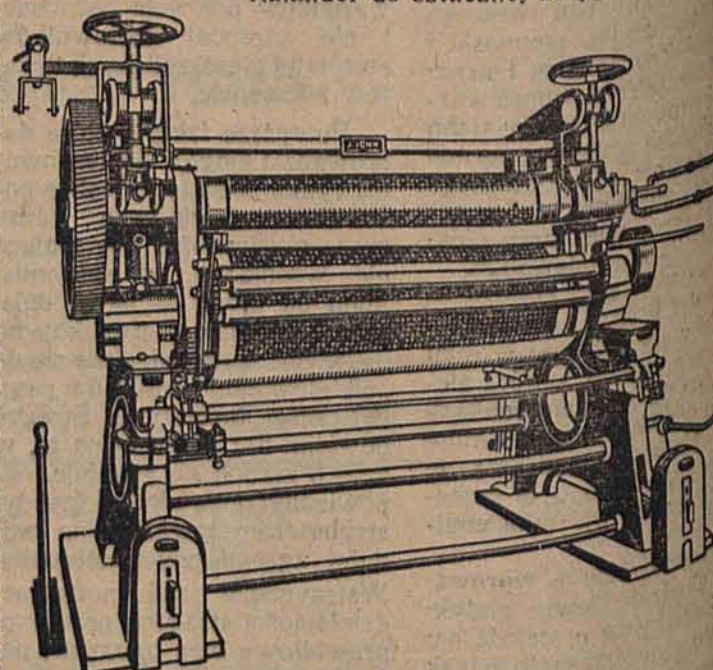
Sp. Akc. J. JOHN W ŁODZI

Oddział budowy

gładziarek (kalandrów) buduje dla przemysłu włókienniczego i papierniczego KALANDRY (gładziarki) od najprostszyszych do najwięcej skomplikowanych konstrukcją i wykonanie pierwszorzędnym, nie ustępuje zagranicznym maszynom.

Nowość:

Kalander do sztucznej krepy.

Nowe walce:

1) stalowe, żeliwno-utwardzone oraz precyzyjne szlifowanie starych walców metalowych.

Nowe walce:

2) elastyczne: z powłoką papierową, bawełnianą i jutową i obkładanie starych walców powyższymi materiałami.

Dalsze specjalności:

tokarki i wiertarki, przekładnie, koła zębate, pędnie, postawy młyńskie, odlewy kwasu i ognioodporne.

Kotły żeliwne

oryg. Strebela oraz radiatory (grzejniki) do ogrzewań centralnych.

Fabryka Wyrobów Włókienniczych HIRSZBERG i BIRNBAUM W ŁODZI SPÓŁKA AKCYJNA

Łódź, ul. Piotrkowska 96

HENRYK BAUMGARTEN
Kand. Nauk Ekon.

Związek Banków w Polsce

W roku bieżącym minęło 15 lat od chwili powstania w Łodzi Oddziału Związku Banków w Polsce. Skromny ten „jubileusz” nasuwa nam niektóre wspomnienia i refleksje, którymi pragniemy podzielić się z Czytelnikami.

Na początku roku 1918, a zatem na kilka miesięcy przed odzyskaniem niepodległości, powstała myśl założenia w Warszawie — w całym zagranicy — Związku instytucji bankowych. Myśl ta została przyobleczonego czyn d. 24 kwietnia 1918 roku w lokalu Banku Handlowego w Warszawie odbyło się pierwsze, organizacyjne posiedzenie inicjatorów Związku Banków. Zadaniem powstającego Związku miało być moralna i techniczna obrona interesów banków, w możliwie najszerzym zakresie, i wspólna, dla dobra praw krajowych, praca w bankowości. Na zebraniu tym wybrano dyrektora Stanisława Karłowskiego na prezesa oraz dyrektorów Stanisława Karpińskiego i Andrzeja Rotwanda na wiceprezesów, zaś dyrektora Stefana Benzela na sekretarza Związku. Do nowopowstałej organizacji przystąpiło kilkanaście najpoważniejszych banków w Polsce.

Po odzyskaniu niepodległości w listopadzie 1918 r. — gdy państwo Polskie mogło przystąpić do samodzielnego kształtowania swego bytu i swych interesów gospodarczych — banki, które w tym „statu nascendi” były przeważnie pozostawione własnemu losowi i zmagały się z chaosem walutowym, rozpoczęły za pośrednictwem stworzonego przez nie Związku Banków usilną działalność, mającą na celu wzmożenie i rozszerzenie zakresu swych instytucji. Było to w tym czasie, kiedy w całym państwie na wszystkich polach gospodarczych wymagała podjęcia i współdziałania ze stronami banków.

W niespełna rok później, bo na początku roku 1919, postanowiono w Łodzi — w celu omówienia spraw ogólnobankowych — zbierać się w miarę potrzeby. Do kierowania tą akcją wybrano w sierpniu 1920 roku Zandę, składający się z dyrektorów: I. Zandę — jako przewodniczącego, T. Szulborskiego — jako wiceprzewodniczącego, R. Oberfelda — jako sekretarza. Na posiedzeniach Związku Banków, działających w Łodzi, omawiali różne sprawy i bolączki zawodowe, spraw finansowych, a więc: w Łodzi, Lwowie, Poznaniu i Krakowie.

we ogólnej natury, podatkowe, fiskalne, personalne etc.

Wobec jednakże coraz bardziej zwiększającej się liczby banków w Łodzi i rosnącego za kresu ich działalności, uchwalono w listopadzie 1921 roku, ażeby się zwrócić do Związku Banków w Warszawie z wnioskiem w sprawie otworzenia w Łodzi oddziału Związku pod egidą Związku Banków w Polsce (Centrali warszawskiej) i z prawem kooptacji do oddziału łódzkiego banków, nie będących jeszcze członkami Związku.

W następstwie faktów odbyło się w d. 30 marca 1922 r. w lokalu Banku Handlowego w Łodzi, zebranie organizacyjne przedstawicieli banków miejscowych, pod przewodnictwem ówczesnego dyrektora tego banku I. Zandę, na którym to zebraniu ukonstytuował się Oddział Łódzki Związku Banków w Polsce. Na wspomnianym zebraniu byli obecni przedstawiciele dzieł wiceju najpoważniejszych banków w Łodzi. Odczytano zatwierdzony przez Centralę Związku regulamin Oddziału Łódzkiego, określający cele i zadania tegoż, a mianowicie: staranie się o podniesienie znaczenia zawodu bankowego, dążenie do ujednolinitości postępowania we wspólnych sprawach miejscowych, popieranie spraw banków łódzkich wobec władz lokalnych, rozstrzyganie spraw, mogących wynikać między członkami oddziału itd. Pierwsze prezydium Oddziału Łódzkiego stanowili dyrektorzy: I. Zandę (prezes), T. Szulborski (wiceprezes), i A. Legis. Sekretarzem mianowany został H. Baumgarten.

Z biegiem czasu rosła liczba członków Oddziału Łódzkiego, aż w roku 1924 doszła do liczby 19 banków zrzeszonych, w czym 18 banków akcyjnych!

Mniej więcej w tym samym czasie, t. j. w okresie hiperinflacji pieniądza i nadmiaru instytucyj kredytu krótkoterminowego, liczba banków, należących do Związku w Warszawie, wzrosła do 44 (w roku 1924). Była to najwyższa ilość członków tej organizacji, posiadającej jednocześnie oddziały w najważniejszych ośrodkach Państwa, a więc: w Łodzi, Lwowie, Poznaniu i Krakowie.

stwa, a więc: w Łodzi, Lwowie, Poznaniu i Krakowie.

Rok 1924 stanowi przełomowy okres w rozwoju bankowości polskiej. Reforma walutowa i powstanie Banku Polskiego tworzą zdrowe podstawy do rozwoju operacji banków. Związek bierze czynny udział w opracowywaniu przepisów walutowych, ustawy bankowej, ingeruje w sprawach natury fiskalnej, zajmuje się sprawami o charakterze ogólnoeconomicznym, bierze wydatny udział w propagowaniu subskrypcji akcji Banku Polskiego (a w następnych latach — w lokowaniu różnych pożyczek państwowych) etc. etc.

W ślady swej Centrali idą również oddziały Związku, a w tej liczbie i łódzki. Oczywiście, że działalność ich płynie daleko węższym korytem, mając przytem — z natury rzeczy — zasięg znacznie mniejszy.

W późniejszych latach sieć bankowa w Polsce bardzo się zmniejsza, przeważa bowiem tendencja redukowania oddziałów, likwidowania słabszych placówek oraz fuzjonowania poszczególnych instytucyj. Wobec tego zmniejsza się też i liczba członków organizacji.

Prezesami Centrali Związku Banków byli w porządku kolejnym: Stanisław Karłowski, Stanisław Karpiński, Dr. Henryk Kaden, Dr. Marcin Szarski, Stanisław ks. Lubomirski i dr. Wacław Fajans — powszechnie znane osobistości; niektórzy z powyższych piastowali później — jak wiadomo — wysokie godności państwowe. W Łodzi prezesami byli — poza wspomnianym już wyżej dyrektorem Zandem — kolejno: Tadeusz Szulborski i Władysław Gurdowski.

Obecne prezydium Związku w Warszawie stanowią dyrektorzy: Dr. Wacław Fajans (prezes) oraz Witold Broniewski i Paweł Heilperin (wiceprezesi). Kierownictwo sprawami Związku spoczywa w rękach dyrektora Stanisława Skoniecznego.

Władze Związku w Łodzi stanowią dyrektorzy: Józef Jabłkowski, Jakób Prusicki i Edward Turski. Do komisji rewizyjnej należą dyrektorzy: Alfons Adam, Benjamin Perelstein i Dr. Kurt Schweikert. Kierownictwo sprawami Oddziału Łódzkiego spoczywa w rękach dyrektora Henryka Baumgartena.

Po przejściu gmachu Banku Handlowego w Łodzi w ręce Pocztywnej Kasy Oszczędności — posiedzenia i zebrania Oddziału Łódzkiego Związku Banków odbywają się w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego.

Kończąc naszą pobieżną wzmiankę, pragniemy jeszcze nadmienić, iż Oddział Łódzki Związku znajduje się w stałej łączności nie tylko ze swą Centralą, lecz i w życzliwym kontakcie z Oddziałem Małopolskim Związku Banków we Lwowie oraz z Izłą Przemysłowo-Handlową w Łodzi, ostatnio zaś — w akcji niesienia pomocy zimowej bezrobotnym i najbardziej — współdziałał z dyrekcją Banku Polskiego w Łodzi.

Fabryka
wytworów włókienniczych,
chustek i szali wełnianych

LANGNAS, GOLDBLUM
i ZAJĄCZKOWSKI

Łódź
Sienkiewicza 3/5.

Konto P. K. O. Łódź 600.687

TELEFON 111-58

FUTRA Ch. TUROBINER

Łódź, Piotrkowska 78

Ceny lisów i letnich futer tańsze o 30%.

Przechowywanie futer!

M. FOGEL i Spółka

Dzierżawa Zakładów Fabrycznych firmy:
"Towarzystwo Schüsslerowskiej
Przędzalni Bawełny i Tkalni
w Ozorkowie Spółka Akcyjna"
Łódź, Piotrkowska № 5.

Zakłady zatrudniają 3 tysiące robotników

FABRYKA FILCÓW

LANDAU i WEILE

SPÓŁKA AKCYJNA

ŁÓDŹ, UL. INŻ. SKRZYWANA Nr. 5

Fabryka Wytworów Włókienniczych

HENRYK MANDELTORT i S-KA

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 96

Tel. 112-96 i 224-56

Rok założenia 1903

— Tkaniny wełniane damskie na płaszcze i suknie —

Języcy Jaszuński
Prezes Centr. Stow. Kupców i Przem.
Woj. Łódzkiego.

Stopniowa poprawa gospodarcza kupiectwa

Ostatnio weszliśmy w okres stopniowej poprawy gospodarczej na wszystkich odcinkach życia gospodarczego.

Przy omawianiu sytuacji gospodarczej na pierwszy plan wysuwa się osiągnięcie równowagi budżetowej. Powtarzające się z roku na rok deficyty budżetowe zagrażały wstrząsami w dziedzinie walutowej. Reglamentacja dewizowa zdecydowanie zahamowała dalszy odpływ walut i złota.

W ścisłej łączności z przeprowadzoną reglamentacją dewizową nastąpiły restrykcje w dziedzinie obrotu towarowego przez wprowadzenie pewnej reglamentacji handlu zagranicznego tak po stronie przywozu jak i wywozu. To zaostreżenie reglamentacji szczególnie dotkliwie dało się odczuć w łódzkim okręgu handlowo-przemysłowym, opierającym swą produkcję na surowcach zagranicznych. Postępująca na rynkach zagranicznych drożyzna surowców i zmniejszający się przydział dewiz zmusiły przemysł do zmniejszenia produkcji.

Poważny wpływ na kształtowanie się sytuacji gospodarczej w Polsce na wzrost cen produktów rolnych, który powoduje, że rolnik staje się powoli konsumentem artykułów przemysłowych.

Niedomaganie i bólaczki w handlu są niestety nadal aktualne. Pokutuje u nas w dal-

szym ciągu niedocenianie roli handlu, jako dźwigni życia gospodarczego. Poważnie daje się odczuć brak źródeł taniego kredytu. Z następującej powoli poprawy gospodarczej kupiectwa jeszcze nie korzysta. Rozwój handlu hamują jego niedomaganie strukturalne, wyiszczenie materialne wskutek długotrwałego kryzysu i brak kapitałów.

Dodatkowo rezultaty dały rozporządzenia Ministerstwa Skarbu w kierunku częściowej nowelizacji podatków bezpośrednich i wprowadzenie w życie Ordynacji Podatkowej. Konflikty, jakie trafiały się pomiędzy władzami podatkowymi a płatnikami należą już do rzadkości. Rozporządzenie o obowiąz-

ku ksiąg handlowych wygładziło płaszczyznę nieporozumień i tarć pomiędzy władzami podatkowymi a płatnikami. Centralne Stowarzyszenie, doceniając znaczenie dowodu prawidłowych ksiąg handlowych przy wymiarze podatków rozwinęło szeroką akcję popularyzacyjną w tym kierunku, uruchamiając poradnię buchalteryjną, która udzieliła członkom praktycznych wskazówek, związanych z prowadzeniem ksiąg. Niejednokrotnie też interwenjowaliśmy u władz skarbowych o właściwe ustosunkowanie się do ksiąg handlowych, w szczególności o uwzględnianie uchybień natury formalnej przy ocenie rzetelności i prawidłowości ksiąg.

Przemysł chustczany przed sezonem zimowym

Od p. Szajna, dyrektora łódzkiej fabryki chustek A. A. Piaszkowski i S-ka uzyskaliśmy następujące informacje o sytuacji w branży chustczanej:

„Sytuacja w przemyśle i handlu chustczanym w okresie ostatnim nie wykazuje poważniejszych zmian. W chwili obecnej przemysł podjął już produkcję chustek na sezon zimowy. Zapasy pozostałe z roku ub. są minimalne, co stwarza w zasadzie pomyślne horoskopy, z drugiej jednakże strony niezbyt pomyślny przebieg sezonu let-

niego w innych działach włókiennictwa skłania przemysł do uzasadnionej ostrożności w zakresie dyspozycji produkcyjnych.

O ile chodzi o wzory chustek na sezon zimowy to nie będą one zbyt odległe od dotychczasowych.

Branża chustczana jest niewątpliwie jednym z najbardziej zdrowych działów włókiennictwa, czego wyrazem jest m. innymi dobra wypłacalność, znacznie pomyślniejsza, niż w innych branżach.

Ekspansja włókiennictwa łódzkiego na Bliski Wschód

Możliwości ekspansji produkcji włókienniczej polskiej na rynku palestyńskim zależą od kilku czynników stałych, które mogą być należycie wykorzystane oraz od czynnika koniunkturalnego, jakim jest ogólna sytuacja rynku palestyńskiego w danej chwili. Nie będąc artykułem decydującym o ukształtowaniu się polsko-palestyńskiego bilansu handlowego, wywóz włókienniczy do Palestyny przedstawiał się temniej do r. 1936 całkiem pomyślnie. Podobnie jak w całkowitym wywozie polskim do krajów Bliskiego Wschodu, również w wywozie włókienniczym do tych krajów, Palestyna zajmowała w ostatnich latach pierwsze miejsce, reprezentując w r. 1934 sumę 1,244 tys. zł., zaś w r. 1935 — 1,038 tys. zł.

Liczyby te zostały osiągnięte mimo, iż spośród wszystkich krajów Bliskiego Wschodu ludność Palestyny jest najmniej liczna (1.300.000 mieszk.), w tym około 600.000 odbiorców wyrobów włókienniczych w sensie europejskim: 400 tys. Żydów (w tym 40% — wychodźcy z Polski) oraz 200 tys. nie-Żydów, żyjących nowoczesnie (chrześcijanie europejscy i Arabowie miejscy). Żydzi polscy stanowią w Palestynie główny i stały element, zarówno wprowadzający i dystrybuujący towary polskie, dzięki stosunkom handlowym z dawną macierzą, jak i je konsumujący, na mocy dawnych przyzwyczajęń. Ogólny wzrost eksportu polskiego do Palestyny (w r. 1935 — 14,4 milion. zł.) był bezpośrednim wynikiem wzmożonej emigracji żydowskiej z Polski do Palestyny. Palestyna staje się również odskocznią dla penetracji to-

warów włókienniczych polskich na rynki krajów ościennych.

Udział Łodzi w całkowitym wywozie włókienniczym z Polski do Palestyny wynosił przeciętnie około 70%: w r. 1934 — 830 tys. zł., w r. 1935 — 694 tys. zł. Wywóz ten stanowi jednak w ogólnym imporcie palestyńskim wyrobów włókienniczych tylko 1,5% — 2%. Przyczyną tego jest konkurencja eksportu włókienniczego z innymi krajami, wobec której przemysł łódzki nie wykazał dotychczas dostatecznej siły odpornej. Głównymi konkurentami polskiej produkcji włókienniczej na rynku palestyńskim są Anglia (pokrywa przeszło połowę zapotrzebowania Palestyny na towary wełniane i 20% zapotrzebowania na towary bawełniane), Japonia (około 40% importu wyrobów bawełnianych i jedwabnych), Włochy (17% importu wyrobów bawełnianych i wełnianych), Syria (25% importu wyrobów jedwabnych, Czechosłowacja (8% importu wyrobów wełnianych i 4% bawełnianych).

Skutecznie zwalczać konkurencję drogą odpowiednich ułatwień ze strony rządu polskiego dla wywozu włókienniczego można byłoby narazie tylko w stosunku do Włoch i Czechosłowacji. Eksport japoński nosi charakter wybitnie dumpingowy i może być zwalczany tylko drogą dyskryminacji. Ale tą drogą rząd palestyński nie jest skłonny pójść, mimo, iż jest uprawniony do tego od czasu wystąpienia Japonii z Ligi Narodów, której członkowie korzystają w Palestynie na mocy mandatu z przywileju „otwartych drzwi”. Wyroby syryjskie zyskują na

konkurencyjności dzięki temu, iż zwolnione są w Palestynie z opłaty celnej na mocy układu handlowego palestyńsko-syryjskiego. Jak więc widzimy, wzmożenie polskiego wywozu włókienniczego do Palestyny wymaga specjalnej opieki ze strony czynników rządowych. Zaznaczyć należy, że większość towarów włókienniczych nie podlega obrotowi rozrachunkowemu, wobec czego niezbędne są specjalne wysiłki w kierunku wzmożenia eksportu.

Spadek wywozu włókienniczego z Polski do Palestyny w r. 1936 (346 tys. zł., w tym z okręgu łódzkiego 240 tys. zł.) nie świadczy bynajmniej o zmniejszeniu się udziału Polski w palestyńskim przywozie włókienniczym. Począwszy od końca 1935 r. Palestyna przeżywa kryzys gospodarczy, wywołany początkowo przez niepokój i run na banki w związku z wojną włosko-abisyńską i spotęgowany przez terror arabski, uniemożliwiający normalną pracę gospodarczą. W związku z tą sytuacją, palestyński import wyrobów włókienniczych zmalał w 1936 r. o 50%. Począwszy jednak od ostatnich miesięcy 1936 r. daje się zauważyć ponowny wzrost wywozu z okręgu łódzkiego do Palestyny. W pierwszym półroczu 1936 r. wywóz wynosił 81,3 tys. zł., w drugim półroczu 1936 r. 158,7 tys. zł., zaś w pierwszym kwartale 1937 r. osiągnął sumę większą niż w pierwszym półroczu 1936 — 88,4 tys. zł. Tendencja ta, przy uwzględnieniu wspomnianych postulatów, ma wszelkie widoki przywrócenia łódzkiemu wywowowi włókienniczeemu do Palestyny poziomu osiągniętego przed dwoma laty.

Fabryka wyrobów
trykotowych i dzianych

L. Plihal i S-ka

Łódź, ul. Krzemieniecka 10

Sklepy własne:

w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 115

„ „ „ Nalewki 28

„ „ „ Chłodnej 12

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 36

„ „ „ „ 100

„ „ „ „ 288

w Wilnie przy ul. Mickiewicza 15

przedstawiciele:

Edmund Busse, Gdańsk, Engl. Damm 9

A. Dworman, Lwów, Jagiellońska 20/22

Rudolf Eger, Bydgoszcz, Śniadeckich 6

Maksymilian Hildenbrand, Warszawa, Złota 56a

D. May, Kraków, Grodzka 63

Jakób Rosenzweig, Przemyśl, Słowackiego 16

Aron Szenfeld, Łódź, Piotrkowska 116

Ludwik Zimnawoda, Katowice, Piastowska 7/3

M. Zylberklang, Łódź, P.O.W. 7

B. Zygielwaks, Lublin, Sieroca 7.

POLSKA ŻEGLUGA RZECZNA
„VISTULA“

WARSZAWA MAZOWIECKA 12

podaje do wiadomości, że zostały otwarte regularne linie pasażersko-towarowe na rzece Wiśle:

z KRAKOWA via SANDOMIERZ — WARSZAWA — TCZEW — GDAŃSK do GDYNI i odwrotnie.

Ukuteczniony przewozy ładunków masowych i drobnych, oraz przejazdy pasażerów na całej Wiśle

Posiadamy magazyny własne w Warszawie, Bydgoszczy, Gdańsku i Gdyni.

Informacji udzieli, z. w Krakowie biuro Agentury tel. 1-18-53, na linii — biura Agentury, a w Warszawie — Centrala Spółki „Vistula” w sprawie wach towarowych tel. 216-32, — pasażerskich tel. 216-31.

Agentura w Łodzi ul. Zagajnikowa 36
telefon 20-000.

Korzystajcie z tanich przewozów i przejazdów.

KORRESPONDENCJE ZAGRANICZNE

KONIUNKTURA WE WŁÓKIENNICTWIE ZAGRANICZNYM

Prawie we wszystkich krajach mamy do zanotowania w ostatnich miesiącach wzrost koniunktury w przemyśle włókienniczym. Koniunktura zbrojenio- wa zbiegła się w szeregu krajów z koniunkturą spożycia.

Według danych Niemieckiego Instytutu Badań Koniunk- tury światowa produkcja włó- kiennicza wzrosła do lata 1936 r. do 112 punktów w porówna- niu z r. 1928 (100 p.). Wysoko- uprzemysłowione kraje jak An- zja, Stany Zjednoczone A. P., Belgia, Czechosłowacja, Niem- cy doszły do poziomu „wysokiej koniunktury” z r. 1928, a nawet go mniej lub więcej prze- kroczyły. Japonia przekroczy- ła go już przed paru laty.

Z pośród krajów europejskich największe ożywienie no- wotowarowe w przemyśle bawełnianym i bawełnianym bez- robocie spadło bardzo znacznie. Spożycie bawełny wzrosło w porównaniu z rokiem poprzed- nim o 10 procent, obroty towa- rami bawełnianymi poprawiły się znacznie. Pewna, aczkol- wiek nieznaczna, poprawa ob- służyła również i w dziedzi- nie eksportu, gdzie głównym konkurentem Anglii jest nadal Japonia, nietylko zresztą na ry- nek zagranicznych ale i w sa- mej Anglii. Dobry rok miał rów- nież angielski przemysł szucz- ny — jedwabny.

Znaczna poprawa nastąpiła również w holenderskim prze- myśle bawełnianym i welnia- nym, co znalazło swój wyraz głównie we wzroście przywozu surowców włókienniczych oraz w zniesieniu ograniczeń impor- towych na rozmaite gatunki to- warów welnianych.

Pewne objawy ożywienia widoczne są także po długim okresie zastoju i martwoty w Szwajcarii. Największym zajin- teresowaniem cieszyli się na rynku szwajcarskim wyroby jedwabne. Eksport szwajcar- skich tkanin jedwabnych i ba- wełnianych wykazuje znaczny wzrost. — Włochy, po zniesie- niu sankcji i po ostatniej depre- cacji lira przysła usilnie nad- odzyskaniem utraconych ry- nków zagranicznych. Nawet sa- ma Japonia uskarża się już na

wzrastającą konkurencję towa- rów włoskich na rynkach wschodnio - azjatyckich.

W belgijskim przemyśle włó- kienniczym — po strajku z ub. lata — zapanował również du- że ożywienie. Austriackie prze- dzalnie bawełniane wykazują wzrost produkcji, pracując po- większej części na eksport. Również i czechosłowacki prze- myśl włókienniczy przekroczył poziom produkcji z r. 1935.

Jeżeli chodzi o kraje zamor- skie, to pomyślny rozwój ob- serwujemy przede wszystkim we włókiennictwie Stanów Zje- dnoczonych A. P. Szczególnie

mocna poprawa zaznaczyła się od ostatnich wyborów prezy- denta. Wytwórczość włókienni- cza wzrosła w porównaniu z r. 1928 od 10 — 15 proc. Bardzo znacznie zwiększył się import wełny i surowego jedwabiu. Zwiększone spożycie przez włó- kiennictwo amerykańskie jed- wabiu surowego wykorzystali głównie Japonia i Włochy. Du- że ożywienie panowało w prze- myśle bawełnianym, czego do- wodem jest wzrost spożycia ba- wełny w porównaniu z r. 1935 o 25 procent.

Mussolini o samowystarczalności włókienniczej Włoch

Rzym, w maju 1937 r.

Na zebraniu Narodowej Ra- dy Korporacyjnej w wielkiej sa- li Juliusza Cezara na Kapitolu wygłosił ostatnio Mussolini, wobec najwyższych dygnitarzy partii faszystowskiej i całej eli- ty włoskiego przemysłu, donio- słe przemówienie, w którym scharakteryzował wysiłki i o- siągnięcia Włoch w dziedzinie samowystarczalności gospodar- czej. Dłużej zatrzymał się Mus- solini na omówieniu autarkii na odcinku włókienniczym.

„Na odcinku włókienniczym — mówił Mussolini — doszliśmy do wynalezienia własnych, narodowych włókien. Zastrze- żenia, sceptycyzm a nawet pew- ne manewry ze strony zaintere- sowanej — wszystko to rozwią- ła wystawa włókiennicza w Forli, za którą pójdzie w jesieni wielka wystawa w Rzymie”. Podkreśliwszy następnie z uz- naniem pracę i zdolności wynal- zczów i przemysłowców włos- kich, przypomniał Mussolini zebrany wysiłki w kierunku samowystarczalności wszyst- kich narodów i państw już od najdawniejszych czasów. — „Wszystkie wielkie narody — mówił dalej Mussolini — także te, które posiadają wielkie re- zerwy surowcowe, dążyły za- wsze i dążą jeszcze i dzisiaj do samowystarczalności, która — o czym należy pamiętać — w żadnym wypadku nie zmniejsza indeksu międzynarodowej wy- miany towarowej”.

Wywody Mussoliniego wska- zują wyraźnie na zdecydowaną wolę Włoch, kroczenia w dal- szym ciągu w dziedzinie włó- kiennictwa po drodze samowy- starczalności. Konsumcja we- wnętrza sztucznych włókien wzrosła w latach ostatnich we Włoszech poważnie, ekspert również utrzymuje się na po- ziomie. Świadomość tej situa- cji, względy na obronność kra- ju oraz doświadczenie Włoch na polu autarkii, poczynione w okresie sankcji, oto elementy, które skierowały uwagę Włoch na problem samowystarczal- ności surowcowej w przemyśle włókienniczym.

Celem należytego organiza- cyjnego ujęcia licznych możli- wości i inicjatyw. w tej dziedzi- nie, powołano przy tej okazji do życia coś w rodzaju generalne- go sztabu dla przemysłu włó- kienniczego pod nazwą „Ente

tessile nazionale”. Podobno na czele „Ente tessile nazionale” celulozy, które dostarczą potrze- stanąć ma sekretarz partii fa- szystowskiej w Forli, Tondora- ni, jeden z organizatorów wy- stawy włókienniczej w Forli.

Założenie tej organizacji po- twierdza doniosłość ostatniej mowy Mussoliniego, który po- za tym zapowiedział założenie

nowych we Włoszech fabryk bnego surowca do wyrobu szu- cznych włókien oraz niezależ- nia Włochy od importu celulo- zy. Po fabrykach celulozy w Mantui i Tolmezzo już w naj- bliższym czasie powstają mają wielkie zakłady celulozowe w Foggia. Za nimi — według za- pewnienia Mussoliniego — ma- ją iść dalsze.

Kongres Międzynarodowego Związku dla badania tkanin w Londynie

Londyn, w maju 1937.

W Londynie odbył się ostat- nio kongres Międzynarodowe- go Związku dla Badań materia- łów włókienniczych przy licznym udziale przedstawicieli po- szczególnych krajów. W ra- mach kongresu, zorganizowa- nego na wielką skalę, poru- szone zostały wszystkie praw- nie działy przemysłu włókien- niczego i przemysłów pokrew- nych.

Z ważniejszych referatów i prac, jakie w dziedzinie prze- myśłu włókienniczym zostały wygłoszone i przedyskutowane wymienić należy: F. Maillard (Francja) — badania nad wy- trzymałością tkanin, R. Tous- saint (Francja) — Odporność na światło tkanin i barwni- ków, W. Weltzien (Niemcy) — Badania uszkodzeń sztucznego jedwabiu w przebiegu wy- twarzania, H. Philipps (Anglia) — Metody badań chemicznych we włókiennictwie, B. H. Wils- don (Anglia) — Mechaniczne badania włókna, J. Th. Pfeiffer i H. Eilers (Holandia) — Po- równawcze studia nad właści- wościami materiałów włókni- stych, mających zastosowanie jako składniki umacniające lub jako izolatory w budownictwie, R. de Benedetti (Włochy) — Oznaczenie zawartości baweł- ny we włóknach azbestowych metodą kalorymetryczną (bom- ba kalorymetryczna) R. Seweri (Włochy) — Zachowanie się włókna podczas czyszczenia metodą Herzog-Geigera, W. D. Appel (Ameryka) — Metody oznaczania odporności na światło włókien barwionych.

Po za tym omówiono szereg zagadnień, związanych z celulozą, z jej budową i wła- ściwościami.

Na zakończenie kongresu Royal Academy wydała wiel- kie przyjęcie, na którym pode- mował przybyłych gości, zna- ny angielski badacz atomu, William Bragg. Rząd angielski reprezentowany był przez by- lego premiera Mac Donalda.

W wyniku wyborów preze- sem Międzynarodowego Związ- ku dla badania włókna został wybrany prof. dr. Goarens. Następny kongres ma się od- być w Niemczech.

Najwyższa Rada Włókiennictwa w Rumunii

Bukareszt, w maju 1937.

Z polecenia rządu została ostatnio utworzona w Rumunii przy „Oficiel National al Texti- lelor” Najwyższa Rada Włó- kiennicza, na czele której stanął rumuński minister rolnictwa. Do rady powołani zostali: C. Secioreanu — prezes Unii ro- lniczej — prezes Unii rolni- czej, G. Io nescu - Slesiti — dyr. Instytu- tu badań rolniczych, C. Garof- lid — prezes Unii Towarzystw rolniczych, C. Penescu-Kertsch — prezes rumuńskich izb han- dlowych, Pr. C. Dron — pre-

zes centrali związku producen- tów, dalej delegat ministerstwa obrony narodowej, delegat mi- nisterstwa handlu i przemysłu, dwaj przedstawiciele przemy- słu włókienniczego, których po- woła ministerstwo przemysłu i wreszcie 4 przedstawicieli rolnictwa.

Głównym zadaniem najwyż- szej Rady Włókiennictwa, jak- to już wynika z jej składu, bę- dzie dążenie do podniesienia wytwórczości włókien krajo- wych i ich zastosowania we włókiennictwie rumuńskim.

Włoskie fabryki włókiennicze w Jugosławii

Zagrzeb, koniec maja 1937 r.

W Jugosławii bawią obec- nie przedstawiciele przemysłu włoskiego celem zbadania na miejscu możliwości rozwojo- wych dla przemysłu włoskiego w tym kraju. Wśród delegacji przemysłu włoskiego znajduje się znaczna grupa przemysłow- ców włókienniczych.

Już dziś jest rzeczą prawie pewną, że Włosi wybudują w Jugosławii fabrykę samocho- dów, ponadto włoski koncern Puricelli'ego prowadzić będzie budowę koniecznych dróg.

Z pobytom przedstawicieli włókiennictwa włoskiego w Jugosławii związane są wiel- kie plany rozbudowy włókien- nictwa jugosłowiańskiego. Roz- ważane są możliwości założenia w Jugosławii kilku prze- dzalni bawełnianych, przy bu- dowie których znalazłyby za- stosowanie zbyt liczne we włókiennictwie włoskim zespo- ły przedzalniczne.

Jedwabny przemysł wło- ski zamierza wziąć udział w rozbudowie i podniesieniu ju- gosłowiańskiego przemysłu je- dwabnego. Istniejące w połud- niowej Macedonii hodowle ko- konów jedwabniczych mają być znacznie rozszerzone i urzą- dzone według wzorów włos- kich.

Dalej zostanie wybudowa- na w Jugosławii fabryka weł- ny syntetycznej, która z całą pewnością może być uważana za „towarzystwo siostrzane „Snia Viscosi”. Te filie włó- kiennictwa włoskiego staną prawdopodobnie w Krocji lub Dalmacji.

Ceny przędzy bawełnianej w Austrii

Wiedeń, koniec maja 1937.

Przedzanie bawełniane au- striackie podwyższyły ostat- nio ceny niektórych gatunków przędzy, i tak: ceny przędzy Bengal zostały podwyższone o 4 grosze na kg., ceny przędzy „Macco”, z bawełny pochodzą- cej ze starych zbiorów, której zapasy są już na wyczerpaniu, zwykowały o 23 gr. na kg.

Natomiast ceny przędzy, wyprodukowanej z bawełny, pochodzącej z nowych zbio- rów, z terminem dostawy od listopada 1937 r., zostały obni- żone o 25 gr. na kg. Pozostałe ceny bez zmian.

**Łódzka mechaniczna
fabryka wyrobów
wstążkowych oraz
KNOTÓW do LAMP
I ŚWIEC
„PŁOMIEŃ”**

wł.
M. Kasman i S. Albam
w Łodzi
ul. Kopernika № 3
Tel. 106-62

OMNISCOLOR
Sprzedaż
**Barwników
i Chemikali**
wł. Arno Müller
Łódź, Sienkiewicza 61
Tel. 147-25

Rozbudowa włókiennictwa na Węgrzech

Budapeszt, koniec maja 1937.
Poważna węgierska firma włókiennicza, Sopronski Prze- mysł Bawełniany S. A., założy- ła ostatnio na Węgrzech prze- wstawie wigoniową, która jest do 30.000 kg. przędzy wigonio- wej.

Ponadto węgierski przemysł włókienniczy nosi się z zama- nianiem założenia dwóch nowych przedzali bawełnianych przy udziale kapitału zagranicznego. Jedną z nich ma powstać przy udziale kapitału francuskiego i wyposażona zostanie w 20 ty- siąc wrzecion, druga ma sta- nać w Szombathely przy u- działzie kapitału szwajcarskiego i posiadać będzie 14 tysięcy wrzecion.

**POLSKIE TOWARZYSTWO
TRANSPORTU MIĘDZYNARODOWEGO**
Telefon (Centrala) 199-55

SCHENKER i S-KA, S. A.
PIOTRKOWSKA 97.

ODDZIAŁ W ŁODZI

Adres telegr.: Schenkerco

Wolf Frenkiel
przedziałnia wigoniowa

W kwietniu b. r. została uruchomiona w Łodzi we własnych murach przedziałnia wigoniowa, pod firmą Wolf Frenkiel.

Jest to jedyna fabryka w Łodzi, która posiada trzy zespoły przedziałnicze najnowszej konstrukcji: — model 1937 r. firmy Josephyego w Bielsku, wskutek czego przedziałnia ta pod względem jakości produkowanego artykułu góruje na terenie Łodzi, nad innymi przedziałniami wigoniowymi.

Pomimo, iż firma Wolf Frenkiel produkuje najlepszą przedzie wigoniową w Łodzi, to jednak ceny tej przedzi nie są wyższe od cen rynkowych. Tłumaczy się to tym, że wydajność nowoczesnych maszyn, posiadanych przez powyższą firmę, przewyższa znacznie produkcję innych fabryk, posiadających stare maszyny.

Firma Wolf Frenkiel już od 1913 roku jak i obecnie pracuje w kilku poważnych fabrykach również zarobkowo. Jednakże od czasu uruchomienia własnej fabryki klienci żądają tylko przedzi produkowanej w nowej fabryce, co najlepiej świadczy o jej wysokim gatunku.

W fabryce Frenkiela robotnicy pracują w ogromnej, o szklanym dachu sali, wskutek czego jest tam i dużo światła i świeżego powietrza. Przy fabryce urządzona jest dla robotników umywalnia i jadalnia.

Zwiększone inwestycje
w przemyśle
pończosznictwym

Tempo inwestycji w przemyśle pończosznictwym wykazuje ostatnio zwiększone nasilenie. W ciągu ostatnich kilku miesięcy roku bież. szereg poważnych łódzkich firm przemysłu pończosznictwa poczynił poważne uzupełnienia w swym aparacie produkcyjnym.

Gros inwestycji dokonanych w tym zakresie stanowią maszyny kotonowe t. zw. maszyn jednolite. Maszyny kotonowe sprowadzał przemysł pończosznictwa już od szeregu lat, natomiast import maszyn „jednolitych” wystąpił dopiero po raz pierwszy w okresie ostatnim. Maszyny „jednolite” używane są do produkcji pończoch w najwyższym gatunku, z jedwabiu naturalnego. Maszyny te zostały w roku bież. zakupione przez szereg czołowych firm przemysłu pończosznictwa, przy czym stosunkowo pomyślny zbył nowowprowadzonych na rynek pończoch jedwabnych, skłonił producentów do dalszych inwestycji w omawianym zakresie.

Karol Jankowski i Syn

Firma Karol Jankowski i Syn w Bielsku istnieje od zgrą stu lat. Jest to jedna z najważniejszych fabryk przemysłu wełnianego w kraju, a wyroby jej cieszą się również dużym popytem na rynku światowym.

Solidność, wysokie kwalifikacje fachowe, wyjątkowy zmysł organizacyjny — oto momenty, którym firma zawdzięcza swój szybki i wielki rozwój.

W zakresie wytwórczości wchodzi doborowej jakości sukna wszelkiego gatunku i przeznaczenia, jak sukna damskie, wojskowe i od sportowych poczynając aż do frakowych, wykonane z najlepszych surowców. Firma posiada 1008 deseni sukna! Jest w czym wybierać!

Fabryka Chustek
Wełnianych
i Towarów
Włókienniczych

A.A. Piaskowski i Ska

Łódź, ul. Pomorska 106

Biuro i skład fabryczny:

Piotrkowska 62

Telefony: 121-12 i 213-71

R-k żyrowy: Bank Polski

P. K. O. Łódź 600.606.

Józef Zurkowski

FABRYKA NICI FANTAZYJNYCH

ŁÓDŹ

ul. Śródmiejska 43/45

Egzystuje od roku 1910. — Telef. 215-16, m. 215-05

Wyrób przedzi fantazyjnej, lnianej,
bawełnianej, jedwabnej, do wyrobu
tekstylnego, trykotażowego, pończosznictwa i robót ręcznych.

FABRYKA WYROBÓW
WŁÓKIENNICZYCH

Telefony: Składu 265-34,
Biura 218-68 Konto P. K. O. —
Warszawa Nr. 600.750

Materiały obrusowe, materacowe, różne podszewkowe, pościelowe

FABRYKA TASIEM,
WSTAŻEK i KORONEK**GUSTAW PATTBERG i Ska**

dawniej E. WEVER

ŁÓDŹ, ULICA KOPERNIKA 3

Telefony: 156-86, 166-86

P. K. O. 601.405 i 67.652

Specjalność: wstażki aksamitne, taśmy gumowe, jedwabne, bawełniane i inne.

Przemysł Chemiczny**„BORUTA”****SP. AKC. ZGIERZ**

Fabryki Spółki istnieją od roku 1894 i produkują:

Barwniki syntetyczne (anilinowe):

do barwienia wełny, półwełny, bawełny, lnu, jedwabiu, futer, skór, gumy, drzewa, papieru, past, artykułów spożywczych i t. p.

SPECJALNE DLA DOSTAW RZĄDOWYCH

na mundury, dreluchy, koce i t. p. dla Wojska, Policji, funkcjonariuszów P.K.P., Poczty i Telegrafów i innych.

Związki syntetyczno-organiczne:

PÓLPRODUKTY DO WYROBU BARWNIKÓW: anilina, benzodyna, kwas H i wiele innych. DLA PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO: sulfanol B, nitrol S, betanafol, naftol, zasady naftolowe i t. p. ZWIĄZKI ZWIŁŻAJĄCE I EMULGUJĄCE: ultramylid. DLA PRZEMYSŁU GUMOWEGO: środki przyspieszające proces wulkanizacji (rezinole) oraz konserwujące gumę (fenylobetanafityloamina). DO GÓRNICZYCH MATERIAŁÓW KRUSZĄCYCH: nitropochodne benzenu, toluenu i naftalenu. ŚRODKI DEZYNFEKCYJNE: chloraktin „Boruta”, chloraktin „Boruta” i Annogen, silne środki przeciwnakazne (nieustrasające, zastępujące lizol, karbol, sublimat, jodyne itp.) oraz leczące oparzenia iperytem.

Kwasy i sole techniczne:

Hydrosulfid „Boruta” dla cukrownictwa, hydrosulfid „Boruta” dla przemysłu włókienniczego, kwas azotowy, dwusiarczany sodowy itp.

BIURO GŁÓWNE:

Zgierz, ulica J. Śniechowskiego № 30

Skrót telegraficzny „Boruta - Zgierz”.

Telefony: Łódź 195-96 i 195-97, Zgierz 19.

Składy i przedstawicielstwa:

w Łodzi, Warszawie, Białymstoku, Krakowie,
Bielsku, Częstochowie i Poznaniu.

ODZNACZENIA:

Wielki Medal Złoty, Wielki Medal Srebrny i Dyplom Honorowy na P. W. K. w Poznaniu.
Medal Złoty na wystawie „Len Polski” w Warszawie.
Medal Złoty na wystawie Prób i Wzorów w Krajach Bliskiego Wschodu.
Dyplom Złoty na wystawie przeciwlotniczo-gazowej w Katowicach oraz wiele innych odznaczeń.